

“De Heeren van Alkmaer”

“De Heeren van Alkmaer”

Regeerders en regenten, vroedschap en raad

1264 - 2005

J.C.M. Cox

Alkmaar 2005

ISBN 90 73131 06 5

Afbeelding omslag: Wigbold Adriaan van Nassau - Woudenberg, heer van Bergen,
burgemeester van Alkmaar 1775 - 1784.
Tekening van C.J. Kamphuizen, 1778

© 2005 Gemeente Alkmaar.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens bestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samensteller en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventueel in deze uitgave voorkomende onjuistheden.

Inhoudsopgave

		pagina
	Inleiding	7
HOOFDSTUK 1	Alkmaars stadsbestuur door de eeuwen heen	9
HOOFDSTUK 2	De Schout	33
HOOFDSTUK 3	De Wet	41
HOOFDSTUK 4	Van burgemeesteren tot burgemeester	45
HOOFDSTUK 5	De Secretaris	55
HOOFDSTUK 6	De Schepenen	59
HOOFDSTUK 7	De Thesaurier	73
HOOFDSTUK 8	De Pensionaris	77
HOOFDSTUK 9	Van vroedschap tot raad	79
HOOFDSTUK 10	De gemeenteraad vanaf 1851	115
HOOFDSTUK 11	Dagelijks bestuur vanaf 1795	127
	Colofon	139

Inleiding

De vooraanstaande Alkmaarse gemeentearchivaris Cornelis Willem Bruinvis (1829-1922) heeft talloze bijdragen geleverd aan vergroting van de kennis van de geschiedenis van Alkmaar. Ook op het gebied van het stadsbestuur heeft hij de nodige naspeuringen gedaan. Zo stelde hij een drietal overzichten samen van de leden van het stadsbestuur door de eeuwen heen: *De regeering van Alkmaar tot 1795*, *De Alkmaarsche vroedschap tot 1795* en *Naamlijst van de leden der Regeering, de Secretarissen en Ontvangers van Alkmaar sedert 1795*.

Deze overzichten bestrijken ruwweg de periode 1300 – 1900. Uiteraard liggen ze goed opgeborgen in het Regionaal Archief Alkmaar, maar omdat ze ‘niet in den handel’ zijn geweest hebben ze nauwelijks enige verspreiding gekend. Het leek dan ook alleszins de moeite waard de overzichten van Bruinvis over de periode 1300 – 1900 opnieuw te publiceren, deels nader gerubriceerd en waar mogelijk aangevuld met nieuwe gegevens.

Tevens zijn de gegevens over de periode 1900 – 2005 opgenomen, is een overzicht van de werking en de werkzaamheden van het stadsbestuur van Alkmaar door de eeuwen heen toegevoegd en zijn de korte inleidingen van Bruinvis per hoofdstuk herschreven, uiteraard in hedendaags Nederlands.

Geheel naar de mogelijkheden van de 21^e eeuw is bovendien deze informatie via de gemeentelijke site www.alkmaar.nl ontsloten. Dat betekent drie grote voordelen: ten eerste is de informatie voor vrijwel iedereen toegankelijk, ten tweede is het via de zoekfunctie eenvoudig raadpleegbaar en ten derde kan de informatie ‘up to date’ worden gehouden.

Alkmaar, november 2005.

Joost C.M. Cox.

I. Alkmaars stadsbestuur door de eeuwen heen

Tot ongeveer het eind van de 11e eeuw was Alkmaar nog een onderdeel van een grotere bestuursseenheid, zowel voor wat betreft het kerkelijke als het wereldlijke bestuur. Zo blijkt uit een verdrag van 1063 tussen de bisschop van Utrecht en de abt van Echternach dat de kapel van Alkmaar nog niet was gewijd en nog geen eigen, afgebakend gebied van de moederkerk in Heiloo had verkregen.¹

In 1083 kreeg Alkmaar een eigen parochie met een eigen pastoor. Het benoemingsrecht van de pastoor zou overigens nog eeuwenlang bij de abt van Egmond blijven. De abt van Egmond verwierf in hetzelfde jaar ‘judiciariam potestatem in Alcmere, que ambach vocatur teotenice’ (de rechtsmacht in Alkmaar die in het Nederlands ambacht heet).² De abt van Egmond mocht als ambachtsheer de schout benoemen en had daarmee greep op de (lage) rechtspraak. Al in de 12e eeuw (1174) had Alkmaar een eigen schout.

In 1248 deed de abt van Egmond ten behoeve van de grafelijkheid afstand van de helft van Alkmaar, ‘oppidum de Alcmar’, evenals van de tol en de mudpenning in Alkmaar.³ Het is niet duidelijk of hij hiermee afstand deed van feitelijk grondbezit, of dat het ging om het doen van afstand van (de helft van) de rechtsmacht. De graaf wilde kennelijk vanwege het belang van Alkmaar als uitvalsbasis tegen de West-Friezen, het stadje aan het gezag van het klooster van Egmond onttrekken.

Schout en schepenen

Door de stadsrechtverlening in 1254 werd de stad als betrekkelijk autonome eenheid losgemaakt uit het omringende platteland, met een eigen bestuur en rechtsregels die afweken van het oude Friese recht. Naar Brabants voorbeeld deed een nieuw college van schout en schepenen zijn intrede. Dit college sprak recht en droeg zorg voor het dagelijks bestuur van de stad. De schout speelde de hoofdrol in het stadsbestuur. Als grafelijk ambtenaar (en dus door de graaf aangesteld) was hij voorzitter van de schepenbank en moest hij zorgen voor de wetgevende arbeid (het uitvaardigen van keuren). Hij was eiser (‘officier van justitie’) én uitvoerder van de gerechtelijke vonnissen die door de schepenen werden geveld. Bovendien was de schout verantwoordelijk voor handhaving van het gezag van de graaf en de inning van de grafelijke financiën.⁴ In de 14e eeuw viel het schoutambt gedurende enige tijd samen met het kasteleinschap van kasteel de Torenburg. De oudst bekende Alkmaarse schout is Willem, de zoon van ridder Peregrinus van Alkmaar. In 1264 wordt hij vermeld als leenman van de abdij van Egmond en is hij in het bezit van de tienden in het Egmondse deel van Alkmaar.⁵

¹ A.C.F. Koch, *Oorkondenboek van Holland en Zeeland*, I, 's-Gravenhage 1970, nr. 84.

² *Ibid.*, nr. 88.

³ P.A. Meilink, *Het archief van de abdij van Egmond*, 's-Gravenhage, R. 39 en 40.

⁴ T.P.H. Wortel, ‘Het schoutambt en een schout van Alkmaar in de 13e eeuw’, in: *Alkmaars Jaarboekje* 5 [1969], p. 41.

⁵ E.H.P. Cordfunke, *Alkmaar van Boerderij tot Middeleeuwse stad*, Alkmaar 1972, p. 168

De schout werd meestal voor een periode van een jaar aangesteld. Hij kreeg geen salaris, maar moest een inkomen zien te verwerven uit de opbrengsten van de rechtspleging. In de praktijk bleek dit winstgevend, want het schoutambt werd vaak door de graaf in leen gegeven. Zo werd in 1454 het schoutambt voor 50 jaren in leen verkregen door Willem, heer van Egmond. Die liet het werk door plaatsvervangers (substituten) verrichten. Hun benoeming was wel onderworpen aan goedkeuring door de graaf. Tot aan de opstand tegen Filips II hield de landsheer het recht van benoeming van de schout aan zich. Gelet op de belangrijkheid van de functie (zelfs de schepenen werden door de schout benoemd) was de stadsregering er veel aan gelegen het schoutambt naar eigen inzicht in te vullen.

Vidimus uit 1463 van het stadsrecht van 1254 (RAA Stadsarchief nr.1)

Pas op 11 december 1573 stond de prins van Oranje - Willem de Zwijger - toe dat uit een voordracht van drie personen, voorgedragen door burgemeesteren van Alkmaar, door hem de schout zou worden aangewezen. Tot 1795 zou dit via een driejaarlijkse nominatie gebeuren, waarbij steeds een lid van het stadsbestuur werd voorgedragen en na zijn benoeming, als vroedschap aftrad.

Het stadsrecht van 1254 spreekt ook van schepenen, die de bevoegdheid hebben stedelijke keuren te maken, samen met de schout. In een oorkonde van 30 september 1266 is voor het eerst sprake van de Alkmaarse schepenen, die tevens als rechters fungeerden. Aanvankelijk opereren stadsbestuur en rechtscollege 'een en ongescheiden'. Men sprak van 'het gerecht'. Het aantal schepenen noch de wijze van benoeming respectievelijk hun verkiezing werden in het stadsrecht van 1254 geregeld.

In 1376 bepaalde de toenmalige landsheer hertog Aelbrecht van Beieren dat de zitting hebbende schepenen elk jaar tot kerstavond aan zouden blijven en dat dan een herbevestiging plaats zou vinden van de keuren.

Vroedschap en burgemeesters

Naast het dagelijkse bestuur (schout en schepenen) kwam al snel een nieuwe groep van aanzienlijken naar voren, de raad, aan wie geregeld advies werd gevraagd.

Dit lichaam wordt voor het eerst vermeld in 1304, wanneer schepenen, raad en burgerij van Alkmaar graaf Willem III als hun landsheer erkennen. In het begin is de raad samengesteld uit oud-schepenen en voorname burgers. In de loop van de 15e eeuw wordt dit college het hoogste stedelijke bestuursorgaan. Men spreekt dan niet meer van raad, maar van 'vroedschap'.

In een oorkonde uit 1389 is sprake van 'borghemeyster, scepen, raet ende gemeene poirte'.⁶ Dit is de eerste vermelding in Alkmaar van 'burgemeesters'. Dit waren geen functionarissen die we gelijk kunnen stellen met onze hedendaagse burgemeesters. Ze waren aanvankelijk alleen belast met het beheer van de stedelijke financiën. In later tijd hadden zij een rol die enigszins vergelijkbaar is met die van de wethouders nu. Zij droegen zorg voor het dagelijks besturen van de stad. In belangrijkheid kwamen zij voortaan vóór de schepenen. De vroegste met naam bekende burgemeesters zijn in 1429 Adam Claesz en Jan Pietersz. Er zijn er dan al drie tegelijk in functie. Er ontwikkelde zich een globale tweedeling in enerzijds bestuur door de burgemeesters en vroedschap en anderzijds rechtspraak door de schout en schepenen.

Jacoba van Beieren bepaalde in 1426 dat de 3 burgemeesters en 7 schepenen door 16 hoofdmannen en de 9 dekens van de gilden zouden worden gekozen. In 1436 gaf Filips van Bourgondië het recht van de verkiezing van de burgemeesters aan de vroedschap⁷, en van de schepenen aan zijn schout, Claes van Torenburg (1440).

*Jhr. Floris van Teylingen, burghemeester van 1620-1624.
Prent van Tresling en co., 1860*

⁶ RAA Stadsarchief inv.nr. 22, fol. 82 v.

⁷ RAA Archief Hof van Holland inv. nr. 2, fol. 98a.

Invloed landsheer

De landsheer bleef gedurende de middeleeuwen een behoorlijke invloed houden op de dagelijkse gang van zaken in de stad. Hij benoemde de schout en indirect de schepenen, handhaafde vrede en orde en bleef in het bezit van de hoogste rechtsmacht, namens hem uitgeoefend door een baljuw. Een illustratie van de macht van de landsheer is bijvoorbeeld in 1390 het bevel van de graaf aan schout, schepenen, raad en burgerij om naar het grafelijk hof in Den Haag te komen om gestraft te worden voor ongehoorzaamheid. Ze moesten 'beteren'.

*Plattegrond van Alkmaar, ca. 1560;
Kaart van Jacob van Deventer;
uitsnede*

In 1518 verklaarde Karel V alle privileges ten aanzien van de vroedschap nietig en bepaalde dat voortaan een vroedschap van 16 leden door hem of zijn stadhouder zou worden benoemd. Die vroedschap diende vervolgens 'dubbel-tallen' (dat wil zeggen een voordracht van 2 personen per functie) op te stellen ten behoeve van de aanstelling van burgemeesters, schepenen en de thesaurier (een soort wethouder van financiën), waaruit de koning of zijn stadhouder dan de keuze zou maken. Dit privilege werd verleend voor 12 jaar.⁸ In 1530 stond Karel V verlenging toe van het privilege, evenals uitbreiding van de vroedschap tot 24 personen.⁹

Tot de overgang van Alkmaar naar de prins van Oranje in 1572 bleven de regels ongewijzigd. In 1588 stonden de Staten van Holland (die na de afzwering van Filips II en de dood van stadhouder Willem van Oranje het landsheerlijke gezag uitoefenden) toe dat Alkmaar voortaan vier burgemeesters en een thesaurier zou hebben.¹⁰ Na allerlei strubbelingen kreeg de Alkmaarse vroedschap in 1610 het recht zichzelf door coöptatie aan te vullen.

De stadsbestuurders hadden overigens niet alleen stedelijke bestuurstaken. De Alkmaarse bestuurders van de - in volgorde van belangrijkheid - 12e stad (van de 18 stemhebbende steden) in de Staten van Holland waren volop betrokken bij het bestuur van het gewest Holland en tevens bij het bestuur van de Republiek. Al bij de eerste vrije Statenvergadering in Dordrecht, op 19 juli 1572, was Alkmaar aanwezig, samen met vertegenwoordigers van de gewestelijke adel en de elf andere Hollandse steden. Alkmaar is vanaf de 16e eeuw ook steeds de 1^e van de (zeven) stemhebbende steden in het Noorderkwartier geweest.

⁸ RAA Stadsarchief inv.nr. 259.

⁹ RAA Stadsarchief inv. nr. 260.

¹⁰ RAA Stadsarchief inv. nr. 264.

Oproer

In 1609 kwam het in Alkmaar tot een oproer. ‘Ontstond bij gelegentheit van de verkiezing der nieuwe overigheyt (stadsbestuur – j.c.) een groote beroerte onder de burgers als schutterij en een groote jalouzi onder de vroedschap, alsoo twee vaders en een grootvader in de vroedschap zitting hadden om aldus de meeste stemmen weg te dragen’. Het liep allemaal zo hoog op dat ‘de schutterije deser stede Alkmaar met twee vliegende vaendels [optrok] in ’t geweer, hebben het stathuys ingenomen met weynig tegenstandt en hebben de wallen beset’. Dit oproer zou uiteindelijk leiden tot verlies van een deel van de stedelijke autonomie.

Nadat een commissie vanwege de Staten van Holland de stad Alkmaar bezocht, werden in februari 1610 de zittende burgemeesters van hun functie ontheven ‘ende ten laesten die scutterije en burgerije in vrede gestelt’.¹¹ Ook toen al was een commissie een machtig wapen!

Overigens was de motor van al deze onenigheid vooral de in die tijd spelende strijd op religieus gebied tussen Arminianen en contra-remonstranten, een strijd die ook politieke consequenties had en uiteindelijk leidde tot de onthoofding van raadspensionaris Van Oldenbarnevelt.

Prins Maurits stuurde na 1618 overal in Holland de remonstrantsgezinde stadsregeringen naar huis, en benoemde hem welgevallige bestuurders. In oktober 1618 was Alkmaar aan de beurt. Op 10 oktober ‘is die prins van Orangen, graef Mauricius, als gouverneur van ’t land gecomen met sekere compagnie soldaten binnen Alckmaer en heeft al die vroetschap met burgemeesteren en scepenen van haren eet ontslagen en heeft die vroetscappen verandert en heeft die selfde vroetschap, die int jaer 1610 was gestelt op 27 personen, gemaect op 24 als van outs ende dit door last van de Staten-Generael, sonder voorweten van den Heeren Staten van Hollant’.¹²

Ondanks grote bezwaren besloot Alkmaar op 20 november 1620 ‘uit dankbaarheid’ (maar wel gedwongen) de keuze van de vroedschap (van 24) toch aan de stadhouder op te dragen. ‘Op dit jaer heeft de vroetschap haer de vrijheit laten benemen dat sij haer eigen vroetschap mochte kiezen, so dat sij dit bij dubbeld getal uit het Hof moeten halen’, was het commentaar van een kroniekschrijver.¹³

*‘Gesigt van de Oude Doelen’.
Prent van L. Schenk naar
A. Rademaker, ca. 1735*

¹¹ W.A. Fasel, *Alkmaar en zijne geschiedenissen, kroniek van 1600-1813*, Alkmaar z.j., p. 27 en p. 28

¹² *Ibid.*, p. 36.

¹³ *Ibid.*, p. 38.

Aan het begin van het eerste stadhoudersloze tijdperk, in 1650, maakte Alkmaar meteen gebruik van de omstandigheden om haar stedelijke autonomie te herwinnen. De stad verzocht de Staten van Holland octrooi om zelf de vroedschap aan te mogen stellen. In december 1650 gingen de Staten akkoord, en werd tevens bepaald dat degene met de meeste stemmen per dubbeltal gekozen zou zijn. In 1669 werd dit privilege nog uitgebreid: in het vervolg kon volstaan worden met een enkelvoudige voordracht.

De herwonnen autonomie bleek van korte duur. De terugkeer van Oranje in 1672 maakte er een eind aan. Op 2 juli 1672 'liep 't grau te hoop. Bodechem en Doctor Schilder eyste van burgemeester Steenhuis de sleutels der poorten. De geen van de regering die na Oranje hielden (voor de Prins waren – j.c.) stookten daar onder. De burgemeesteren waren genootsaakt toe te laten, dat in 't bijsijn der 4 burgercapteins Wilhelmus van de torens geblasen, de Oranjevlag uytgesteken wierdt. Hier bleef 't niet bij. Van de schutters, die de wagt op 't stathuys hielden, drongen er 10 a 12 ter camer van burgemeesteren in begerende den prins voor stadhouder'.¹⁴

Alkmaar ging weer om naar de zijde van de prins, het eerste stadhoudersloze tijdperk was ten einde. Prins Willem III werd stadhouder, en later tevens koning van Engeland.

Pieter Claesz. Paling, burgemeester van 1516-1533. Onbekende schilder; kopie 1600-1625 naar portret van Van Heemskerck, ca. 1540

Het stadsbestuur in de 17e eeuw volgens Blaeu

In het Toonneel der Steden van Joan Blaeu uit 1652 wordt in het hoofdstuk over Alkmaar het stadsbestuur beschreven zoals het functioneerde tussen 1650 en 1672, tijdens het eerste stadhoudersloze tijdperk. De beschrijving (hier hertaald in modern Nederlands) begint met de verkiezing van allerlei stadsmagistraten op 24 december, op kerstavond, bij meerderheid van stemmen door en uit het midden van de 24 leden van de vroedschap.

‘De verkiezing vindt altijd op dezelfde wijze plaats: de leden van de vroedschap ontvangen drie of vier dagen voor de verkiezingen uit naam van de burgemeesters een officiële mededeling over het tijdstip van de verkiezing, overhandigd door de stadsbode. Conform het stadsrecht en de

¹⁴ Ibid., p. 68.

gewoonte krijgen zij een stembiljet toegezonden.

Naast de officiële mededeling krijgen zij ook een formulier waarop de namen van de aftredende magistraten staan vermeld en degenen die voor het komende jaar niet verkiesbaar zijn. Het stembiljet wordt door de leden van de vroedschap persoonlijk of door een daartoe speciaal gemachtigd persoon teruggezonden. Op het stembiljet vermelden zij voor de benoeming van een nieuw lid van de vroedschap drie namen. Wanneer het gaat om de benoeming van burgemeesters, schepenen en thesaurier, staan er voor de burgemeesters acht namen, voor de schepenen veertien namen en voor de thesaurier twee namen vermeld.

De biljetten worden bijeengebracht bij de burgemeesters en ten overstaan van de aanwezige leden van de vroedschap geopend. De secretaris noteert alle uitgebrachte stemmen en de naam die naar inzicht van de leden van de vroedschap het meest voorkomt, verkrijgt het ambt. Op deze wijze worden vier burgemeesters benoemd, zeven schepenen en een thesaurier. De functionaris die maar een jaar in het college van burgemeesters of schepenen heeft gezeten krijgt meestal een verlening van een jaar, maar niet langer. Voor de functie van thesaurier is zelfs een verlening van drie à vier jaar mogelijk.

De burgemeesters zijn belast met het dagelijks bestuur over de stad. Bij problemen en moeilijkheden stellen zij hiervan de vroedschap op de hoogte en nemen een beslissing en voeren deze beslissing ook uit. De schepenen, en daarnaast ook de schout (die in deze stad ook door de vroedschappen wordt genomineerd en voorgedragen maar betaald wordt door het gewestelijk bestuur van Holland), zijn belast met de rechtspraak, zowel in civiele als strafrechtelijke zaken.

Als schout is aangesteld de heer Jacob van Veen. Hij is tevens baljuw en dijkgraaf van Heerhugowaard. Hij vertegenwoordigt in alle strafzaken het belang van de hoge overheid, ziet toe op vervolging van de overtreders van de stadskeuren, die juist ter verbetering van het leven in de stad zijn opgesteld en incasseert de boetes. Naast de burgemeesters en schepenen stelt hij ook allerlei verordeningen en regels op die moeten zorgen voor het welvaren van de stad en haar burgers.

Gezamenlijk stellen zij jaarlijks op nieuwjaarsdag twee fabriekmeesters aan die toezicht houden op de uitvoering van openbare werken, drie weesmeesters en drie kerkmeesters en zoveel regenten van godshuizen, aalmoezeniers en armenbestuurders in elk van deze besturen en colleges als van oudsher gebruikelijk is. Dit alles moet er voor zorgen dat de stad op beheerste, eendrachtige en goede wijze bestuurd wordt.¹⁵

¹⁵ S. Siersma, 'Alckmaer' in *Toonmeel der Steden*, (overdruk) hertaling, Alkmaar 2002.

Eeuwigdurende Almanack

In 1664 werd een 'Eeuwigdurende Almanack' opgesteld met afspraken over de samenstelling van het stadsbestuur. Op deze manier wist iedereen wanneer wié, en uit welke familie aan 'de beurt' was voor benoeming in een der aantrekkelijke bestuursfuncties. Voor de toetreding tot de vroedschap werd vervolgens een hoge drempel gelegd. In 1695 voerde men namelijk een regeling in, volgens welke men voor toetreding een bedrag van *f* 100 aan de stad moest betalen. Deze drempel werd aanmerkelijk verhoogd toen men dit bedrag in 1732 optrok tot *f* 300 en in 1747 zelfs tot *f* 700, destijds een vermogen. Deze financiële drempel werd niet alleen gecompenseerd door het verwerven van macht maar ook weer door inkomsten uit de diverse stedelijke ambten die men zich vervolgens toebedeelde.

Stedelijke ambten

En stedelijke ambten waren er vele, niet alleen bestuurlijke in de stad zelf, zoals burgemeester, lid van de vroedschap, schepenen, thesaurier, maar ook vele bestuurlijke vertegenwoordigingen in het gewest, zoals in de Raad van State, de Rekenkamer, de Admiraliteit, de Gecommitteerde Raad voor het Noorderkwartier, de kamers van de West- en Oost-Indische Compagnieën, de Staten van Holland en de Staten-Generaal (waarbij de burgemeesters en de secretaris als afgevaardigden van de stad 'ter dagvaart' naar de vergaderingen in Den Haag gingen, en daar in het eigen Alkmaarse logement 'De Twee Steden' logeerden). Verder waren er Alkmaarse vertegenwoordigers aanwezig in de besturen van (hoog)heemraadschappen, polders, baljuwschappen etc.

Naast alle bestuurlijke ambten waren er ook vele 'ambtelijke' functies. De stad Alkmaar had tussen 1600 en 1900 gemiddeld steeds ongeveer 250 à 300 personen in dienst die werkzaamheden voor de stad verrichtten.¹⁶ Daarbij ging het soms om belangrijke banen, maar vaak ook om kleine bijbaantjes, en soms zelfs om onbezoldigde taken. De meest lucratieve functies waren die van de twee stadssecretarissen (een voor het bestuur, en een voor het gerecht). Gelet op de omvang van salaris en emolumenten waren diverse familieleden van de stedelijke

*Daniel Ras, schepen 1662-1731.
Schilderij van H. Schmale, 1728.*

¹⁶ J.C.N. Raadschelders, *Plaatselijke bestuurlijke ontwikkelingen 1600-1980. Een historisch-bestuurskundig onderzoek in vier Noord-Hollandse gemeenten*, 's-Gravenhage 1990, p. 105.

regenten zeer wel in voor de functie van stadssecretaris, die soms zelfs uitgeoefend werd in combinatie met het lidmaatschap van de vroedschap.

De vroegste vermelding van een stadssecretaris van Alkmaar dateert van 25 december 1391, als Hertog Aalbrecht het 'clercambocht van onser stede van Alcmaer' aan Sandrijn van Quartes geeft.¹⁷ Lang heeft hij hierover niet beschikt want in een 'brief van gratie' van 7 mei 1395 kende hertog Aalbrecht, graaf van Holland, het recht van secretarisschap van Alkmaar toe aan het onse Lieve Vrouwe of Mannengasthuis. Dit 'Groote Gasthuys' (sinds 1341 gelegen tussen Langestraat en Breedstraat, deels op de plek van het latere stadhuis) verkreeg hiermede het recht van verpachting van het secretarisschap.

Elk jaar moesten de hoofdlieden van de beide schuttersgilden aan het stadsbestuur verantwoording afleggen over hun financiën, waarna een ieder ten stadhuize aan tafel plaatsnam voor een gezamenlijke, meestal copieuze 'Rekenmaaltijd'. Zo ook in augustus 1563 toen de schutters van het St. Jorisgilde zich in de speciaal hiervoor versierde 'Grote Sael' van het stadhuis lieten vergasten op de Rekenmaaltijd. Deze bestond uit soep, een os, schapenvlees, 119 konijnen, vis, brood, boter, kaas, fruit en aanzienlijke hoeveelheden bier en wijn. Opperkokkin Aleit Pietersdr. werd bij het koken geholpen door vele meiden en knechten. Tien tappers verzorgden de drank, terwijl een pijper, tromslager en drie speellieden de muziek verzorgden. Totale kosten ruim f 300. Een gigantisch bedrag voor die tijd.¹⁸

Openbare orde

In de 16e-eeuwse stadskeuren staan de nodige gebods- en verbodsbepalingen die schout en schepenen dienden te handhaven en zonodig te bestraffen. Tegenwoordig zouden wij die bepalingen 'de algemene plaatselijke verordening' of APV noemen. Zo werd in het kader van de brandveiligheid bepaald dat er op het stadhuis standaard vijftien emmers aanwezig moesten zijn. Het Gasthuis, het Heilige Geesthuis en de Begijnhofjes moesten er ieder tien hebben, terwijl er in elk huishouden van een priester ook een emmer moest zijn.

Andere bepalingen luiden dat er alleen tijdens de jaarmarkten wagens en karren voor het stadhuis mochten worden geparkeerd. Wie zich niet aan die regel hield, riskeerde een boete van vijf schellingen. Een bijzondere bepaling was de volgende: men mocht alleen maar honden houden die 'doir den ringe hangende aen den stathuys' getrokken konden worden. Wie zich niet aan die verordening hield deed dat op straffe van 'een ponts boete'. Kennelijk was het druk bij de hondering, want uit een aanvulling die op 19 juli 1543 aan de bepaling werd toegevoegd blijkt dat er ook een was 'staende an 't scavot voor 't stathuys'. En zo zijn er nog vele tientallen bepalingen, over elk denkbaar onderwerp.

¹⁷ NA, AGH, inv. nr. 228 fol. 26 ro.

¹⁸ P. Knevel, *Wakkere burgers. De Alkmaarse schutterij 1400-1795*, Alkmaar 1991, p. 5.

Openbare werken

Ook buiten het stadhuis waren de nodige personen in dienst van de stad werkzaam. Zo de fabrieksmeesters (ook wel: commissarissen van fabricage), die in 1528 voor het eerst genoemd worden. Zij namen taken van de burgemeesters over op het gebied van toezicht op en benoeming van de functionarissen bij openbare werken.

In Alkmaar was ook een 'Stadstimmerwerf' waar een 'stadswerkbaas' de leiding had over tientallen werklieden, waar onder de 'schopluyden' voor het onderhoud van de stadswallen, voor de puinschuit ('puyn en asch varen'), voor het vegen van straten (en ook de reiniging van 'de pishoecken tussen de pylaars die buyten en rondom de Waag zijn'), de timmerbaas, de metselbaas, en 'de toezieder op de houten' (stadsplantages).

Al rond het midden van de 16e eeuw was er een systeem voor het ophalen van vuilnis. Dit werd toen al uitbesteed aan particuliere vuilnisophalers.¹⁹

Dezen zullen het vuilnis elders weer verkocht hebben, aangezien zij voor de pacht van dit ophaalrecht en van de schuit een flinke som geld aan de stad betaalden. Waarschijnlijk werd het vuilnis gesorteerd en een deel vond vermoedelijk aftrek onder boeren in de omgeving als mest. Bekend is dat men in de droogmakerijen gedurende enige tijd nog heeft getracht om akkerbouw rendabel te maken door een sterke bemesting van de soms schrale zandige meerbodems. Uit de pachtcontracten blijkt dat men op twee vaste dagen per week het vuilnis van de kaden ophaalde met de vuilnisschuit. Alleen als de grachten 's winters waren dicht-gevroren mochten de burgers het vuilnis storten in de openbare vuilniskuilen, waar ook de straatvegers het straatvuil deponeerden. Om te voorkomen dat men onwelgevallige zaken in de gracht liet verdwijnen, waren er keuren over het niet te dicht bij de rand zetten van het vuilnis en een verbod om afval in de gracht te werpen. Bovendien hoorde bij het contract dat de vuilnisophalers periodiek de gracht moesten baggeren.

*De Stadstimmerwerf, anno 1726.
Tekening G.A.J. Kloos, 1908*

¹⁹ G.N.M. Vis, *Van 'vulliscuyl' tot Huisvuilcentrale; vuilnis en afval en hun verwerking in Alkmaar en omgeving van de middeleeuwen tot heden*, Alkmaar 1996.

Marktfunctionarissen

In verband met de belangrijke marktfunctie van Alkmaar had de stad verder in dienst: linnenmeesters, vlasmesters, waagmeesters, keurmeesters voor kaas, vlees, houtzuur (= gemalen eikenschors), wijn enz. In 1616 werd over de instelling van een van deze functies vermeld: 'Alsoo tot nogh toe veele en diverse frauden zijn gepleeght in 't meten van calck en cement binnen dezer stede, soo is 't dat mijns heeren Burgemeesteren en Vroedschappen dezer Stede Alcmaar geordonneert ende gestatueert hebben dat voortaan geen niemandt in 't uytleveren ende ontvangen van calck ofte zement en zal bemoeien met het meten van de selve'.

Enkele jaren werd ook een 'wijnroeier' (wijnpeiler: van roede = peilstok) aangesteld 'tot voorcoming van verscheyden abuisen die int stuccke van de wijnen tot vercortinge van de excijns ende gemeene middelen' hadden geleid, waarbij de functionaris beloofde 'regtvaardighlijk te sullen roeyen, sonder de pagter meer gunst te bewijzen dan de wijnkoper'.

Grote Kerk

Voor het beheer van de Grote Kerk, dat als gebouw al in de 14e eeuw het eigendom van de stad was, had men 3 of 4 kerkmeesters aangesteld, in de 18e eeuw soms uitgebreid tot 6 of zelfs 8 man.²⁰ De kerkmeesters hielden toezicht op het personeel van de kerk en op de bestedingen aan onderhoud en herstel. Zij ontvingen lange tijd geen andere vergoeding dan voor de 'consumtie van Tabacq, Pijpen, Thee en Bier' tijdens de vergaderingen. Vanaf 1752 kwam daar een jaarlijkse vergoeding bij van f 120 'voor 1 oxhooft wijn', ofwel een heel vat. In 1802 werden de kerkmeesters vervangen door een college van 8 bestuurders van de Hervormde Kerkgemeenschap, de voorloper van de Kerkvoogdij.

Ook de kerkenraad zelf ontkwam niet aan de invloed van de stadsbestuurders: op 6 maart 1704 bijvoorbeeld diende deze ten stadhuize te verschijnen omdat men zich niet naar de richtlijnen van burgemeesteren had gedragen bij de verkiezing van een predikant. 'De kerkeraad ter sake van 't verkiesen van een leraar ter kamer van burgemeesteren gegaan, bragt aldaar een noeming van zes predicanten. Hen wierd tot bescheyd gegeven, dat al den 25 van slachtmaand 1694 in de vroedschap was besloten, dat men voortaan den burgemeesteren een drietal soude moeten voordragen en dat derhalve de kerkenraad zulx had moeten doen'. En de kerkenraad boog nederig het hoofd!

²⁰ P. Bitter, *Graven en begraven. Archeologie en geschiedenis van de Grote Kerk van Alkmaar*, Hilversum 2002, p. 185-335 (diss. Amsterdam).

Onderwijs, armenzorg en zorg voor wezen

De stad had verder bemoeienis met het onderwijs, te weten de Latijnse school (vanwege rector Murmellius in het begin van de 16e eeuw was de Alkmaarse school zelfs internationaal vermaard). In 1591 was er een Franse schoolmeester en in 1612 kwam er ook een Franse school. In 1682 is er een Duytsche stadsschool. In 1779 werd de stadsschool gesplitst in een Burger- en een Armenschool.

Ook de armenzorg was een stedelijke taak, waarvoor armenvoogden en, sinds 1613, tevens aalmoezeniers werden aangesteld 'omme op de gemeene arme binnen dese stede behoorlijk opzicht te nemen en alle met vleyt te versorgen, dat deselve ware armen, als kranke, overjarige personen, die van goet en sober leven sijn, en niettegenstaede hunne goede naarstigheyt en onderstandt der aalmoesen, in 't geheel of deel gebrek hebben, niet en vergaen, maar van nootsaekelijk onderhoud mogen werden voorsien'.

Een andere taak betrof de zorg voor de wezen in het Burgerweeshuis. Het beheer daarvan berustte bij regenten en regentessen; de eerste voor inkoop van goederen en financiële zaken, de tweede voor huishoudelijk toezicht. De dagelijkse werkzaamheden werden door een binnenvader en -moeder gedaan. In een stad als Alkmaar waren bovendien een eigen schoolmeester, bakker, naaister en kleermaker aan het Burgerweeshuis verbonden, dat overigens pas in 1949 definitief gesloten werd.

Een ander aspect van de sociale zorg was de, met keizerlijk octrooi, op 31 januari 1544 opgerichte 'Bank van Leeninge' aan de Lombardsteeg te Alkmaar (de nu nog bestaande gemeentelijke Kredietbank).²¹

Medische zorg

Ook de medische zorg geschiedde vanwege de stad: voor geneeskundige (uitwendige) zorg waren er stadsdoctoren; voor de heilkundige (inwendige) zorg, stadschirurgijns. Daarnaast was er de vroedvrouw, aangesteld 'tot meerder gerustheyt van de kinderen queeck'.

Zonder enige twijfel is Pieter van Forest Alkmaars beroemdste stadsgeneesheer

Cornelis Basgen Jansz. van Egmond van de Nijenburg, lid van de vroedschap 1596 - 1606; schilderij van Aert Pietersz., 1593

²¹ C.W. Bruinvis, *De bank van Leening te Alkmaar 1544-1875*, Alkmaar 1913.

(1546-1558 en 1595-1597) geweest. 'De Hollandse Hippocrates' werd hij wel genoemd. Van 1557 tot 1594 was hij stadsgeneesheer van Delft, waar hij ook diverse malen Willem van Oranje bijstond.

Op 18 september 1723 werd door het stadsbestuur een Collegium Medico Pharmaceuticum ingesteld, om ook het toezicht op de apothekers te verbeteren, die enkele malen per jaar gevisiteerd werden.

Postdienst

Bijzonder is verder nog de 'Alkmaarse Postdienst'. Van 1678 tot 1747 beschikte de stad Alkmaar over een eigen postdienst, die in 1678 werd 'gegunst' aan Lambert en Hillebrand Schagen. Op 1 mei 1747 droegen Alkmaar, Hoorn, Enkhuizen, Rotterdam en Brielle hun postdiensten over aan de prins van Oranje, Willem II. Op 8 juli 1752 werden alle postdiensten in de Nederlanden gecentraliseerd (als voorloper van de latere PTT).²²

²² RAA, Stadsarchief nr. 106.

Logement 'De Twee Steden'

*'Sij comen bij paren
om te vergaren (vergaderen - jc)
in den Haegh
sij zijn er zo graegh
maandags nog niet present
dinsdags in 't Logement
woensdags absent.'*

In de 17e eeuw was dit een bekend rijmpje over de heren gedeputeerden 'ter dagvaart' van de Hollandse steden in de Staten van Holland. Alle 18 stemhebbende steden in de Staten van Holland hadden een eigen logement in 's-Gravenhage. Uiteraard was het voor de meeste steden te ver reizen naar Den Haag om dezelfde dag weer terug te gaan. Bovendien werd veelal meerdere dagen achter elkaar vergaderd in de Staten van Holland.

Vanaf 1670 kwam daar nog een politieke maatregel bij. Bij resolutie van 26 september 1670 bepaalden de Staten van Holland dat voortaan niemand die in de vergaderingen van de hoge colleges van staat zitting had nog langer gebruik zou mogen maken van openbare herbergen of dergelijke, maar zijn intrek moest nemen in eigen of gehuurde huizen. De geheimhouding van de staatszaken was in het geding. Uiteraard speelde ook de stedelijke waardigheid een rol, maar dit praktische, politieke element vormde de oorsprong van alle stedelijke logementen in Den Haag. Aan het plein in Den Haag staan nog de zeer grote logementen van Rotterdam en Amsterdam, dat gedurende lange tijd het ministerie van Buitenlandse Zaken huisvestte.

De stad Alkmaar had ook een eigen logement, aan de Hofsingel in Den Haag. De behuizing was al op 2 mei 1636 aangekocht 'voor de gedeputeerden ter dagvaart te 's Hage'.

Vanwege de hoge kosten werd het de stadsbestuurders van Enkhuizen in 1665 toegestaan in het Alkmaarse logement in te trekken, waarbij Alkmaar uiteraard de eerste rechten had, als eerste van de 7 stemhebbende steden in het Noorderkwartier. Sinds die tijd noemde men het trots 'De Twee Steden', met de stadswapens van Alkmaar en Enkhuizen op de gevel.. Dit logement heeft dienst gedaan tot 1795 toen de Republiek der Verenigde Nederlanden aan haar einde kwam. In 1800 werd het logement voor 9000 gulden verkocht.

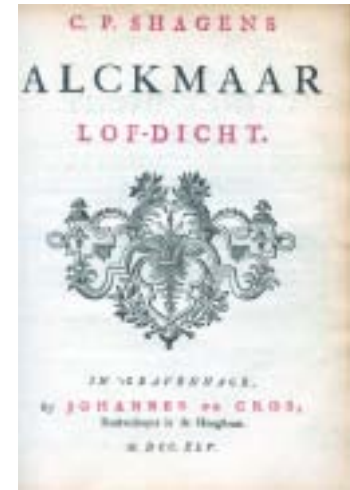

Tekening van de voorgevel van 'De Twee Steden'

Pieter Jansz. Schaghen

Eén Alkmaarse bestuurder verdient hier afzonderlijk vermelding, te weten Pieter Jansz. Schaghen (1578-1636). Als lid van de vroedschap van Alkmaar en aanhanger van prins Maurits vervulde hij een rol als een van de 10 met zorg gekozen Hollandse leden van de speciaal ingestelde generaliteitsrechtbank (24 leden) ter berechting van Van Oldenbarnevelt. Daarna was hij onder meer lid van het dagelijks bestuur van de West-Indische Compagnie. Op 5 november 1626 melding maakte van de aankoop van het eiland Manhattan. Van zijn hand zijn twee gedichten bekend: 'Bauwehers wel-leven' en 'Alkmaar Beleg' (1615).

In Alkmaar bestond overigens in de 16e eeuw ook de rederijkerskamer. In 1559 was deze door het stadsbestuur wegens kritiek op de katholieke kerk verboden maar in 1576 werd door leden van de kamer al weer aan een wedstrijd deelgenomen. Uit dat jaar dateert een kleine berijmde 'Cronycka van de Zijpe' van de hand van Dirck Adriaensz. Valcoogh (schoolmeester en notaris te Barsingerhorn), die dan wordt aangeduid als 'Prince der Rhetoryck camere van Alcmaer'. Tal van Alkmaarse bestuurders waren lid van deze bloeiende kamer. Van de hand van C.P. Schagen is 'Alkmaar Lof-dicht'.

Titelpagina van 'Alckmaar lofdicht',
C.P. Schagen, 1745

Bestuurlijke ontwikkelingen in de 18e eeuw

In de 18e eeuw werd het bestuurssysteem in de Republiek steeds meer oligarchisch van aard. De representanten der stadsregeringen verdeelden de winstgevende stedelijke ambten onder elkaar.

Na de dood van Willem III op 19 maart 1702 waren de regenten er als de kippen bij om aan te kondigen dat zij de zelfstandigheid hernamen die de stadhouder-koning hen tijdens zijn regering niet had toegestaan. Op 25 maart 1702 verklaarden de afgevaardigden van Holland in de Staten-Generaal dat men teruggreep naar de situatie van voor 1672: er werd geen nieuwe stadhouder benoemd en de stedelijke besturen en gewestelijke staten zouden alle benoemingen weer zelf ter hand nemen. Dit alles voltrok zich betrekkelijk geruisloos, ondanks soms onderlinge, redelijk heftige meningsverschillen binnen de regentenfamilies.

Tot 1747 bleven de regenten ongestoord aan de macht. In dat jaar 'ging men om' naar aanleiding van invallen van Franse troepen die Staats-Vlaanderen waren binnengetrokken en stad na stad veroverden. De vrees voor een nieuw 'Rampjaar' leidde tot grote druk van opstandige burgers en van het 'grauw', die Oranje weer als stadhouder wensten. Dit leidde ertoe dat nog in hetzelfde jaar Willem IV werd verheven tot erfelijk stadhouder.

Prins Willem IV was erop uit de positie van de stadhouder te verstevigen ten koste van de steden - vooral Amsterdam - en van de gewestelijke Staten, met

name Holland. De rond het jaar 1749 actieve burgerweging kwam in zijn opvattingen overigens helemaal niet aan bod. De oligarchische politieke structuur bleef dan ook gehandhaafd. Toen hij de eisen van de burgerbeweging vernam zou Willem IV hebben uitgeroepen: 'dit soude beginnen te gelijken na een democratie, de ergste van alle regeeringen'.

Na de voortijdige dood van Willem IV in 1751 herstelden de regenten zich weer van de schrik en nam de macht van de steden dientengevolge weer toe. Erfstadhouder Prins Willem V was in 1751 nog maar drie jaren oud en bleek eenmaal volwassen geen sterke persoonlijkheid. De status quo bleef dus goeddeels gehandhaafd. Maar de tegenstellingen tussen Oranje en de regenten aan de ene zijde en de patriotten (burgerij) aan de andere zijde namen sterk toe.

Rond 1784/1785, toen de oppositie van de zogenaamde 'patriotten' steeds sterker werd, schetste een van hen dat Alkmaar volgens hem de prooi was 'van eene cabaal, die haar na willekeur regeerde, de Stads Finantie genoegzaam geruineerd, terwijl die weinige Regenten importante voordeelen trokken; de Burgerij, die uit vreeze voor sommigen hunner Regenten nergens hulp durfde zoeken, met hardheid behandeld; alles onderworpen aan het despotismus van eenige weinige Aristocratische Regenten'.

Ondanks een politiek intermezzo van de patriottenbeweging, bleef het bestaande regenteske bestuursysteem tot 1795 feitelijk ongewijzigd. Maar vanaf dat jaar stapelden de wijzigingen in de samenstelling en werkwijze van het stedelijke bestuur zich in sneltreinvaart op.

Jhr. Gerard van Egmond van de Nijenburg, lid van de vroedschap en burgemeester van Alkmaar 1646 - 1712

Het stadsbestuur in de Bataafs-Franse tijd

Tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden vormden alleen de steden eigenlijk gemeenten. De steden waren staten of staatjes in de staat. Zij beschikten over de in de loop der eeuwen verkregen privilegiën, die aan de steden zeer uiteenlopende rechten en vrijheden verzekerden. De dorpen echter bezaten geen staatsrechtelijke bevoegdheid.

De staatsregelingen ten tijde van Bataafse Republiek maakten afwisselend (in 1798) de gemeenten tot zuiver administratieve lichamen, zonder onderschei-

ding in steden en dorpen en (in 1801) tot instellingen (steden, dorpen en districten), die de vrije beschikking hadden over haar huishoudelijke belangen, met bevoegdheid daarvoor de benodigde verordeningen vast te stellen.

Onder de regering van koning Lodewijk Napoleon bleef van de zelfstandigheid van de gemeenten bijna niets over (1806-1810). En tijdens de inlijving bij het Franse Keizerrijk (1810-1813) verdween de gemeentelijke zelfstandigheid geheel en al. De 'conseil municipal' diende de maire alleen van advies en de maire zelf was volledig ondergeschikt aan het centrale gezag.

Hoe het ook zij: onder druk van de oprukkende Franse troepen formeerde zich op 19 januari 1795 in Alkmaar een Comité Revolutionair dat het stedelijke bestuur overnam en de beschikking kreeg over de op het stadhuis aanwezige wapens.

Vermeldenswaard is dat op 19 januari 1795 naar aanleiding van het gerucht dat 3000 Engelse soldaten naar Alkmaar onderweg zouden zijn (later bleek dit loos alarm), 'een aantal burgers, leden van het Revolutionair Comité, onder aanvoering van den oud-hoofdofficier Klaver' zich naar het stadhuis begaven, de president-burgemeester mr. Pieter Binkhorst te spreken vroegen, en hem de sleutel van de wapenkamer in het stadhuis afnamen. Daarna voorzagen zij de buiten wachtende burgers, die dat verlangden, van geweren. Vervolgens betrokken de burgers de wacht.

Op 20 januari om elf uur werd van de pui van het stadhuis door secretaris Groen een publicatie voorgelezen. Hierin werden de burgers opgeroepen, samen te werken om de orde en de rust te handhaven en verwarring te voorkomen. Te dien einde zouden geweren die nog op het stadhuis voorhanden waren, afgehaald kunnen worden. Tevens werd de burgers verzocht naar de Doelen te gaan en daar officieren en onderofficieren te kiezen. Na het voorlezen van deze publicatie werd er luid gejuicht. Nog op dezelfde dag werd voor het stadhuis een vrijheidsboom geplant.

Tevens werden op 6 februari van dat jaar 'de rechten van de mensch en burger' van de pui van het Stadhuis voorgelezen en op 19 maart bezworen. En op 25 maart 1795 werd de na de omwenteling van 1787 verbannen burgemeester Kloek feestelijk ingehaald. Zijn portret hangt nog heden ten dage in de B&W-kamer.

Snel daarna werden 22 representanten gekozen (de 'municipaliteit'), die een president benoemden, evenals een 'maire' (schout). Tevens koos men een Comité van Justitie (7 leden, rechters) en een Comité van Algemeen Welzijn (4 leden als dagelijks bestuur, zoals voorheen de burgemeesters).

Gijsbert Fontein Verschuur:
bestuurscarrière in overgangstijd

In de Bataafs-Franse tijd vonden vele wijzigingen plaats van de bestuurlijke organisatie. Overigens kwamen in de meeste gevallen dezelfde bestuurderen weer op het regeringskussen, zoals blijkt uit de lijst van benoemingen. Een voorbeeld hiervan is jhr. mr. Gijsbert Fontein Verschuur, die gedurende een periode van vijftig jaar een belangrijke plaats innam in het Alkmaarse stadsbestuur. Hij was tussen 1785 en 1788 advocaat in Leeuwarden en een stand-

Gijsbert Fontein Verschuur, burgemeester en maire van Alkmaar, dijkgraaf van de Hondsbossche. Prent van I.C. Elink Sterk, ca. 1850

vastig prinsgezind lid van de Friese Staten. Doordat hij met zijn stem op de wip zat kon hij de beslissing om de Fransen te hulp te roepen, zoals de patriotten wilden, tegenhouden. Dat trok de aandacht van Prins Willem V. Zoals bekend vond in 1788 met hulp van Pruisische troepen het herstel van het stadhouderlijke gezag plaats, na de jarenlange aantasting ervan door de patriotten. Aangezien Fontein Verschuur een invloedrijke positie in het belangrijkste gewest te weten Holland nastreefde, kwam zijn steun aan de prins hem goed van pas bij de vergeving van regeringszetels te Alkmaar. Zo werd Fontein Verschuur al op 24-jarige leeftijd op 13 december 1788 door erfstadhouder Prins Willem V benoemd tot lid van de vroedschap van Alkmaar.

Hij diende zich te vestigen te Alkmaar, en zich eveneens te laten naturaliseren tot Hollander. Dat gebeurde allemaal voor het einde van 1788, waarna hij in januari 1789 al werd aangewezen als adjunct-afgevaardigde ter dagvaart naar de Staten van Holland in 's-Gravenhage. Hij verbleef in de volgende zes jaar regelmatig in Alkmaars logement 'De Twee Steden' daar, en al gauw als 'ordinaris gedeputeerde'. Een ander vroedschapslid, burgemeester Daniel Carel De Dieu was daar ook vaak als medegedeputeerde aanwezig, evenals de stadssecretaris van Alkmaar.

In januari 1795 volgde echter de omwenteling. Stadhouder Willem V verliet het land. Fontein Verschuur verbleef in het Haagse logement waar hij het bericht kreeg dat hij van zijn ambt in de vroedschap vervallen was verklaard. In datzelfde jaar trof hij voorbereidingen voor een huwelijk met de 18-jarige Cornelia Frederica De Dieu, dochter van de oud-burgemeester.

Een aantal jaren bleef Fontein Verschuur, als Oranje aanhanger, ambteloos burger. Maar in december 1801 gaf prins Willem V vanuit zijn ballingsoord aan zijn aanhangers in de Nederlanden de vrijheid om weer overheidsposities te bezetten.

Fontein Verschuur was bij de eersten die van deze politieke koerswijziging gebruik maakten, en werd opnieuw lid van de raad van de stad Alkmaar. In 1806 werd hij zelfs door de raad gekozen in de kamer van wethouders.

Ook onder koning Lodewijk Napoleon was hij wethouder. Daarnaast was hij in die periode secretaris van de Zijpe en Hazepolder, ontvanger van de successie-rechten daar, en rentmeester en secretaris van de Hondsbossche. Koning Lodewijk Napoleon benoemde hem in januari 1808 tot burgemeester. In 1811 verwisselde hij het burgemeesterschap van Alkmaar voor de nog zwaardere post van onderprefect van het arrondissement Hoorn.

In november 1813 aarzelde hij echter geen moment met het publiceren van de proclamatie van de Erfprins, die het einde van de Franse tijd inluidde. Hij werd vervolgens gehandhaafd in zijn functie 'edoch op eene Hollandsche voet', onder de titel van districtscommissaris.²³ In 1815 werd hij door de koning benoemd tot burgemeester van Alkmaar. Hij had sinds 1814 tevens zitting in de Provinciale Staten van Holland, en vanaf 1816 in de Tweede Kamer. Zijn invloed op de gang van zaken in Alkmaar als burgemeester bleef zeer groot tot aan zijn dood in 1838. Een voorbeeld hiervan is zijn succesvol ijveren voor de aanleg van het Noord-Hollands kanaal door de stad en het behoud van de rechtbank te Alkmaar in 1827. In 1825 was ook zijn oudste zoon secretaris van Alkmaar geworden. Gijsbert Fontein Verschuur was en bleef een autoritaire en gevreesde burgemeester, die niet de gewoonte had de gemeenteraad dikwijls bijeen te roepen. Als vertegenwoordiger van het ancien régime had hij echter alle bestuurlijke veranderingen doorstaan en zelfs een steeds belangrijker positie kunnen innemen.

Engels - Russische inval: 1799

In 1799 vond de Engels-Russische inval plaats met de bedoeling het Bataafse bewind omver te werpen, de Fransen uit Nederland te verdrijven en de erfprins van Oranje, (de latere koning Willem I), zoon van de laatste stadhouder Willem V, aan het bewind te krijgen. Deze grootste veldslag ooit op Nederlandse bodem uitgevochten, waarbij ongeveer 80.000 militairen vijf maal slag leverden rondom Alkmaar, leidde er toe dat Alkmaar het grote militaire commando- en verzorgingscentrum werd, eerst van de Frans-Bataafse troepen onder leiding van generaal Brune en van 4 tot en met 7 oktober 1799 van het Engels-Russische leger onder de Hertog van York.

De generaals hadden hun hoofdkwartieren in Alkmaar. Hun soldaten verbleven deels in de kazernes en deels ingekwartierd bij de burgerij, de gewonden werden verzorgd in de (militaire) hospitalen. De Alkmaarse burgers droegen de last van alle vorderingen en inkwartieringen.

²³ J.H. Rombach, 'Gijsbert Fontein Verschuur' in: *Alkmaarse silhouetten*, (AHR V) Zutphen 1982.

Een herinnering aan deze oorlog is de in 1806 aangebrachte vermelding van 'Alkmaar' in steen, bovenaan de Arc de Triomphe in Parijs, tussen alle beroemde namen van steden waar Napoleons veldslagen plaatsvonden.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Op 1 oktober 1801 werd er een stemregister gelegd in de 'Kamer van Inkwartiering' op het stadhuis. Iedere stemgerechtigde burger kon tekenen voor of tegen de nieuwe staatsregeling. Na sluiting van het stemregister bleek dat slechts een 140-tal tegen en 49 à 50 voor getekend hadden: de eersten waren merendeels leden van de Burgersociëteit en van het toenmalige bestuur, de laatsten allen voorname burgers. De burgerij was moe geworden van voortdurende reorganisaties.

Na weer een aantal wijzigingen werd in januari 1803 een Raad der Gemeente benoemd (niet meer gekozen!). Het college bestond uit 12 leden. Het stadsbestuur verdeelde zich over 4 'kamers', van de Wethouders (4) van Financiën (2), van Fabricatie en Plantsoenen (3) en tot de Weeszaken (3). Daarnaast werden 7 schepenen benoemd.

Als gevolg van de stichting van het Koninkrijk Holland in 1806 onder koning Lodewijk Napoleon werden wederom veranderingen doorgevoerd: er kwam nu een een vroedschap van 12 leden. Ook werd er een burgemeester benoemd en vier wethouders.

Het nieuwe stadsbestuur toonde zich wel actief. In februari 1807 werd 'door Heeren Wethouderen dezer stad in per-

soon eene collecte langs de huizen gedaan ten behoeve van de slachtoffers van de buskruitramp te Leijden. Het totaal der inzameling alhier bedroeg 4333 gulden en 15 stuivers. Tot voorziening in de eerste behoeften waren reeds dadelijk 2000 ponden kaas overgezonden. (Geene broden, zoo als elders gemeld wordt)'.
Ook feestvieren kon men. Op 3 september 1808 was 'ter gelegenheid van den verjaardag van Koning Lodewijk ditmaal de groote zaal op het Stadhuis mede geillumineerd en de vierschaar met een gedeelte daarvoor op gelijke hoogte

'Vrijheidsfeest te Alkmaar, 22 maart 1795'. Jhr. mr. Cornelis van Foreest, één der drie burgemeesteren, houdt een toespraak. Prent van W. Kok, 1795, naar J.P. van Horstok

gebragt en tot orkest ingerigt ten behoeve van een groot aantal muzikanten en zangeressen, welke aldaar een concert gaven, waartoe alle ingezetenen zonder onderscheid werden toegelaten, van welke vergunningen dan ook een duizendtal zonder de geringste stoornis gebruik maakte, zijnde aan de deur eenige gewapende burgers geplaatst om met de geregtsdienaars de orde te bewaren’.

Na de inlijving bij het Keizerrijk Frankrijk in 1810 volgden opnieuw bestuurlijke veranderingen. In 1811 werd een maire aangesteld, twee adjuncten en een Municipale Raad van 30 leden.

Eveneens in 1811 kwam een eind aan de eeuwenlange combinatie van stadsbestuur en stedelijke rechtspraak door de instelling van Rechtbanken van Eerste Aanleg. Op 28 februari 1811 werd deze door ‘den onderprefect van het departement van de Zuiderzee met de vereischte plegtigheid geïnstalleerd’. Deze beslissing betekende een enorme verandering in de taken en positie van de steden.

Het stadsbestuur in de 19e eeuw en begin 20e eeuw

Uiteraard zorgden het einde van de Franse overheersing en het uitroepen van het Koninkrijk der Nederlanden opnieuw voor de nodige veranderingen. Op 13 december 1813 ‘vonden alhier vreugdebetuigingen plaats over de proclamatie vanaf het stadhuis dat de Prins van Oranje de regeering zal aanvaarden’.

Er vond echter geen volledige reconstructie plaats van de bestuursorganisatie van voor 1795, zoals sommigen hadden verwacht. Een aantal van de bestuurlijke hervormingen uit de Bataafs-Franse tijd bleef gehandhaafd. Er werd echter wel weer een onderscheid aangebracht tussen het bestuur in de steden en dat op het platteland, de heerlijke rechten werden hersteld, en de geheime politie werd afgeschaft. Tevens werd de gemeentelijke autonomie weer enigszins in ere hersteld, maar niet meer in de mate zoals tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden het geval was.

Er werd in 1815 een reglement uitgevaardigd voor de stedelijke gemeenten. In elke stad zou het dagelijks bestuur in handen komen van twee of meer door de Koning benoemde burgemeesters. Daarnaast zouden er gemeenteraden komen, gekozen door een college van kiezers, bestaande uit (naar grootte van de stad) elf of meer voor het leven zittende leden, bij voorkeur uit de aanzienlijkste burgers. In november 1815 werden door koning Willem I de leden van de gemeenteraad benoemd, evenals 4 burgemeesters. Maar al in 1824 werden deze reglementen vervangen door nieuwe, waarbij nog slechts sprake was van 1 burgemeester en enkele wethouders, die door de koning werden benoemd uit de leden van de raad. Laatstgenoemd college bestond weer uit de ‘vroedste en gegoedste ingezetenen’ en werd gekozen door een college van kiezers. Alkmaar kreeg nu een burgemeester en 2 wethouders.

In de periode van 1813 - 1870 nam overigens het takenpakket van de gemeenten fors af. Het aantal werklieden verminderde vanwege de privatisering van openbare werken en reiniging, vanwege het boventallig worden van personeel bij de markten en vooral ook vanwege de afschaffing van plaatselijke accijnzen tussen 1852 en 1865. Dit weerspiegelde de ontwikkeling van het staatsbestuur in de richting van een 'nachtwakersstaat', waarin slechts openbare orde en veiligheid, financiën, buitenlandse zaken en defensie tot de publieke taken werden gerekend.

Tezelfdertijd was er sprake van een belangrijke fase van de staatkundige eenwording en uniformering van het overheidsbestuur. De grondwet van 1848 leidde tot de invoering van de provinciewet (1849) en de gemeentewet (1851).

De invoering van Thorbecke's gemeentewet in 1851 legde de grondslag voor het hedendaagse gemeentelijke bestuursstelsel, bestaande uit een gemeenteraad (nu 37 leden), een college van burgemeester en wethouders (nu bestaande uit 6 leden, de burgemeester en de vijf wethouders, en daarbij de gemeentesecretaris) en de door de Kroon benoemde burgemeester. Toen werd ook bepaald dat de gemeenteraad aan het hoofd van de gemeente kwam te staan.

Het zijn nu de gemeenten waar het eerst bestuurlijke vernieuwingen worden ingezet. Vanaf circa 1880 groeit het gemeentelijke takenpakket weer flink. Allereerst door nieuwe taken: zoals nutsbedrijven (slachthuizen, gas-, water- en lichtbedrijven) en verder door de aanstelling van agenten van politie ter vervanging van de nachtwakers. Rond 1900 gaat ook de rijksoverheid nieuwe taken oppakken, en splitsen steeds meer departementen zich af van het moederdepartement Binnenlandse Zaken. De invoering van de woningwet en de gezondheidswet in 1901 leiden tot vele nieuwe overheidstaken, die bovendien voor de uitvoering 'medebewind' van de gemeentebesturen vorderen. Deze ontwikkelingen zetten zich versterkt door in de 20e eeuw, en geven uiteindelijk vorm aan welvaartsstaat zoals wij die kennen. In de periode van de grote uitbouw van het gemeentelijke takenpakket zijn het veelal de burgemeesters en de gemeentesecretarissen die binnen het lokale bestuur een centrale rol spelen.

Burgemeester Maclaine Pont

In Alkmaar dient in dit kader vooral burgemeester Archibald Maclaine Pont te worden genoemd. Zijn ambtsperiode duurde van 1858 tot maar liefst 1899. Hij was een zeer krachtadig, kleurrijk en eigengereid bestuurder. Bij zijn herbenoeming in 1864 bleek hoezeer men verdeeld was over de persoon Maclaine Pont. In een geheime brief aan Thorbecke wezen de beide wethouders en oud-burgemeester De Lange op Maclaine Ponts partijzucht, onverdraagzaamheid, tacteloosheid en zelfverheffing. Tegelijkertijd was echter ook een door 157 vooraanstaande Alkmaarse burgers aan de Koning gerichte brief verzonden waarin

Archibald Maclaine Pont, burgemeester van Alkmaar 1858-1899

nadrukkelijk werd aangegeven dat Maclaine Pont steeds pal stond voor de zakelijke belangen van de stad, en dat hij een nauwe band tussen Oranje en het volk nastreefde. Onder de ondertekenaars bevond zich overigens ook oud-burgemeester De Lange. Maclaine Pont zou nog vijfmaal worden herbenoemd.

Gemeentesecretarissen Donath en Koelma

In de periode 1896 - 1946 verdienen ook twee gemeentesecretarissen te worden genoemd die voor Alkmaar grote verdiensten hebben gehad. In 1896 trad de 39-jarige Cornelius Diederik Donath aan als secretaris van Alkmaar. Hij kwam toen van Harlingen, waar hij eveneens gemeentesecretaris was geweest. Donath stond toen al bekend als een integere, doortastende en bekwame persoon. Alkmaar had daaraan stellig behoefte, want er was sprake van een weinig beminde stokoude burgemeester (MacLaine Pont), twee onervaren wethouders en een volsloekt onvoldoend functionerend ambtenarenapparaat. De vorige gemeentesecretaris was meegesleept in de val van de frauderende gemeenteontvanger, en zelf ook ontslagen.

Onder de energieke leiding van Donath groeide de secretarie van vijf tot elf personen, en werd veel professioneler. De nieuwe gemeentesecretaris was ook een van de eerste die zich liet informeren over ervaringen elders en daarmee zijn en Alkmaars voordeel deed. In 1905 werd hij lid van de redactie van het blad Gemeentebelangen waaraan hij een grote bijdrage heeft geleverd. De totstandkoming van het Alkmaarse slachthuis in 1907 – een zaak die de gemoederen langdurig en hevig heeft beroerd – is vooral aan hem te danken geweest. Talloze andere zaken werden door hem opgepakt en gepropageerd. Tevens was hij medeoprichter en secretaris van de afdeling Alkmaar van het Genootschap tot Zedelijke Verbetering van Gevangenen en ook bestuurslid en secretaris van de Groot-Noord-Hollandse Vereniging voor Levensverzekering en Lijfrente. Met burgemeester Ripping (1899 - 1919) kon hij goed overweg, maar de komst van de jonge, energieke burgemeester Wendelaar leidde bij hem tot de nodige aanpassingsmoeilijkheden.

In 1923 werd Donath opgevolgd door prof. mr. A. Koelma, toen 34 jaar oud. Naast zijn vele verdiensten voor Alkmaar genoot Koelma ook landelijke bekendheid in vakkringen vanwege zijn buitengewoon lectorschap aan de Handelshogeschool te Rotterdam en als auteur van diverse wetenschappelijke publicaties (onder meer over de gemeentewet en de hinderwet). Na de oorlog was hij voorzitter van de Staatscommissie Koelma. Deze commissie moest adviseren over de gemeenschappelijke belangen en problemen van de grote stedelijke gemeenten en hun kleinere buurgemeenten. Het advies kwam neer op een soort gewestelijk bestuur (district), en heeft feitelijk aanleiding gegeven tot de latere

C.D. Donath, gemeentesecretaris van 1896-1923

Prof. mr. A. Koelma, secretaris van Alkmaar 1923-1944 en 1945-1946, burgemeester van Alkmaar 1946-1948

Wet gemeenschappelijke regelingen.

Na het uitbreken van de Tweede Wereld- oorlog werd hij in 1942 opgesloten in het gijzelingskamp te Haaren (N. Br.). Op 8 juli 1944 werd hij ontslagen als gemeentesecretaris van Alkmaar en op transport gesteld naar de concentratiekampen van (achtereenvolgens) Oranien- burg en Sachsenhausen. Op 31 mei 1945 kwam hij zwaar ziek in Alkmaar terug, en op 8 juni 1945 werd hij opnieuw benoemd tot secretaris van Alkmaar. Mede op basis van een verzoekschrift van de burgerij aan de Koningin werd hij in september 1946 tot burgemeester van Alkmaar benoemd. Hij vervulde deze functie tot 1948. Begin 1946 volgde bovendien de benoeming tot buitengewoon hoogleraar aan de Economische Hogeschool Rotterdam.

Van de Tweede Wereldoorlog tot heden

Na de Tweede Wereldoorlog hebben de taken van de gemeenten een hoge vlucht genomen. Het zwaartepunt kwam bij de uitoefening hiervan steeds meer bij het college van B&W te liggen. De ambtelijke organisatie ging uiteraard mee in die groei. In 2005 telt het ambtelijke apparaat ruim 1100 medewerkers.

In 2002 heeft zich een belangrijke wijziging in de organisatie en werkwijze van het gemeentebestuur voorgedaan door de invoering van het dualisme. Hiermede is een einde gekomen aan het oorspronkelijke 'huis van Thorbecke', te weten het monistische bestuursstelsel. Tegenwoordig is een scheiding aangebracht tussen de kaderstellende en controlerende taken van de gemeenteraad en de bestuurstaken van het college van B&W. De wethouders zijn ook geen lid meer van de gemeenteraad, en de gemeentesecretaris is niet langer meer tevens secretaris van de gemeenteraad. De raad beschikt voortaan over een eigen ambtelijke ondersteuning, de raadsgriffier (op 1 oktober 2002 trad de eerste Alkmaarse griffier aan in de persoon van drs. A.P.A. Koolen) en zijn griffiemedewerkers.²⁴

²⁴ De (bewerkte) tekst van dit hoofdstuk verscheen eerder in: J.C.M. Cox e.a., 'Onse heerlijkckce Stadt-Huys binnen Alckmaer'. *De geschiedenis van het stadhuis van Alkmaar*, Alkmaar 2004.

2. DE SCHOUT

Toen de inwoners van Alkmaar op 11 juni 1254 van graaf Willem II stadsrechten kregen, ontstond een autonome rechtskring. Het gerecht (tevens bestuur) van de stad was samengesteld uit vooraanstaande Alkmaarse poorters als vertegenwoordigers van de stedelijke gemeenschap (*universitas*). Het college van schepenen werd voorgezeten door de schout die de landsheer, de graaf van Holland, vertegenwoordigde. De schout verdedigde de belangen van de graaf en inde de grafelijke inkomsten, die hij aan de Rekenkamer moest verantwoorden. Verder handhaafde hij de openbare orde, vervolgde hen die de wetten en keuren overtraden en eiste voor schepenen straf, terwijl hij ook zorgdroeg voor de uitvoering ervan.

Het schoutambt was zeer voordelig, omdat de straffen meestal uit geldboetes bestonden, waarvan de schout een deel toeviel, terwijl hij ook wel van een vervolging afzag, wanneer de schuldlige een bepaald bedrag betaalde.

Aangezien de graven van Holland vermoedden ten aanzien van hun inkomsten, die de baljuw en schout voor hen invorderden, misleid te worden, verpachtten zij vanaf 1407 deze ambten. Aldus werd in 1407 het schoutambt van Alkmaar voor f 16:13:4 verpacht.

De *Kamer van Rekening der Domeinen* benoemde tot 1724 de schout, op voordracht vanuit Alkmaar. De Staten van Holland besloten op 18 november 1724 dat hun 'van alle vaceerde ambten moest kennis gegeven worden, om daarop te disponeeren en resolveeren'. Na de instelling van het Erfstadhouderschap bleven de Staten van Holland de schout op voordracht van de Alkmaarse vroedschap benoemen, na zich eerst ervan verzekerd te hebben dat de voorgedragen persoon de stadhouder 'welgevallig' was. Over het al of niet verenigbaar zijn van de betrekkingen van schout en lid van de vroedschap zal hierna in de lijst van de leden van de vroedschap het nodige worden gezegd.²⁵

De Alkmaarse schouten:

Circa 1264:	Willem Peregrinuszoon. ²⁶
1303 en 1304:	Pelgrim Williaems Scoutensoon ²⁷
Vóór 17 mei 1328:	Claes van Uytgeest.
17 mei 1328:	Sijmon Moyken. ²⁸
In 1339:	Jan Wouterszoon.
In 1347:	Roelof Arnoutsz.
In 1386:	Reymbrand Garbrandsz.
In 1391:	Reyner Doevenzoon.
28 juli 1392:	Jonkheer van Arkel (aangesteld).
In 1393:	Jan Bartoutsz.

Vanwege de omvang van de noten zijn deze aan het eind van dit hoofdstuk geplaatst.

In 1399: Jacob van Poelenberch.
 21 mrt. 1405-10 mrt. 1406: Dirc van Assendelft.²⁹
 17 dec.1406 – 30 juli 1408: Dirc Say.³⁰
 In 1408: Gherijt van Poelenburch, Henrie van Alkemade,
 Jacob Jan Boudijnsz.zoon en Willem Dircxz.
 17 sept.1408 - 31 dec.1410: Jacob Jansz.³¹
 1412: Willem Dircxz. en Jan Lambrechtsz.
 21 okt. - 19 dec.1412: Heynric Woutersz.
 15 febr.1413 - 31 dec.1417: Jacob Jan Boudijnsz.zoon.³²
 31 dec.1417 – 1418: Ibidem.
 Okt.1425: Pelegrim Willemsz.
 1426 [?]: Hendrik van Torenburch.³³
 1 okt. 1427: Hubert van der Valle.³⁴
 22 okt.1428: Jan Utenhove [genaamd Peereboem].³⁵
 1429: Jacob van Egmond.
 25 sept.1430: Jacob Jansz. Goedbloet.³⁶
 18 dec. 1430: Clais van Thorenburch³⁷ en Jacob Jansz. Goedbloet³⁸
 1431-1432: Clais van Thorenburch.
 1432-1435: Jacob Jansz. Goedbloet.³⁹
 24 april 1435: Jacob Jansz. Goedbloet en Gherijt Berwoutsz.⁴⁰
 1436: Gherijt Berwoutsz.
 1437: Doef Jansz.
 22 dec.1437-1439: Clais van Thorenburgh.⁴¹
 10 dec. 1439: Doef Jansz. als medeschout.
 15 okt. 1440: Pieter Pietersz. als medeschout.⁴²
 1442: Pieter Pietersz.
 1443-1448: Clais van Thorenburch.
 1449-1451: Willem van Alkemade.
 1453-1454: Jacob Gerritsz. Dwangh.⁴³

Op 13 juli 1451 was het schoutambacht voor 50 jaren, tegen 40 gouden Franse kronen per jaar, verpacht aan Willem, broeder tot Gelre, Heer tot Egmond en IJsselstein, en zijn nakomelingen, als Heren van Egmond, in te gaan met het overlijden van Thorenburch. Een en ander op dezelfde voorwaarden als met Van Thorenburch was bepaald.

1456 en 1457: Andries Deught.
 1458 en 1460: Jacob Gerritsz. Dwangh.⁴⁴
 1459 en 1461: Andries Deught.
 1462 en 1464: Dirk Sijmnsz. Aelbout.
 1463: Jan Steven van Veen.⁴⁵

1465 – 1471:	Andries Deught.
1472 en 1473:	Willem van Rietwijck.
1474 – 1477:	Andries Deught.
1477 – 1479:	Adriaen Bontwercker.
1480 – 1483:	Jan van Egmond.
1484 – 1485:	Herpert van Foreest.
1486 – 1491:	Pieter Jelisz.
1492 – 1493:	Willem van Poelenburch.
1494:	Wouter Cortgens.
1495 – 1504:	Jan Gerritsz. (van Egmond). ⁴⁶
1504 – 1507:	Jan Gerritsz. (van Egmond). ⁴⁷ Samen met Barthout Gerritsz., Dirc Sijmons. (van Neck) en Snel Claesz.
1507 – 1515:	Jan Gerritsz. (van Egmond). ⁴⁸
1515 - 1524:	Ridder Joost van Borselen. ⁴⁹
1524 – 1542:	Willem Jansz. Wijleneer. ⁵⁰
1542 – 1551:	Adriaen Nanningsz. ⁵¹ [tot 30 sept. 1551].
Tot 1 dec. 1551:	Claes Claesz.
1551 – 1557:	Adriaen Aertsz. ⁵²
1557 - 1563:	Adriaen Nanningsz. ⁵³
1563 – 1568:	Bartholomeus van Teylingen. ⁵⁴
Juli – dec. 1568:	Claes Harcxz. van Houten.
1569 - 1573:	Augustijn van Teylingen. ⁵⁵

Op 11 aug. 1569 werd met van Teylingen overeengekomen, dat de stad jaarlijks 36 en 18 gulden zou uitkeren aan een substituut, wiens benoeming en ontslag de goedkeuring van burgemeesteren, schepenen en de vroedschap zou behoeven.

1569 – 1572:	Jan Gerritsz. ⁵⁶
1572:	Willem de Snijer. ⁵⁷
7 okt. 1572:	Jan Cornelisz. ⁵⁸
1573:	Jan Dircxz. in de Engel ⁵⁹ en Adriaen Nanningsz.

Nanningsz. moet in datzelfde jaar in van Teylingen's plaats als schout zijn opgetreden, maar niet in staat zijn geweest de betrekking te vervullen. Daarom, overwegende dat de schout ziek te bed lag zonder verwachting van herstel 'vermits hij om de 70 jaren oud was', verzocht het stadsbestuur de Prins van Oranje het ambacht voor 20 jaar aan de stad te gunnen en een schout aan te stellen uit een voordracht op advies van burgemeesteren. Bij beschikking van 11 dec. 1573 droeg de Prins de 'supplianten' [verzoekers] op, een voordracht te doen van drie geschikte personen, om één daarvan te kunnen benoemen.

5 mrt. 1574 - 1577: Johan van Foreest.⁶⁰

Aangezien hij in 1576 ontslag vroeg, werden op 2 okt. 1576 drie personen door de vroedschap genomineerd, maar zonder gevolg. Nadat de vroedschap op 23 juli 1577 de kandidatuur van jonkheer Jan van Loenersloot, aangezien hij buiten Holland geboren was, beleefd had afgewezen, besloot zij op 14 sept. 1577 de Prins te verzoeken om iemand voorlopig aan te stellen, totdat men geschikte personen zou kunnen voordragen.

1577 – 1605: Jan Dircxz.⁶¹

1605 – 1616: Jacob Gerritsz. Calff.⁶²

Sindsdien zijn door de vroedschap genomineerd:⁶³

1 febr. 1616	Nicolaes Heindricxz. Zeevanck
30 mei 1627	Harck Cornelisz. Schagen
30 nov. 1627	Pieter Jansz. Schagen
7 juni 1636	Abraham de Vos
4 dec. 1646	Mr. Jacob van Veen
12 mrt. 1674	Dirck van der Does
2 mei 1682	Sijmon van Veen
15 apr. 1690	Cornelis Schagen Jansz.
24 apr. 1708	Dr. Sijbrand Hand ⁶⁵
24 jan. 1709	Mr. Nicolaes Vrijburgh
27 jan. 1712	Mr. Johan Baert
16 jan. 1713	Pieter Sijms
24 febr. 1713	Mr. Johan Kien
29 jan. 1714	Mr. Willem Bijl Adriaensz. ⁶⁹
17 dec. 1718	Jhr. IJsbrand Jacob van Vladeracken Geldz.
23 dec. 1727	Mr. Jacob Josias Vrijburgh
31 dec. 1731	Pieter de Carpentier
12 mei 1733	Jhr. Johan v. Egmond d. Nijenburg
5 juli 1739	Jhr. Jacob van Veen
31 mrt. 1746	Lucas Knuyse
3 mei 1750	Mr. Willem Winder Willemsz.
21 febr. 1763	Rutgerus Paludanus
14 mrt. 1769	Pieter Binkhorst
17 maart 1777	Jhr. Mr. Jacob van Foreest, heer van Petten en Nolmerban
16 nov. 1783	Mr. Lucas Dijn
12 dec. 1786	Mr. Adriaan Klaver

mr. Lucas Dijn, Hoofdofficier 1783-1788. Anonieme tekening ca. 1810

begraven 17 mei 1627
begraven 19 nov. 1627
overleden 28 apr. 1636
begraven 15 nov. 1646
begraven 6 mrt. 1674
26 mrt. 1682 ⁶⁴
overleden 22 mrt. 1690
overleden 24 apr. 1708
23 febr. 1709
24 jan. 1709 ⁶⁶
16 jan. 1713 ⁶⁷
overleden 24 febr. 1713
nov. 1713 ⁶⁸
overleden 19 sept. 1718
overleden 19 okt. 1727
24 dec. 1731 ⁷⁰
11 mei 1733 ⁷¹
29 juni 1739 ⁷²
24 dec. 1745 ⁷³
9 apr. 1750 ⁷⁴
26 jan. 1763 ⁷⁵
1 mei 1769 ⁷⁶
26 apr. 1777 ⁷⁷
overleden 6 nov. 1783
29 nov. 1786 ⁷⁸
30 mei 1788 ⁷⁹

30 mei 1788	Mr. Dirk Rooleeuw l'Epie	9 dec.1788 ⁸⁰
24 dec. 1788	Mr. Isaïc van Homrigh	9 dec.1790 ⁸¹
16 dec. 1790	Andries Adriaan van der Ley	jan. 1795. ⁸²

Op 22 jan. 1795 werd door de *Representanten der burgerij* tot hoofdschout benoemd:

Mr. Adriaan Klaver.

Op 22 mrt. 1795 werd hij opnieuw benoemd, met de titel van *maire*. In april 1795 werd Klaver benoemd tot *ontvanger der gemeenelands-middelen*. Als zijn opvolger werd op 19 mei verkozen en op 23 mei 1795 door de *Representanten van Holland* 'geapprobeerde':

Mr. Joan Groot.

Hij werd herbenoemd door de *Raad* op 3 mei 1796.

*mr. Adriaan Klaver, Hoofdofficier 1786-1788; hoofdschout 1795, maire 1795.
Prent van A. Hulk, 1787*

Op 4 april 1797 benoemde de *Raad*:

Mr. Zacheus van Foreest.

Op 27 april 1803 werd door het *Departementaal Bestuur van Holland* benoemd:

Andries Adriaan van der Ley.

Noten bij hoofdstuk 2

- ²⁵ De bepaling van 18 nov. 1708 (pas in de instructie van 23 dec. 1727 opgenomen), dat een schout, die tevens lid van de vroedschap was, slechts tweemaal per jaar aan de vergaderingen zou mogen deelnemen, is op 12 mei 1750 op verzoek van mr. Willem Winder ingetrokken.
- ²⁶ Zoon van ridder Peregrinus van Alkmaar. Hij wordt rond 1264 vermeld als leenman van de abdij van Egmond; hij is ook in het bezit van de tienden in het Egmondse deel van Alkmaar.
- ²⁷ Ook wel Pilgrim Willem Scoutenz.; vermoedelijk dezelfde als Willem Peregrinuszoon. Zie noot 4.
- ²⁸ Hij verkrijgt commissie als schout i.p.v. zijn broer Claes van Uytgeest.
- ²⁹ Hij doet rekening over deze periode.
- ³⁰ Hij is dus de eerste die pacht zal hebben betaald. Mogelijk is hij dezelfde als Dirc van Assendelft.
- ³¹ Hij levert rekeningen in over deze periode; vermoedelijk gaat het om Jacob Jan Boudijnsz.zoon.
- ³² Waarschijnlijk dezelfde als Jaco Jansz.
- ³³ Volgens een geschreven Latijnse kronijk werd deze “miles et praetor” in 1427 (op Goede Vrijdag) in het Payglop doodgeslagen door enige schippers, die hij wederrechtelijk had gevangen genomen.
- ³⁴ Met machtiging om een plaatsvervanger [aan] te stellen.
- ³⁵ Hij dient van de breuken rekening te doen en zal voor zijn onkosten en die van zijn klerken en dienaren de vijfde penning ontvangen.
- ³⁶ Van ‘verbeurnissen’ aan lijf en goed zou hij rekening doen en daarvan de vijfde penning genieten. Hij pacht het schoutambt voor 4 jaren, voor een bedrag van 400 nieuwe Hollandse schilden ineens.
- ³⁷ Een vijfjarige pacht voor 500 schilden. Hij is een zoon van Hendrik van Torenburgh.
- ³⁸ Zij zouden om het jaar het schoutambt vervullen. In de voorwaarden was een wijziging aangebracht nl. dat zij voor de “verbeurnissen” zoveel zouden ontvangen als gouverneur en thesaurier redelijk oordeelden.
- ³⁹ Hij werd op 21 dec.1433 als onafzetbaar schout erkend, zoolang hem 684 Hollandsche wilhelmus-schilden, door hem op het ambt als lening verstrekt, niet zouden zijn terugbetaald;
- ⁴⁰ Zij krijgen samen commissie.
- ⁴¹ Tegen betaling van 100 Holl. Schilden ineens, en de verplichting [af] te rekenen met de graaf v.w.b. de inkomsten.
- ⁴² Clais van Thorenburgh krijgt dan het schoutambt voor 11 jaren, ingaande met Kerstavond. Zij mogen de breuken behouden zonder daarvan rekening te doen. Grote excessen bleven ter berechting van de graaf. Thorenburgh betaalde hiervoor met de door hem overgenomen schuldbrief van 684 wilhelmusschilden. Hij en zijn ambtgenoot moesten wel jaarlijks aan de kamerknecht van de graaf (die levenslang 40 Hollandsche schilden uit het schoutambt waren toegezegd) 40 Holl. schilden betalen. Hij moest ook met de kamerknecht, die het ambt levenslang van de graaf verkregen had, een overeenkomst sluiten tot verwerving van diens recht.
- ⁴³ In 1454 sterft Clais van Thorenburgh en wordt begraven in het Reguliersklooster te Heiloo.
- ⁴⁴ In een Kronijk wordt over hem vermeld dat hij een hater der geestelijkheid was. In 1464, aan de tafel zittende, werd hij plotseling door de dood getroffen, en dat hetzelfde lot op de dag van de kerkwijding ook zijn zoon Jan, onderschout, trof.
- ⁴⁵ Neef van de pachter; benoemd op 14 dec. 1462.
- ⁴⁶ Hiermee was de pachttermijn van 50 jaar verstreken.
- ⁴⁷ Hij pacht voor 3 jaar het schoutambt, tegen 187 ponden per jaar. Hij zou alle civiele boeten die niet hoger waren dan 25 ponden krijgen en moest rekening doen van alle andere grove en gereserveerde zaken tegen de 5^e en de 10^e penning. Graaf Filips machtigde hem om zijn ambt te bedienen of te doen bedienen.
- ⁴⁸ Hij pachtte op 26 aug. 1507 (ingaande 1 okt.) weer voor 3 jaar, en op 21 juni 1510 (ingaande 24 aug.) voor 6 jaar tegen 100 ponden per jaar.
- ⁴⁹ Hij is getrouwd met Josina, vrouwe van Schagen. Hij pachtte het schoutambt, telkens voor 3 jaren, op 30 juni 1515, ingaande de volgende dag, de 20^e nov.1517 en de

- 26^e nov. 1521. De laatste keer met beding, dat hij bij afwezigheid de zoon van Jan Gerritsz., Jan Jansz, tot zijn substituut moest aanstellen en bij overlijden van deze in overleg met de Rekenkamer een ander. Hij betaalde jaarlijks 225 ponden, moest van zijn ontvangsten boven dat bedrag rekening doen en genoot de 3^e penning van criminele zaken, de 6^e van zaken die hij bij het hof aanbracht en daar berecht werden. Namens hem fungeerden als schout Adriaen Dircxz, overleden juli 1516; Gerrit van Schagen, met Pasen 1517; Anthonij van Nievelt en in loco Joost-Dircxz., met mrt. 1518 Jan van Nesse, met juli 1519-21 Aelbert van Rietwijck. Op 13 aug.1521 moest de pachter zelf terechtzitten, omdat hij de goedkeuring van de Rekenkamer voor een substituut miste, maar door bemiddeling werd als zodanig aangesteld Pieter van Egmond, die op 8 okt. 1521 zijn eerste rechte dag hield en aanbleef tot in 1524.
- ⁵⁰ Zesmaal achtereen gepacht, telkens voor 3 jaar, voor het eerst op 7 mrt.1523, het laatst op 29 aug.1539. De eerste periode voor de civiele boeten tegen 130 ponden per jaar, in 1526 tegen 180 ponden, in 1530 de eerste 2 jaar voor 130, het derde jaar voor 150 ponden; in 1533 de 2 eerste jaar voor 120, het derde jaar 140, in 1536 100 en in 1539 90 ponden per jaar.
- ⁵¹ Hij pacht het ambt op 29 nov.1542 voor 3 jaar, ingegaan 1 juli 'bevorens', en opnieuw op 6 juni 1544 voor 6 jaar, in te gaan na beëindiging van de vorige termijn. Hij betaalde 120 ponden per jaar voor de civiele boeten. Zijn broer was zijn ene, Claes Heinrichz, zijn andere borg voor de eerste 3 jaar; Willem Fransz. van Amsterdam borg voor de laatste 6 jaar.
- ⁵² Deurwaarder van het Hof van Holland. Op 14 nov. 1551 pachter geworden voor 6 jaar, vanaf 1 nov. 1551, tegen 90 ponden per jaar in de twee eerste en 100 per jaar in de 4 laatste jaren voor wat betreft de civiele boeten. Zijn borgen waren zijn zwagers Adriaen Willemsz en Gerrit Doedesz.
- ⁵³ Op 14 juni 1556 krijgt hij weer commissie voor 6 jaren, ingaande 1 nov. 1557, tegen een pacht som van 150 ponden voor de civiele boeten. 'Van de criminele en gereserveerde zaken zou hij moeten rekenen en genieten als zijn voorgangers, mits hij in gereed geld de ontvanger-generaal leverde twee jaren pachtgeld, af te korten op zijn laatste jaren.'
- ⁵⁴ Adriaen Evertsz moet pachter geweest zijn voor een volgende termijn [vanaf 1563], maar al geruime tijd vóór het begin daarvan trok hij zich terug. Van Teylingen was baljuw van de Nieuwenburg, werd op 10 nov.1562 schout voor 6 jaar, ingaande 31 okt.1563 [eind van de pacht van Adriaen Nanningsz]. Hij was verplicht 3 of 4 dienaaren op zijn kosten te onderhouden en moest voor de civiele boeten 100 ponden per jaar aan pacht betalen. Zijn borgen waren Gerrijt van der Nijeburch en Jacob Splinter, ieder voor 400 ponden. Van Teylingen was benoemd op voorwaarde dat hij de 'placcaten op de religie' goed zou doen nakomen. Vermoedelijk vanwege zijn slappe houding bij de beweging in 1566 – werd het schoutambt in juli 1568 door het Hof van Holland opgedragen aan oud-burgemeester van Houten.
- ⁵⁵ Na van Teylingen's overlijden (9 nov.1568) stelde de Rekenkamer voorlopig zijn neef Augustijn aan, die op 15 jan.1569 van de Graaf voor 3 jaar, ingaande de datum van zijn voorlopige benoeming, commissie verkreeg op dezelfde voorwaarden. Zijn vader Dirck en mr. Heyndrick Meyster waren zijn borgen. De pacht werd op 10 febr.1572 voor 6 jaar vernieuwd, ingaande 21 nov.1571, met Pieter van Bronkhorst als borg.
- ⁵⁶ Als zodanig werd hem op 17 dec. 1569 vrijdom van accijns verleend en op 4 aug. 1572 zijn 'officie' opgezegd.
- ⁵⁷ Op 22 febr.1572 waren burgemeesteren gemachtigd hem voorlopig voor 3 maanden aan te nemen.
- ⁵⁸ Op 7 okt. 1572 in het ambt gecontinueerd.
- ⁵⁹ Kaaskooper, afkomstig van Schagen, was substituut in 1573 en nog in 1577 in functie. Eikelenberg noemt naast hem in 1573 ook Adriaen Nanningsz.
- ⁶⁰ Op dezelfde voorwaarden als zijn voorganger Adriaen Nanningsz. en diens voorgangers, maar zonder beding van pachtbetaling. Wegens de geringe emolumenten van het schoutambacht, verkeeg hij in aug.1576 tot onderhoud van zijn dienaaren van de Prins een assignatie op het kantoor der geestelijke goederen.

- ⁶¹ Op 16 sept. 1577 als substituut genomineerd en op 15 nov. benoemd door de Rekenkamer. Bij de herziening van zijn driejarige commissie op 11 mrt.1580 was, op zijn verzoek, het ? deel van de civiele boeten, die hij (naast 2/3 van de zuivere inkomsten vanwege criminele zaken) moest uitkeren, vervangen door een jaarlijksche pacht van 36 ponden, die bij zijn herbenoeming voor 6 jaar, op 18 mei 1583, verhoogd werd tot 40 ponden. Herhaaldelijk voor een herbenoeming 'gerecommandeerd', vervulde hij tot december 1605 zijn ambt. Op 28 nov. 1605 had de vroedschap de hoogbejaarde man een pensioen toegekend van *f* 500,— en aan zijn vrouw, mocht zij hem overleven, een pensioen van *f* 100,—.
- ⁶² Als zijn opvolger werd hij op 28 nov.1605 genomineerd en op 6 dec. voor 3 jaar benoemd. Voor de civiele boeten moest hij 50 ponden per jaar betalen en voor de inkomsten uit criminele zaken moest hij, na het einde van de termijn, desgevraagd, rekening afleggen. Hij bleef schout tot zijn overlijden in jan.1616 [op 28 jan. begraven].
- ⁶³ Aanbevelingen voor driejarige verlenging ('continuatie') blijven korthedshalve achterwege.
- ⁶⁴ Weer tot lid van de vroedschap benoemd.
- ⁶⁵ Hij was als president-schepen tot waarnemer aangesteld.
- ⁶⁶ Vervulde zijn driejarige commissie.
- ⁶⁷ Hij werd per die datum tot Gecommitteerde Raad benoemd.
- ⁶⁸ Hij was als president-schepen tot waarnemer aangesteld.
- ⁶⁹ Hij was al in november door de Rekenkamer benoemd, zodat met deze voordracht slechts aan de vorm werd voldaan.
- ⁷⁰ Hij werd per die datum tot burgemeester verkozen.
- ⁷¹ Ibid.
- ⁷² Ibid.
- ⁷³ Ibid.
- ⁷⁴ Op zijn verzoek ontslagen.
- ⁷⁵ Ibid. Bij zijn herbenoeming, 28 apr. 1762, werd voor de civiele boeten jaarlijks *f*100,— bedongen.
- ⁷⁶ Zijn eerste driejarige criminele rekening, lopend tot 30 april 1766, behelst geen enkele bate en bedraagt in uitgaaf *f*428 : 13, waarvan aan kostgeld van gevangenen *f*383 : 8, voor 3 geselingen *f*24,— voor 3 dito binnenkamers *f*9,—, voor roeden *f*1 : 16, voor 2 verbanningen *f*6,—, voor het begraven van een kind *f* 1,— en voor het fatsoen der rekening *f*3 : 9. Voor een geseling met verbanning en 2 verbanningen waren de kosten voldaan.
- ⁷⁷ Per die datum tot ordinaris-gedeputeerde benoemd.
- ⁷⁸ Op zijn verzoek ontslagen.
- ⁷⁹ Op zijn verzoek ontslagen.
- ⁸⁰ Ibid. Benoeming door de commissaris van de Prins.
- ⁸¹ Ibid.
- ⁸² Ontslagen.

de wegen, de regeringsverandering bijtijds te laten plaatsvinden – voor het jaar 1544 liep het tot 1 febr. en voor 1545 tot 1 maart – verordonneerde landvoogdes Maria op 1 febr. 1546, dat die voortaan op 13 mei zou plaatsvinden, zodat de benoemden voor dat jaar tot 13 mei van het volgende jaar aanbleven. Maar deze regeling leverde zoveel bezwaar op, dat de Prins van Oranje als stadhouder-generaal op 25 okt. 1565 toestond om tot het oude gebruik terug te keren. Voor wat betreft de burgemeesteren, schepenen en thesauriers, op de hierna volgende lijsten in de jaren 1546 - 1564 genoemd, dient in aanmerking te worden genomen, dat zij pas op 13 mei aantraden en tot diezelfde dag van het volgende jaar ‘in bediening’ bleven (zelfs die van 1550 wegens uitstel nog 14 dagen langer); en die van 1565 slechts van 13 mei tot 24 december.

De voor 1610 benoemde burgemeesteren en schepenen werden al op 22 februari, die voor 1618 op 11 oktober, die voor 1749 op 22 mei gedeeltelijk door andere vervangen, als gevolg van ingrijpen door de hoge regering. De in oktober 1618 aangestelde burgemeesteren en schepenen bleven in het jaar 1619 in functie. Volgens het privilege van Filips van Bourgondië van 3 maart 1452 mochten geen personen in het gerecht benoemd worden, die in de derde graad of nader familie waren.

Bij de privilegiën van 1530 en 1588 was dit punt niet genoemd, en de vroedschap breidde op 8 dec. 1606 de beperking voor de nominatie uit tot de vierde graad. Burgemeesteren en schepenen, die geen lid van de vergadering waren, werden echter wel toegelaten, ook al waren zij binnen die graad verwant aan leden. Bij het octrooi van de staten van Holland van 15 maart 1610 werd dit weer tot de derde graad bepaald, en daaraan bleef men zich in het vervolg ook voor de nominatie van burgemeesteren, schepenen en thesauriers houden.

Nadat op 24 dec. 1661 door de president-burgemeester was voorgesteld om, tot wering van onbehoorlijk beleid bij de nominatie van de wet, ‘te volgen den voet van Delft’ en aan de gedeputeerden ter dagvaart was opgedragen, in Delft, in Leiden en elders te informeren, kwam het rapport van de gedeputeerden met een voorstel van burgemeesteren op 24 oktober 1662 in behandeling. Toen werd na aanhoring van geopperde bedenkingen een commissie belast met het beramen van nader order, en op 30 oktober het door haar gedane voorstel goedgekeurd. Het hield in, dat, als 8 of 14 dagen vóór Kerstmis het privilege van 1650 en de daarop slaande resolutie gelezen waren, de president-burgemeester de leden ‘ten krachtigste zou indachtig maken en insinueren, volgens hun eed geen andere personen te nomineeren dan volgens de privilegiën bevoegden en zulks zonder onbehoorlijk beleid, d.i. zonder onderlinge afspraak, verbintenissen, recom-mandatie door zichzelf of door anderen, of mededeeling van namen; en voorts, dat de verkozenen in den magistraat of tot de Landscollegiën dadelijk na hunne benoeming en vóór hunne installatie moesten zweren niet mondeling of schrift-

lijk gesolliciteerd, iemand aangesproken, giften of eenige toezegging gedaan te hebben. Vijf leden deden aantekening tegen het genomen besluit, als zijnde daarop niet voorbereid en buiten staat om aangaande zulk een het geweten rakend punt behoorlijk te adviseren.

De commissie probeerde tevergeefs hen tot toetreding te bewegen, en op haar voorstel besloot de vroedschap op 21 november 1662 de resolutie onveranderd te laten. Op 14 april 1663 werd opnieuw een commissie benoemd om de leden te horen, die 'zwarigheid of duisterheid vonden in het genomen besluit, hen te onderrichten en voorstellen te doen om alles tot genoegen der gemeene vroedschap te ontwerpen; waarop den 20 november met algemeen goedvinden de resolutie op nieuw gearresteerd werd met deze wijziging, dat in den eed van zuivering werd opgenomen geen eigen naam in de biljetten gesteld te hebben; terwijl den 5 februari 1664 werd geschrapt het verbod van mondelinge of schriftelijke sollicitatie en persoonlijke aanbeveling.'

*Cornelis Jan Mourijnsz. van de Nijenburg, thesaurier in 1561.
Onbekende schilder*

Op 30 dec. 1674 werd de eed van zuivering geheel afgeschaft, aangezien de verkiezing van de Wet en de vroedschappen weer aan de stadhouder gekomen was. Met betrekking tot het opmaken van de voordrachten voor de Wet bepaalde de vroedschap op 1 dec. 1685, dat men een lid, tegenover een niet-lid staand, één stem meer zou toekennen, omdat hij niet op zichzelf kon stemmen; dat een vroedschap, evenveel stemmen verkrijgend als een poorter, voorrang zou hebben, en wanneer in een dergelijk geval een van beide zou moeten afvallen, zou het lot beslissen; dat een poorter, oud-schepen zijnde, evenveel stemmen verkrijgend als een vroedschap die nooit schepen was geweest, of als een ander poorter in een dergelijke omstandigheid zou worden geprefereerd voor de nominatie; dat van 2 vroedschappen met gelijke stemmen, nooit burgemeester, schepen of thesaurier geweest zijnd, de oudste in dienst, en van 2 poorteren in gelijk geval de oudste in jaren zou worden voorgedragen.

Al vroeg kwam het soms en in later tijd steeds meer voor, dat iemand, die een jaar enig ambt had waargenomen, ook voor het volgende jaar in aanmerking kwam en benoemd werd.

Men was er echter op bedacht te zorgen, dat dezelfde personen niet langer aan het roer zaten, en dus besloot de vroedschap op 5 mei 1565 en weer opnieuw op

14 dec. 1573, dat wie twee jaren achtereen als burgemeester, schepen of fabrieksmeester gediend had, het daarop volgend jaar vrij zou zijn; of zoals het op 29 dec. 1617 ten aanzien van burgemeesteren, schepenen en thesauriers genoemd werd, “ ‘t volgende jaer met geen stads diensten en sullen mogen beswaert ofte belast werden.”

Zelfs werd bij octrooi van 9 dec. 1650 een vernieuwde verkiezing van burgemeesteren en schepenen na tweejarige dienst verboden. De tweejarige dienst werd echter bevorderd door het vroedschapsbesluit van 8 dec. 1674 om, bij provisie, hen, die maar één jaar gediend hadden, bovenaan op de voordracht te plaatsen, mits – werd er op 1 dec. 1685 aan toegevoegd – zij een voldoende aantal stemmen hadden verkregen om te worden genomineerd; en ingevolge het octrooi van de staten van Holland van 26 mei 1728 werd dit tot regel verheven, met behoud van de jaarlijkse beëdiging.

Bij dat octrooi werd, om tot enig ambt verkiesbaar te zijn, of om in de vroedschap toegelaten te worden, slechts een driejarig poorterschap vereist en zulks zelfs onnodig geacht voor een vreemde, mits in Holland en Westfriesland geboren, die met een poortersdochter huwde.

Tot die tijd had de bepaling van hertog Albrecht van 12 nov. 1401 gegolden, die voor het zitting nemen in het gerecht een zesjarig poorterschap vereiste (in plaats van die van 27 jan. 1368, waarbij het op drie jaar was bepaald). Men keerde in 1728 dus tot de oudste regeling terug.

Aan de zg. “Groote Wet”, bestaande uit schout, burgemeesteren en schepenen, was het opstellen van de keuren opgedragen, ingevolge de door de vroedschap aangaande verschillende onderwerpen gemaakte bepalingen.

4. VAN BURGEMEESTEREN TOT BURGEMEESTER

In de bevestiging van 4 okt.1389 door hertog Albrecht van het stadsrechtprivilege van 1254 is sprake van *onse lieue ende ghetrouwe Borghermeyster scep en raet ende gemene poirte*.

Het handvest van graaf Willem VI van 19 febr. 1415 spreekt van burgemeesteren, die gehouden waren jaarlijks binnen één maand na hun aftreden rekening te doen, de stedelijke schuldbrieven van het grootzegel en niet van het tolbrievensegel te voorzien, en de vaten te branden. Het privilege van gravin Jacoba van 11 april 1426 liet de jaarlijkse verkiezing van 3 burgemeesteren en 7 schepenen toe aan de jaarlijks door de negen gilden gekozen dekens en de door hun gekozen 16 hoofdmannen.

Bij de minder democratische maar toch vrijgeevige bepalingen van haar opvolger, Filips van Bourgondië, in 1436 en 1437, bleef men vasthouden aan het aantal van drie burgemeesteren tot het octrooi van 6 dec.1588 (op 29 dec.1581 was besloten dit te verzoeken) een vier-tal toestond. Wanneer burgemeesteren in het hun aanvankelijk opgedragen geldelijk beheer bijstand verkregen van thesauriers is onbekend. Vóór 1506 wordt geen thesaurier genoemd.

In de 15^e en 16^e eeuw werd vaak een burgemeester benoemd, die geen lid der vroedschap was. In de 17^e eeuw gebeurde dit slechts bij uitzondering, de laatste keer was in 1657. Ten aanzien van dergelijke burgemeesteren besloot de vroedschap:

- op 24 nov.1579, dat zij wel stem zouden hebben in de zaken van stad en land, maar niet in het *nomineren van de wet*;
- op 29 dec. 1579 dat zij zitting en stem zouden hebben, al stonden zij tot een der leden in de derde graad van verwantschap;
- bepaalde het octrooi van de staten van 15 maart 1610, dat zij alle vergaderingen van de vroedschap zouden bijwonen met deelneming aan beraadslaging en stemming, al bestonden tussen hen en de leden verboden graden van bloed of zwagerschap;
- op 19 febr. 1641, dat zij wel mochten deelnemen aan de benoeming van gecommiteerden in de Staats-collegiën.

Marmeren schoorsteenstuk uit de zg. 'Zaterdagsche burgemeesterskamer' in de Stadstimmerwerf, met de wapens van de vier burgemeesteren en de stadssecretaris, 1723 (nu in het stadhuis)

Volgens een besluit van 6 febr. 1645 werd een burgemeester geacht af te treden, als hij een commissie voor de Staten-Generaal, de Raad van State of de Generaliteits-Rekenkamer aanvaardde.

Behalve de vervanging van burgemeesters bij de buitengewone regeeringsveranderingen in 1610, 1618, 1749 en 1788, valt nog te vermelden de vervanging op 20 juli 1572, toen de door de Prins van Oranje benoemde gouverneur Guillaume Mostert de burgemeesters Baert Sijmonsz. Brouwer, Evert Jansz. Stuyling en Jacob Reyersz. van Waerdendel ontsloeg en in hun plaats benoemde Floris van Teylingen, Claes Harxcz. van Houten en Albert Cornelisz. Comans.

Tijdens het beleg in 1573 voegde de vroedschap op 6 September 1573 aan het drietal burgemeesteren nog toe Philips Cornelisz. en Jan van Foreest. Ook wordt in die periode van regelmatig van adjuncten van burgemeesteren melding gemaakt.

Hieronder volgen de namen van de burgemeesteren in alfabetische volgorde; achter elke naam het eerste en het laatste (dan wel het enige jaar) waarin het ambt bekleed werd. De tussenliggende jaren zijn korthedshalve weggelaten (zo vervulde Carel de Dieu bijv. 22 maal de burgemeestersbetrekking in 37 jaar!).

*Mr. Willem Jacob Kloek, burgemeester van 1778-1786; van 1803-1811 lid van de raad.
Schilderij van P.F. de la Croix*

4a. Burgemeesteren die geen lid van de Vroedschap zijn geweest:

Tot 1588 werden jaarlijks drie burgemeesteren gekozen; de staten van Holland gaven op 9 dec. 1588 octrooi om jaarlijks vier burgemeesteren te kiezen.

Adam Claesz.	? - 1429
Aelbout, Dirck Sijmonsz. I	1466 - 1475
Aelbout, Dirck Sijmonsz. II	1502 - 1508
Albert Harcken	1486
Arian Dircxz	1487 - 1517
Arian Woutersz.	1472 - 1482
Banen, Pieter Claesz. van	1439
Bartholomeus Woutersz.	1482 - 1485 ⁸³

⁸³ Hij was houtkoper en sneuvelde op 15 mei 1492 te Heemskerk, aan de zijde van het Kaas- en Broodvolk.

Beleyen, Claes Jans Geyen van	1435 - 1447
Beleyen, Jan Claesz. van	1517
Berg, Dirck Dircxz. van den	1599 - 1600
Brasser, Servaas	1644 - 1651
Capelman, Elias	1608
Claes Thamisz.	? - 1429
Claes Willemsz.	1478
Comans, Albert Cornelisz.	1572 - 1602 (†)
Comans, Cornelis Garbrantsz.	1549 - 1556
Corf, Claes	1473 - 1492
Cort, Claes	1485 - 1493
Cortgis, Wouter	1483 - 1488
Cuyper, Aerian Claesz.	1454
Dirck Allertsz.	1516 - 1523
Dirck Pietersz.	1458
Dirck Pieter Vrericksz.	1556 - 1560
Dirck IJsbrantsz.	1462 - 1472
Dwang, Jacob Gerritsz.	1449 - 1463
Dwangh, Jan Dircxz.	1511 - 1513
Egmond, Gerrit Willemsz. van	1450 - 1488
Gerrit Jansz.	1477 - 1478
Gerrit Pietersz.	1492 - 1506
Gerrit Vrericz.	1465 - 1484
Gherit Berwoutsz.	1435
Goetbloet, Jacob Jansz.	1431 - 1436
Jacob Huygen	1474 - 1481
Jan Dircxz.	1556
Jan Dircxz.	1592
Jan Heertgens	1480 - 1483 (†)
Jan Jacob Lammertsz.	1467 - 1469
Jan Jansz.	1432 - 1435
Jan Pietersz.	1429
Jan Reyersz.	1463 - 1468
Jong, Adriaen Dircksz. de	1629 - 1636
Madder v.d. Graft, Jacob	1462 - 1463
Nieuburg, Jan Cornz. van de	1596 - 1597
Nieuburg, Jan Jansz. van de	1619 - 1620
Nijenburg (Jansz.) Jhr. Jan v. Egmond van de	1647 - 1657
Pauwels Jacobsz.	1489 - 1498
Pieter Claesz.	1510
Pieter Dirck Jacobsz.	1461

Pont, Heyndrick	1500
Puytman, Jan Jacobsz.	1453 - 1464
Puytman, Pieter Jansz.	1472
Roest, Gerrit Maertensz.	1512 - 1523
Rongh Pietersz.	1475 - 1479
Screvel Dircxz.	1487 - 1507
Sonck, Willem Anthonis	1558 - 1560
Steenhuys, Jan Jansz.	1562
Teylingen (Augz.) Augustijn van	1580
Torenborg, Adriaen Jacobsz. van	1556 (†)
Uyt Oogh, Dirck Jansz.	1453 - 1460
Veen, Simon van	1484 - 1489
Zel, Pieter Simonsz.	1490 - 1495

4b. Burgemeesteren die lid van de vroedschap zijn geweest:

Adriaen Anthoniesz., Mr.	1582 - 1601
Adrichem, Clais van	1438 - 1443
Assendelft, Simon van	1706 - 1722 (†)
Baert, Mr. Adriaen	1754 - 1762
Baert, Mr. Daniël	1729 - 1749
Baert Cornelisz., Jacob	1658 - 1667
Baert, Mr. Jacob	1786
Baert Jacobsz., Mr. Johan	1696 - 1709
Baert Jacobsz., Willem	1676 - 1684 (†)
Bal, Jan	1432 - 1440
Bartholomeus Thomasz.	1552 - 1553
Barthout Gerritz.	1497 - 1531
Binkhorst, Mr. Pieter	1789 - 1793
Bodeghem, Jacob van	1767 - 1777 (†)
Boom, Cornelis Hendricxz.	1610
Boom, Philip Cornelisz.	1575 - 1578
Booncooper, Jacob Reyersz.	1569 - 1575 (†)
Brant, Mr. Hendrick	1687 - 1713 (†)
Brasker, Jacob	1641 - 1642
Brouwer, Baert Simonsz.	1562 - 1572
Brouwer, Claes Mattheusz.	1586 - 1590
Brouwer, Simon Jansz.	1532 - 1548
Buyser, Jan Jansz.	1537 - 1547
Bijwaert Michielsz., dr. Gerrit	1716 - 1722 (†)
Bijwaert, Pieter	1692 - 1702

Calf, Gerrit Heindricxz.	1585 - 1592 (†)
Carpentier, Jan Hendrik de	1760 - 1776
Carpentier, Pieter de	1733 - 1741
Cats, Jhr. Jacob van	1757 - 1772
Chastelain, Jhr. Willem Jan le	1767 - 1771
Claes Huychs	1514 - 1519
Clock, Jan Lourensz.	1643 - 1653 (†)
Coetenburch, Adriaan Maertsz.	1607 - 1616
Cornelis Claesz.	1548 - 1555
Cooren, Gerrit Jacobsz.	1593 - 1598
Cooren, Mr. Jacob	1678 - 1679 (†)
Cromhout Adriaensz., Reinier	1579 - 1591 (†)
Daey, Mr. Hendrick	1722 - 1734
Daey, Mr. Hendrick Nanning	1749 - 1772 (†)
Dieu, Carel de	1750 - 1786
Dieu, Daniël Carel de	1793 - 1794
Dilhoff, Nicolaas	1790 - 1794
Doede Jansz.	1521 - 1530
Does, Dirck van der	1683 - 1692
Doeve Jansz.	1443 - 1444
Doeven Ijsbrantsz., Jan	1549 - 1550 (†)
Domis, Mr. Willem Jacob	1787 - 1788
Dijk, Pieter Jacobsz. van	1617 - 1618
Dijl, Mr. Lucas	1787 - 1788
Edam, Claes Heynricxz.	1577 - 1580
Egmond, Jan Gerritsz. van	1486 - 1520
Egmond, Jan Jansz. van	1524 - 1532
Egmond Willem Jansz. van	1543 - 1547 (†)
Elias, Cornelis	1751 - 1764
Eyck, Cornelis van	1730 - 1747
Fannius, Mr. Gerard	1730 - 1731
Foreest, Dr. Adam van	1615 - 1639
Foreest, Mr. Dirk van	1778 - 1782 (†)
Foreest, Jorden van	1534 - 1540
Gardijn, Adriaan du	1611 - 1614
Gerrit Pietersz., Mr.	1551 - 1568
Graef, Arent van de	1662 - 1671
Groot, Cornelis Jacobsz.	1658 - 1659
Groot, Jacob Meynertsz.	1629 - 1634
Grootesteyn, Johan	1685 - 1686
Haksteen, Mr. Jacob	1790 - 1791

Hand, Dr. Sijbrand	1713 - 1721 (†)
Hanswijk, Mr. Johannes Wilhelmus van	1789 - 1792
Heinrick Florisz.	1603 - 1605
Homrigh, Mr. Isaïc van	1793 - 1794
Hoogcamer, Mr. Jacob Lychochthon	1749 - 1763 (†)
Hoogland, Jacob Schagen	1644 - 1672 (†)
Houten, Claes Harcxz. van	1558 - 1576
Houten, Jacob van	1664 - 1678 (†)
Huge Jansz.	1434 - 1442
Jacob Florisz.	1492 - 1504
Jacob Jansz.	1431 - 1433
Jacob Pietersz.	1437 - 1457
Jan Dircxz.	1457 - 1460
Jan Oetgersz.	1436
Jonge, Pieter	1446 - 1452
Kessel, Pieter Willemsz.	1625 - 1640
Kien, Johan	1697 - 1698
Kloek, Mr. Gerard	1750 - 1760 (†)
Kloek, Mr. Willem Jacob	1778 - 1786
Laeckencooper, Maerten Claesz.	1569
Lijn, Cornelis van der	1668 - 1678
Madder, Jacob Jacobsz.	1571
Medenblick, Doede Jansz.	1592 - 1609
Menssing, Dr. Johannes	1759 - 1774
Mey, Jan Frederik de	1774 - 1775
Michiel Ripprantsz.	1437 - 1441
Mieden, Mr. Aris van der I	1727 - 1739 (†)
Mieden , Mr. Aris van der II	1757
Mieden, Mr. Gualthérie George Gideon van de	1778 - 1788
Moutmaker, Hendrick Willemsz.	1629 - 1630 (†)
Mouwerijn, Jan Andriesz.	1433 - 1453
Nassau Woudenberg, Wigbold Adriaan graaf van	1775 - 1784
Neck, Dirck Sijmonsz. van	1528 - 1540
Nieuburg Bas, Cornelis Jansz. van de	1601 - 1606 (†)
Nieuburg, Cornelis Jansz. van de	1574 - 1590
Nieuburg, Gerrit Jansz. van de	1621 - 1634
Nieuburg, Gerritsz. Johan van de	1652 - 1665
Nieustadt, Jacob van de	1655 - 1661
Nyenburg, Jhr. Adriaen van Egmond van de	1700 - 1701
Nyenburg, Jhr. Gerard van Egmond van de	1681 - 1712
Nyenburg, Jhr. Jan v. Egmond van de	1740 - 1744

Nyenburg, Jhr. Jan Adriaan van Egmond van de	1717 - 1725
Nyenburg Johansz., Jhr. Mr. Johan van Egmond v.d	1681 - 1684
Nyenburg, Jhr. Thomas van Egmond van de	1635 - 1674
Nyenburg, Willem van Egmond van de	1695 - 1710
Ocker, Pieter Fransz.	1662
Ouburg, Adrianus	1794
Oudensteyn, Dr. Gillis van	1624 - 1625
Oudensteyn, Mr. Jacob van	1697 - 1728
Oudensteyn Mr. Matthijs van	1622 - 1642
Ouwens, Mr. Pieter	1770 - 1784
Oijen, Jan Pietersz. Van	1629 - 1639 (†)
Palinc, Pieter Claesz.	1516 - 1533
Palinghcooper, Jacob Jacobsz.	1552 - 1557
Paludanus, Mr. Rutgerus	1780 - 1788
Pauw, Jan Gijsbertsz.	1627 - 1638
Pauw, Pieter Jacob	1641
Philips Rongsz.	1526 - 1544
Pieter Bartelmiesz.	1546 - 1547
Pieter Dierick Walichs	1445 - 1465
Pieter Pietersz.	1458 - 1470
Quinting, Jan Claesz.	1611 - 1613
Rabbi, Mr. Adriaen Heynricxz.	1609 - 1620
Ramp, Frederick Dircxz.	1594 - 1595
Ras, Mr. Daniël	1780 - 1781
Ras, Mr. Emanuel	1741 - 1761 (†)
Ras, Leonard	1696 - 1704
Rietwijck, Willem van	1570 - 1588
Rijp, Cornelis Jansz.	1623 - 1628
Rijp, Jan Steenhuis	1648 - 1653
Rooleeuw l' Epie, Mr. Dirk	1790 - 1792
Saskerus, Mr. Theodorus	1728 - 1749
Schagen, Mr. Adriaen	1684 - 1699
Schagen, Adriaen Cornelisz.	1637 - 1638
Schagen, Cornelis Matthijsz.	1600 - 1624
Schagen Jansz., Jan	1714 - 1725 (†)
Schagen, Harck Cornelisz.	1626 - 1627
Schagen, Mr. Simon	1728 - 1729
Schooff Matthijsz., Johan	1722 - 1745
Schuyt, Adriaan	1741
Sevenhuysen, Mr. Adriaen Cornelisz.	1658 - 1669 (†)
Sevenhuysen Simonsz., Mr. Adriaen	1715 - 1719 (†)

Sevenhuysen Adriaensz., Mr. Cornelis	1674 - 1681
Sevenhuysen Cornelisz., Mr. Dirk	1739 - 1747
Sevenhuysen Adriaensz., Mr. Simon	1686 - 1694 (†)
Sijmoen, Vrederick Dircxz.	1438 - 1444
Simon, Pieter Heertgensz.	1454 - 1480
Six, Christoffel	1741
Snel Claesz.	1499 - 1521 (†)
Sonnevelt, Mr. Cornelis van	1641 - 1654
Sonnevelt, Willem van	1559 - 1567
Steen, Mr. Arend Jan van den	1778
Steenhuys, Mr. Bartelmies Jansz.	1534 - 1536
Steenhuys, Jacob Willemsz.	1595 - 1611
Steenhuysen Baertsz., Johan van	1656 - 1661
Steenhuysen Dircksz., Johan van	1670 - 1671
Steenhuysen Jansz., Pieter van	1672 - 1692 (†)
Stoop, Jan Pietersz.	1608 - 1611
Stoop, Jan Jacobsz.	1612
Stuurman, Christianus	1749 - 1758
Stuyling, Evert Jansz.	1567 - 1572
Stuyling, Maerten Adriaensz.	1627 - 1632
Sijms, Adriaen	1670 - 1681
Sijms Adriaensz., Pieter	1701 - 1712
Teylingen, Augustijn van	1509 - 1531
Teylingen, Jhr. Cornelis van	1648 - 1660
Teylingen, Jhr. Cornelis van	1737 - 1738 (†)
Teylingen Pietersz., Cornelis van	1654 - 1655
Teylingen, Floris van	1554 - 1577
Teylingen, Jhr. Floris van	1620 - 1624
Teylingen, Jhr. Floris van	1693 - 1714
Teylingen, Mr. Jacob van	1615
Teylingen, Jhr. Mr. Jacob van	1628 - 1643
Teylingen, Jhr. Johan van	1673 - 1677 (†)
Teylingen, Pieter Florisz. van	1591 - 1608
Teylingen Bas, Pieter Jacobsz. van	1610 - 1616
Torenborg, Mr. Jacob Adriaensz. van	1579 - 1582
Tour, Gerrit Martijn du	1764 - 1786
Veen, Joost	1789 - 1790
Veen, Jhr. Jacob van	1746 - 1747
Velthuys, Mr. Pieter	1721
Verdoes, Abraham Jaspersz.	1621 - 1632
Verdoes, Taems Geeritsz.	1639 - 1651

Vladeracken, Jhr. Gerard van	1666 - 1674 (†)
Vladeracken Geld.z., Jhr. IJsbrand Jacob van	1715 - 1718
Vos, Abraham de	1724 - 1725
Vrijburch, Dr. Dirck Pietersz,	1646 - 1664 (†)
Vrijburch, Dr. Jacob	1690
Vrijburch, Mr. Jacob Josias	1732 - 1755 (†)
Vrijburch Jacobsz., Mr. Nicolaes	1703 - 1713
Vrijburch, Mr. Pieter	1679 - 1680
Waerdendel, Jacob Reyersz. van ⁸⁴	1569 - 1575+
Werve, Arent van de	1432
Willem Barwoutsz.	1439 - 1440
Willem Geritsz., Mr.	1508 - 1518
Winder, Willem	1723 - 1726
Winder Jr., Mr. Willem	1763 - 1766
Winckel, Pieter Adriaensz. Schagen	1676 - 1691
Wit, Huibert de	1789 - 1792
Wittendel, Mr. Jan van	1603 - 1617
Wouter Beyersz.	1437 - 1456
Wouter Cornelisz.	1554 - 1568 (†)
Wouter Henricxz.	1433
Wijnkooper, Jacob Dircxz.	1570 - 1598
Ijsbrant Oebelenz.	1431 - 1434
Ijsbrant Pietersz., Mr.	1541 - 1545 (†)
Zel, Andries Pietersz.	1524 - 1548

4b. Burgemeesteren voor het jaar 1795 door Prins Willem V benoemd:

Mr. Pieter Binkhorst	1795
Mr. Jacob Haksteen ⁸⁵	1795
Mr. Dirk Rooleeuw l' Epie	1795
Adrianus Ouburg	1795

4c. Burgemeesteren in de Bataafs-Franse tijd:

Op 22 januari 1795 verkozen de Representanten der burgerij:

Mr. Cornelis van Forest	1795
Jacobus Verhoeve	1795
Mr. Lucas Dijn	1795
Willem Bolten	1795

⁸⁴ Zie Booncooper.

⁸⁵ Heer van Cadier en Blankenberg.

4d. *Burgemeesteren tot de gemeentewet van 1851:*

Bij Koninklijk Besluit van 20 januari 1808 door koning Lodewijk Napoleon tot burgemeester benoemd:

Mr. Gijsbert Fontein Verschuir 1808

Mr. G. Fontein Verschuir werd in 1811 door keizer Napoleon herbenoemd tot 'maire'.

Bij Koninklijk besluit van 28 december 1815 door Koning Willem I benoemd tot burgemeesteren:

Mr. Gijsbert Fontuin Verschuir	1815 - 1824
Jhr. Nanning van Foreest van Petten	1815 - 1824
Cornelis van Oostveen	1815 - 1822†
Mr. Joachim Nuhout van der Veen (tijdelijk)	1822 - 1824
Dr. Petrus de Sonnaville	1815 - 1824

Vanaf 1824 werden bij Koninklijk Besluit tot burgemeester⁸⁶ benoemd:

Jhr. Mr. Gijsbert Fontein Verschuir	1824 - 1838†
François Constantijn Willem Druyvesteyn	1838 - 1851

4e. *Vanaf 1851 (gemeentewet) werden bij Koninklijk Besluit tot burgemeester benoemd:*

François Constantijn Willem Druyvesteyn	1851 - 1853
Mr. Pieter Abraham de Lange	1853 - 1857
Archibald Maclaine Pont ⁸⁷	1858 - 1899†
Gerard Ripping ⁸⁸	1899 - 1919
Mr. W.C. Wendelaar	1919 - 1934
Jhr. mr. F.H. van Kinschot	1934 - 1942 en 1945 - 1946
B.A. van der Sluis ⁸⁹	1942 - 1945
Prof. mr. A. Koelma	1946 - 1948
Mr. H.J. Wytéma	1948 - 1970
Drs. R.J. de Wit	1970 - 1976
C.M.L. Roozmond	1977 - 1988
Mr. J.J.H. Pop	1988 - 1995
R.J.G. Bandell	1995 - 2000
Mw. drs. M. van Rossen	2001 - heden.

⁸⁶ Dit is voor het eerst dat er maar één burgemeester wordt benoemd. Vanaf 1824 vormen 'burgemeester en wethouders' het dagelijkse bestuur van de gemeente. Sinds de invoering van Thorbecke's gemeentewet in 1851 geldt dit systeem (nog steeds) voor alle gemeenten.

⁸⁷ Hij was eerder burgemeester van Hasselt.

⁸⁸ Hij was eerder burgemeester van Maassluis.

⁸⁹ Als NSB-burgemeester benoemd.

5. DE SECRETARIS

De vroegste vermelding van een stadssecretaris van Alkmaar dateert van 25 dec. 1391, als Hertog Aalbrecht het ‘clercambocht van onser stede van Alkmaer’ aan Sandrijn van Quartes geeft. Lang heeft hij hierover niet beschikt want in een ‘brief van gratie’ van 7 mei 1395 kende hertog Aalbrecht, graaf van Holland, het recht van secretarisschap van Alkmaar toe aan het onse Lieve Vrouwe of Mannengasthuis. Dit ‘Grootte Gasthuys’ (sinds 1341 gelegen tussen Langestraat en Breedstraat, deels op de plek van het latere stadhuis) verkreeg daarmee het recht van verpachting van het secretarisschap. Regenten van dit gasthuis verpachtten de betrekking en het ligt voor de hand, dat de stedelijke regering steeds trachtte met hen over de pachtsom overeenstemming te bereiken, ten einde vrij te zijn in de keuze van de persoon die de stadsbestuurders dienen moest. Bij de begeving in 1552 voor één jaar verplichtte zij de benoemde secretaris *f* 40 aan gasthuismeesteren te betalen, maar nam hij een adjunct⁹⁰, dan zou hij met *f* 20 (vanaf 23 juni 1553 *f* 25) kunnen volstaan.⁹¹ Op 8 aug. 1572 besloot de vroedschap om met de gasthuisregenten te accorderen over een duur van 10 of 12 jaar voor *f* 54 per jaar (de toenmalige functionaris werd gecontinueerd tot St. Jan 1573 voor *f* 42). Tot 1 nov. 1795 is men jaarlijks aan het mannengasthuis *f* 55 (niet *f* 54) blijven betalen!

Voor het waarnemen van het ambt was al spoedig meer dan één persoon nodig, want de secretaris deed dienst bij burgemeesteren en de vroedschap, bij schepenen en bij de weeskamer. Eind 16e eeuw (1572) zijn er 2 stadssecretarissen: één voor het bestuur (burgemeesteren) en één voor het gerecht (schepenen). Tijdens de Republiek dienden de secretarissen tot bijstand: één van de gedeputeerden ter dagvaart, één van de burgemeesteren en de vroedschap, één van schepenen en de Weeskamer. Ook waren de secretarissen belast met de ontvangst der verpondingen en ‘extra-ordinaire contributiën’. Er waren dan ook twee of soms zelfs drie secretarissen, meestal voor een afzonderlijke functie aangewezen, terwijl de werkzaamheden ook wel gezamenlijk werden verricht.

Secretariskist, ca. 1600

⁹⁰ Onder de op 14 mei 1569 gebannen personen komt voor Jan Cornelisz., klerk van de stad, wellicht dezelfde als Jan Cornelisz. van Leiden, die op 19 juli 1568 de eed als poorter had gedaan en daarbij was vrijgesteld van betaling van exue, wanneer hij niet langer dan een jaar hier bleef wonen. Op 17 december 1569 werd de substituut Jan Gerritsz. vrijdom van accijns verleend. In 1585 komt een Jan Adriaensz. voor, op 31 oktober 1591 werd Huybert Jacobsz. van de Lijn beëdigd, en sindsdien was aan de secretarie steeds een “gezworen” klerk verbonden.

⁹¹ Vermoedelijk paste de stad het resterende bedrag bij.

De betrekking van pensionaris zowel als van secretaris werd op 13 febr. 1662, toen stadssecretaris Schagen, die ook vroedschap was, bij zijn dood of afstand de opvolging door zijn zoon had verzocht, voor de toekomst onverenigbaar verklaard met het lidmaatschap van de raad.

Drie regenten van het Burger-weeshuis te Alkmaar, 1680.

Rechts mr. Adriaen Sevenhuysen Sijmonsz., stadssecretaris van 1684-1713.

Schilderij van Lambert Doomer

Sandrijn van Quartes	1391
Mr. Anthonis Willemsz. Sonck	1505 - 1521
Willem Suermond	1525
Frans(?) van Teylingen	1527
Andries Pietersz. Zel	1544
Aerian Cornelisz. Tessel	1558
Frans van Teylingen	1551 - 1572 ⁹²
Lobbrant Jacobsz. Coren	1572 - 1600† ⁹³
Aerian Cornelisz. Tessel	1572 - 1587 ⁹⁴
Harck Janz. van Houten	1587 - 1602†
Mr. Jacob Gerritsz. Coren	1600 - 1621 ⁹⁵
Pieter Jacobsz. van Teylingen	1602
Nanning van Foreest	1603 - 1636
Cornelis Pietersz. Schagen	1621 - 1665†
Cornelis Jacobsz. van der Geest	1637 - 1670†
Mr. Cornelis Sevenhuysen	1666 ⁹⁶
Mr. Pieter Schagen	1666 - 1692†
Mr. Matthijs Schooff	1670 - 1674 ⁹⁷

⁹² Secretaris van burgemeesteren, schepenen en weeskamer.

⁹³ Secretaris van burgemeesteren.

⁹⁴ Secretaris van schepenen.

⁹⁵ In 1621 benoemd tot raadsheer in het Hof van Holland.

⁹⁶ Vroedschap geworden 5 juli 1670.

⁹⁷ Ibid., mei 1674.

Mr. Johan Baert	1674 - 1684 ⁹⁸
Mr. Adriaen Sevenhuysen Sijmonsz.	1684 - 1713 ⁹⁹
Mr. Anthonie Schagen	1692 - 1702 ¹⁰⁰
Abraham van der Does	1692 - 1708†
Mr. Pieter Schagen	1703 - 1742†
Abraham de Vos	1704 - 1723 ¹⁰¹
Mr. Gijsbrecht Sevenhuysen ¹⁰²	1710 - 1745†
Jan Bontekoe ¹⁰³	1723 - 1752†
Mr. Jan Winder	1731 - 1777†
Pieter Adriaansz. Groen	1745 - 1773 ¹⁰⁴
Nicolaas Vrijburg	1745 - 1749 ¹⁰⁵
Mr. Gerrit van Maanen Stuurman	1749 - 1772†
Mr. Hendrik Rijser	1772 - 1788 ¹⁰⁶
Mr. Isaïc Groen	1773 - 1788 ¹⁰⁷
Jhr. Jacob Nanning du Tour	1777 - 1786 ¹⁰⁸
Jhr. Joan du Tour	1786 - 1788 ¹⁰⁹
Mr. Isaïc Groen	1788 ¹¹⁰
Johan Pieter Poppelman	1788
Rutgerus Ouwens	1788

Na de Franse inval in januari 1795 werden op de 27^e door de *Representanten der burgerij* de secretarissen Poppelman en Ouwens vervallen verklaard van hun functie.

Mr. Isaïc Groen werd gehandhaafd, en voor 6 maanden werd benoemd
Mr. Hendrik Rijser.

Op 31 maart werd als derde secretaris verkozen:

Herbertus Johannes Vonk.

In de vacature Rijser benoemde de Raad:

Mr. Jacob Cornelis van Veen.

Begin 1798 werd het gehele gemeentebestuur ontbonden door de *Commissie van zuivering*. Op 15 mrt. 1798 werden als secretaris benoemd:

Mr. Isaïc Groen	1798
Herbertus Johannes Vonk	1798
Mr. Jacob Cornelis van Veen	1798

⁹⁸ Doet afstand 1 mei 1684.

⁹⁹ Vroedschap geworden 28 febr. 1713.

¹⁰⁰ Ibid., 21 aug. 1702.

¹⁰¹ Secretaris voor de Weeskamer. Op zijn verzoek ontslagen 23 febr. 1723.

¹⁰² Toegevoegd aan zijn vader met recht van opvolging.

¹⁰³ Secretaris voor de Weeskamer.

¹⁰⁴ Op zijn verzoek ontslagen.

¹⁰⁵ Op zijn verzoek ontslagen.

¹⁰⁶ Afgezet 30 mei 1788.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Op zijn verzoek ontslagen.

¹⁰⁹ Afgezet 30 mei 1788.

¹¹⁰ In 1788 werden drie nieuwe secretarissen benoemd door erfstadhouder prins Willem V.

Na de ontbinding van het Departementaal Bestuur benoemde de Raad op 10 januari 1803:

Mr. Isaac Groen	1803 - 1809 ¹¹¹
Herbertus Johannes Vonk	1803 - 1811 ¹¹²
Mr. Jan Pieter Poppelman	1803 - 1805†
Mr. Hendrik Jan van de Graaff	1805 - 1811 ¹¹³
Mr. Jacob Cornelis van Veen	1809 - 1811 ¹¹⁴

Begin januari 1811 werd de titel van secretaris vervangen door die van griffier (begin 1814 werd de titel van secretaris weer ingesteld). De Maire benoemde als griffier:

Willem Frederik Tinne ¹¹⁵	1811 ¹¹⁶
Nanning Gorter	1811 - 1815 ¹¹⁷
Herbertus Johannes Vonk ¹¹⁸	1815 - 1820†
Gerrit de Heer ¹¹⁹	1821 - 1825†
Jhr. Daniël Carel de Dieu Fontein Verschuur ¹²⁰	1826 - 1853 ¹²¹

In 1851 treedt Thorbecke's gemeentewet in werking. De gemeenteraad benoemt tot gemeentesecretaris:

Pieter Spanjaardt	1853 - 1869 ¹²²
Joachim Nuhout van der Veen	1870 - 1895 ¹²³
Cornelius Didericus Donath	1896 - 1923 ¹²⁴
Prof. mr. A. Koelma	1923 - 1944 en 1945-1946
Mr. R. Veendorp	1946 - 1955
Mr. C.J.M.A. Gast	1955 - 1972
Mr. Henk C. Blokhuis	1972 - 1996
Drs. Joost C.M. Cox	1996 - heden. ¹²⁵

- ¹¹¹ Koning Lodewijk Napoleon benoemde hem op 23 jan. 1809 tot thesaurier.
- ¹¹² Op 24 jan. 1811 bij keizerlijk besluit benoemd tot griffier van her Vredegerecht van het 2^e canton Alkmaar.
- ¹¹³ Op 24 jan. 1811 bij keizerlijk besluit benoemd tot rechter in de Rechtbank van eerste aanleg.
- ¹¹⁴ Op 24 jan. 1811 bij keizerlijk besluit benoemd tot griffier bij de Rechtbank van eerste aanleg.
- ¹¹⁵ Hij was eerste commies van het generaal-secretariaat en secretaris in het particulier bureau van de intendant-generaal van Financiën c.a. in Holland.
- ¹¹⁶ Hij heeft de functie van griffier slechts korte tijd vervuld. Er is geen informatie over zijn aftreden.
- ¹¹⁷ Afgetreden eind sept. En 21 nov. 1815 overleden.
- ¹¹⁸ Benoeming door de Raad.
- ¹¹⁹ Gehandhaafd bij K.B. 13 febr. 1824.
- ¹²⁰ Door koning Willem I benoemd.
- ¹²¹ Bedankt in febr. 1853 voor de functie.
- ¹²² Op zijn verzoek gepensioneerd.
- ¹²³ Op zijn verzoek ontslagen.
- ¹²⁴ Hij was eerder gemeentesecretaris van Harlingen.
- ¹²⁵ Hij was eerder gemeentesecretaris van Schijndel en Smallingerland.

6. DE SCHEPENEN

De schepenen waren aanvankelijk zowel met het plaatselijk bestuur als met de rechtspraak belast. Op het platteland is dit vaak eeuwen langer het geval geweest dan in de steden, waar in de 14^e eeuw voor de zaken van bestuur ook burgemeesters en raden optraden, de laatste in de 15^e eeuw uitgebreid tot vroedschappen, waardoor de taak van de schepenen steeds meer en ten slotte uitsluitend tot het rechterlijke gebied beperkt werd.

Al in Alkmaars stadsrechtprivilege van 11 juni 1254 is sprake van schepenen als plaatselijke rechters, die door de grafelijke vertegenwoordiger, de schout, werden aangesteld. De oudste vermelding van schepenen in een akte dateert van 30 sept. 1266.

Hertog Albrecht van Beieren hield de benoeming van schepenen aan zich bij zijn handvest van 18 mei 1376, waarbij de jaarlijkse vernieuwing op kerstavond werd bepaald. Op 24 nov. 1579 besloot de vroedschap dat schepenen (niet tot de vroedschap behorend) toch mochten meestemmen over alle zaken Stad en Land betreffende, maar niet deelnemen aan het opmaken van de nominaties voor de nieuwe wet en de vroedschap.

Op 29 dec. 1579 werden de stadszaken aan de schepenen onttrokken maar, na hun beklag hierover, op 28 jan. 1580 werd dit besluit weer teruggedraaid mits schepenen bij de aanvaarding van hun ambt ook de eed als de vroedschappen aflegden. Op 9 mei 1586 werd zelfs goedgevonden, dat zij over alle zaken zouden mogen 'comparereren' en stemmen, mits zij de eed van geheimhouding zouden afleggen. Bij de buitengewone regeringsverandering van 22 febr. 1610 bepaalden de daarmede belaste commissarissen van de staten van Holland, dat schepenen, geen vroedschap zijnde, geen plaats of stem in het college zouden hebben, maar alleen de justitie zouden voltrekken en de keuren maken. Niettemin vond de vroedschap het op 30 dec. 1610 goed, hen jaarlijks de 'resumtie' te doen bijwonen van de ordonnantie betreffende de stads-accijnsen. Overdracht van vastgoed had steeds plaats ten overstaan van 2 schepenen, die daarvan een door hen gezegelde acte verleenden.

Vanaf eind 1749 waren jaarlijks 3 van de 7 schepenen aangewezen als commissarissen voor de 'gemeenelands-middelen' in het ressort Alkmaar. De betrekking van schepen was niet erg gewild en 'menigvuldig' waren de verzoeken om niet op de nominatie gebracht te worden. Om nu niet tot een lagere klasse van burgers te moeten afdalen en 'het declin van zoo aanzienlijk collegie te voorkomen', besloot de vroedschap op 9 dec. 1769, dat haar 4 jongste leden vanaf hun aanstelling minstens driemaal schepen moesten zijn. Deze bepaling werd op 19 okt.

Schepenzegel van Willem de Wilde, schepen in 1399

1778 zodanig geïnterpreteerd, dat alle nieuw aangekomen vroedschappen gehouden zouden waren het schepen-ambt 6 jaar (het jaar van aankomst als vroedschap al schepen zijnde meetelend) waar te nemen, tenzij al een betrekking vervullend (of verkrijgend) die incompatibel was met dit ambt.

Tekstbord uit Schepenkamer: 'Hoor ook de andere partij', ca. 1620

Hieronder volgen alfabetisch de namen van de schepenen, met het eerste en laatste jaar of het enig bekende jaar van hun ambtsvervulling:

Aartsen, Wouter	1794-1795	Baert, Jelisz.	1544-1546†
Adam, Claesz	1430	Baert, Mr. Adriaen	1674-1682
Adrichem, Clais van	1415-1436	Baert, Mr. Adriaen	1732-1748
Adriaen, Anthonisz.	1579	Baert, Cornelis	1679-1680
Aelbert, Aelbertsz.	1536-1540	Baert, Mr. Daniël	1722-1727
Aelbert, Heyndricxz.	1441	Baert, Jacob	1648-1652
Aelbout (Corf), Claes	1495	Baert, Mr. Jacob	1706-1707
Aelbout, Dirck Simonsz.	1451-1469	Baert, Mr. Jacob	1768-1774
Aelbout, Dirck Simonsz.	1517	Baert, Mr. Johan	1687-1688
Ariaen, Jansz.	1447-1453	Baert, Mr. Johan	1724-1743
Aernt, Florisz.	1478-1495	Baert, Pieter	1684-1697
Aert, Simonsz.	1432	Baert, Willem	1665-1671
Aelbert, Harcken	1480-1499	Bal, Andries	1435
Aelbert, Jacobsz.	1477	Bal, Jan Jacobsz.	1437
Aelbert, Roynxz.	1491-1505	Banen, Pieter Claesz.	1451-1462
Allaert, Pietersz.	1421-1429	Bartelmies, Thomasz.	1541-1554
Allert, Allertsz.	1599-1602†	Bartelmies, Woutersz.	1484-1491
Allert, Claesz.	1558-1565	Bartout, Jansz.	1435
Andries, Willemsz.	1408	Basgen, Cornelis	1501-1507
Arent, Ijsbrantsz.	1456-1471	Basgen, Jacob Claesz.	1499-1518
Ariaen, Albertsz.	1468-1475	Beleyen, Claesz. Jansz.	
Ariaen, Dircxz.	1484-1512	Gheyen van	1436-1457
Ariaen, Doedesz.	1553-1574	Berg, Dirck Dirkcxz. Van den	1581-1587
Ariaen, Ripprantsz. (Cloeck)	1566-1570	Besemaker, Christiaan	1758-1765
Ariaen, Woutersz. (bontwerker)	1459-1483	Binkhorst, Mr. Pieter	1767-1768
Assendelft, Dr. Simon	1681-1696	Boegel, Jacob Aeriaensz.	1571-1576
Avenhorn, Gerardus Assuerus	1755-1759	Boegel, van Giesenburg, Dirck	1611

Boerman, Jan Jacobsz.	1574-1575	Camerling, Jan Pietersz.	1596-1603
Boom, Cornelis Heyndricxz.	1594-1609	Cannemaker, Pieter Claesz.	1536-1556
Boom, Hendrick Cornelisz.	1565	Cappelman, Helias Aelbertsz.	1603-1606
Boon, Reyer	1526-1532†	Carpentier, Mr. Jan Hendrik de	1732-1741
Boon, Willem Adriaan	1786-1788	Carpentier, Pieter de	1724-1728
Booncooperr, Jacob Reyersz.	1554-1566	Carpentier, Mr. Pieter de	1779-1780
Boonstoppel, Harck Claesz	1586-1606†	Cats, Jhr. Jacob van	1742-1747
Bootsman, Dirksz., Klaas	1791-1794	Chastelain, Jhr. Willem Jan le	1749-1756
Bosch, Jacob	1687-1696	Claes, Aeriaensz.	1553
Bosch, Mr. Jacob	1704-1713	Claes, Dircxz. (moller)	1491-1517
Bosch, Mr. Willem	1675-1686	Claes, Fredericxz.	1495
Brant, Mr. Jan	1679-1692	Claes, Gerritsz.	1511
Brasker, Jacob Jacobsz.	1629-1636	Claes, Heyndricxz.	1430
Brasser, Servaes	1641-1642	Claes, Heyndricxz. Huygen	1502
Brouwer, Aeriaen	1461-1464	Claes, Huygen alias Claes Jan	
Brouwer, Baert Simonsz.	1559-1561	Heertjes	1507-1538
Brouwer, Bartelmies Simonsz.	1552-1572	Claes, Jacobsz.	1462-1477
Brouwer, Bartelmies IJsbrandsz.	1503-1531	Claes, Jansz.	1431-1444
Brouwer, Claes Claesz.	1458-1469	Claes, Louweris	1525-1552
Brouwer, Gerbrand	1704-1705	Claes, Lubbertsz.	1429
Brouwer, Jacob Willemsz.	1527-1554	Claes, Pieter Aelbertsz.	1464
Brouwer, Jan Dirkcxz.	1546-1560	Claes, Rieuwertsz.	1452-1461
Brouwer, Jan Jacobsz.	1561-1575	Claes, Weyndricxz.	1492-1505†
Brouwer, Simon Jan Nannenz.	1523-1550	Claes, Willemsz.	1472-1490
Brouwer, Willem Willemsz.	1516	Claesoom, Pietersz.	1512-1518
Brouwer, IJsbrant Claesz.	1479	Clock, Jan Laurisz.	1635-1636
Bruyn, Gerritsz.	1577-1578	Clock, Jan Reyersz.	1569-1572
Bruyninck, Nicolaes	1673-1678	Clock, Nicolaes	1702-1703
Bucerus, Christiaan Stuurman	1782-1786	Clock, Mr. Pieter	1710-1714
Burch, Cornelis Gerritsz. Van den	1618	Clock, Pieter Harmensz.	1601-1610
Burmannus, Abraham	1751-1755	Coetenburch, Aeriaen Maertsz.	1591-1595
Buys, Gijs	1433-1443	Coetenburch, Reynier	1619-1625
Buys, Pieter Claesz.	1440	Colterman, David	1668-1669
Buys, Pieter Gijzen	1464	Comans, Gerbrant Cornelisz.	1541-1559
Buyser, Jan Jansz.	1528-1554	Comans, Jan Cornelisz.	1583-1584
Bijl, Mr. Willem	1700-1701	Comans, Simon Cornelisz.	1586-1597
Bijwaert, Dr. Gerrit	1706-1710	Comen, Claes	1477
Bijwaert, Michiel Harcksz.	1667-1671	Comen, Lou	1477†
Bijwaert, Michiel Harcksz.	1714-1715	Coren, Gerrit Jacobsz.	1583-1590
Bijwaert, Pieter	1681-1682	Coren, Mr. Jacob	1627-1643
Calff, Gerrit Heyndricxz.	1584	Coren, Mr. Jacob	1669-1676

Coren, Jacob Lobbrantsz.	1614-1619	Dirck, Pieter-Vrelicxz.	1549-1561†
Cornelis, Claesz.	1540-1558	Dirck, Reyertsz.	1541-1544
Cornelis, Gerritsz.	1508-1530	Dirck, Ijsbrandtsz.	1456-1475
Cornelis, Nanningsz.	1587-1588	Dieu, Carel de	1745-1749
Cornelis, Philipsz.	1549†	Dieu, Daniël Carel de	1775-1782
Cornelis, Woutersz.	1520-1534	Doede, Jansz.	1518-1531
Cortgis, Wouter	1485-1493	Does, Dirck van der	1670-1672
Cromhout, Jacob Dierten	1659-1663	Does, Dirck Taemsz., van der	1639-1640
Cromhout, Reynier Adriaensz.	1573-1578	Does, Taems Gerritsz. van der	1628-1632
Cromhout, Mr. Willem	1693-1700	Doeve, Jansz.	1435-1452
Coulster, Gerrit van de	1485-1446	Doeve, Jan-Ijsbrandtsz.	1546
Courcelles, Dr. Matthias		Domis, Mr. Cornelis	1787-1788
Hofkens de	1764	Domis, Nicolaas Hendrik	1743-1756
Croon, Cornelis Willemsz.	1564-1570	Domis, Mr. Willem Jacob	1773-1779
Cuyper, Garbrant Allertsz.	1459	Droesscher, Pauwels	1484
Cuyper, Adriaen Claesz.	1456	Druyff, Cornelis Claesz.	1574-1592
Cuyper, Adriaen alias v.		Druyff, Hendrick Cornelisz.	1618-1638
Toornburg	1544-1554	Druyff, Mr. Hendrick	1651-1654
Cuyper, Claes Aeriaensz,	1475-1488	Druyvesteyn, Mr. François	
Cuyper, Jan Claesz.	1492-1493	David (Constantijn)	1781-1785
Daey, Emanuël Johannes	1787-1795	Dwangh, Jacob Gerritsz.	1440-1447
Daey, Mr. Hendrik	1694-1702	Dwangh, Jan Jacobsz.	1510-1515
Daey, Mr. Hendrik (Jr.)	1706-1714	Dijck, Pieter Jacobsz. van	1601-1611
Daey, Hendrik	1774-1778	Dijl, Mr. Lucas	1770-1778
Daey, Mr. Hendrik Adriaen	1743-1757	Edam, Claes Heynricxz.	1574-1575
Daey, Mr. Hendrik Nanning	1734-1735	Eenhoorn, Adriaan	1689-1690
Daey, Mr. Maerten	1710-1716	Egmont, Gerrit Willemsz. van	1480
Daey, Mr. Maerten Adriaan	1783-1786	Egmont, Jan Gerritsz. van	1485-1489
Delleman, Claes Dirkcxz.	1513	Egmont, Jan Jansz.	1520-1522
Deught, Andries Pietersz.	1439-1450	Elias, Dr. Jacob	1716-1730
Dierten, Jacob	1601-1608	Elias, Pieter	1760-1768
Dikhoff, Nicolaas	1788-1789	Evert, Evertsz.	1430-1444
Dirck, Allertsz.	1500-1524	Eyck, Cornelis van	1723
Dirck, Evertsz.	1444	Fannius, Mr. Gerard	1723-1727
Dirck, Gerritsz.	1497	Floris, Dirkcxz.	1432
Dirck, Gerritsz.	1524-1530	Floris, Douwertsz.	1434
Dirck, Jacob-Florisz.	1531-1533	Floris, Jacobsz.	1509
Dirck, Jacobsz.	1526-1528	Floris, Jansz.	1421-1431
Dirck, Kintsz.	1421	Focquenbrock, Dr. Jacob van	1681-1688
Dirck, Lucasz.	1570†	Foreest, mr. Cornelis van	1778-1787
Dirck, Maertsz.	1558	Foreest, Dirck van	1565

Foreest, Mr. Dirk van	1755-1760	Herpert, Rembrantsz.	1589-1603
Foreest, Mr. Jacob van	1758-1765	Heyckens, Mr. Heyndrick	1657-1674
Foreest, Jan van	1573	Heyling, Jan	1429-1434
Foreest, Jordaen van	1482-1486	Heyndrick, Evertsz.	1445
Foreest, Jordaen Jordaensz. v.	1522-1546	Heyndrick, Florisz.	1589-1598
Frederick, Simonsz.	1487	Heyndrick, Gerbrantsz.	1429
Fremery, Pieter de	1753-1765†	Heyndrick, Jansz.	1496
Gardijn, Adriaen du	1606-1607	Heyndrick, Willemsz.	1541†
Geesteranus, Mr. Nanning	1689-1694	Hoek, Jan Florisz.	1417
Geleyn, Gerbrandtsz.	1445-1447	Hoeven, Adriaan van der	1726-1729
Garbrant, Gerritsz.	1461	Homrigh, Mr. Isaïc van	1788
Garbrant, Jelisz.	1444-1449	Hoogcamer, Mr. Jacob Lychonthon	1730-1739
Garbrant, Jacobsz.	1559	Hoogland, Jacob Schagen	1641-1642
Gerrit, Barwoutsz.	1431-1433	Hoogland, Mr. Jacob Schagen	1655-1662
Gerrit, Florisz.	1433-1438	Hoogtwoud, Jan Pietersz.	1612-1613
Gerrit, Fredericxz.	1454-1485	Hoolck, Mr. Cornelis van der	1633-1638
Gerrit, Jansz.	1476-1479	Hoolewerff, Dr. Isaïc du Bois	1770-1777
Gerrit, Pietersz.	1491-1505	Hoorn, Jacob van	1710-1711
Gerrit, Pietersz. (doctor), Mr.	1549	Hop, Claes	1432
Gerrit, Taemsz.	1543-1548	Houtcooper, Bartelmies	1480
Gerrit, Willemsz.	1441-1474	Houtcooper, Diert Anthonisz.	1620†
G'lain, Gabriël Adrianus de Saint	1788-1791	Houtcooper, Pieter Cornelisz. Zie Grootwal.	
Frans, Jansz. Glazemaker	1528	Houten, Claes Harcxz. Van	1553-1565
Goutsmid, Cornelis Lourisz.	1579	Houten, Harck Jansz. Van	1580-1586
Goutsmid, Seger Dircksz.	1627	Houten, Jacob van	1655-1665
Goyer, Jacobus de	1794-1795	Houtkamp, Hendrik	1767-1774
Graef, Arent van der	1653-1657	Houtman, Frederick	1614-1626
Groen, Mr. Isaïc	1772-1773	Huych, Heyndricxz.	1446-1458
Groot, Cornelis Jacobsz.	1653-1654	Huych, Jansz.	1429-1441
Groot, Jan Meynertsz.	1610-1611	Huygen, Jan Cornelisz.	
Groot, Mr. Joan	1784-1788	(Van Egmond)	1591-1592†
Groot, Mr. Pieter de	1664-1665	Jacob, Allertsz.	1572
Grootesteyn, Johan	1677-1678	Jacob, Dircxz.	1446-1448
Grootewal, Pieter Cornelisz.	1635-1636	Jacob, Florisz.	1486-1503
Gijsbrecht, Jelisz.	1430	Jacob, Gerritsz.	1438
Haerlem, Jan van	1408	Jacob, Gerrit-Willemsz.	1483
Haes, Aris de	1730-1735	Jacob, Heermansz.	1521-1523
Halfvasten, Pieter Gerbrandsz.	1540†	Jacob, Huygen	1471-1479
Hand, Dr. Sijbrand	1696-1709	Jacob, Huygen	1504
Haringcarspel, Pieter Weyertsz.	1625-1628	Jacob, Jacobsz.	1438
Hensbroeck, Gerbrant	1659-1660	Jacob, Jacobsz.	1530-1551

Jacob, Jacobsz.	1610	Kessel, Pieters Willemsz.	1620-1623
Jacob, Jan-Pietersz.	1481-1500	Kessel, Willem Willemsz.	1637-1644
Jacob, Pietersz.	1433-1460	Keyser, Jan Heyndricxz.	1595-1598†
Jacob, Pietersz.	1506-1525	Kien, Johan	1683-1684
Jan, Ariaensz.	1446-1465	Kien, Mr. Johan	1701-1721
Jan, Baertoutsz.	1430-1439	Kien, Mr. Nicolaes	1703-1714
Jan, Beyersz.	1502	Kien, Philips	1693-1699
Jan, Claes Beyen	1516	Kinnemaet, Jacob Cornelisz.	1629-1638
Jan, Claesz. Glasemaker	1502-1518	Kinschot, Johan Lodewijk van	1701-1710
Jan, Claesz. Houtcooper	1497-1511	Klaver, Adriaan	1742-1743
Jan, Claesz.	1571-1577	Klaver, Mr. Adriaan	1774-1786
Jan, Claes-Jansz.	1438-1453	Kloek, Mr. Gerrit	1728-1749
Jan, Dircxz.	1437-1466	Kloek, Mr. Willem Jacob	1759-1763
Jan, Florisz. (Oude)	1527	Knuyse, Lucas	1734-1746
Jan, Gerbrantsz.	1472	Kok, Abraham	1794-1795
Jan, Heertgensz.	1471-1482	Kulenkamp, Dr. Arnoldus Nicolaas	1790-1794
Jan, Heyndrixcz. lakenkooper	1567	Laeckencooper, IJff Maertsz.	1598-1611
Jan, Jacobsz.	1427	Laekenman, Willem Cornelisz.	1562-1569
Jan, Jacobsz.	1454	Lambert Barthoutsz.	1459
Jan, Jacob-Lammertsz.	1464-1470	Lambert Pietersz.	1519
Jan, Jansz.	1433-1436	Lange, Dr. Geldolf Stuyling de	1730-1751
Jan, Jansz.	1457	Lanschot, Alexander van	1708-1712
Jan, Jansz. glaesemaker	1528	Lanschot, Mr. Philips van	1654-1658
Jan, Lubbertsz.	1597-1602	Leenkis, Gerrit Jacobzsz.	1533-1541†
Jan, Matthijsz.	1455-1458	Leeuwen, Jan van	1795
Jan, Michielsz.	1533-1535†	Ley, Andries Adriaan van der	1788-1790
Jan, Nanningsz.	1519-1554	Lievinck, Albert	1443
Jan, Outgersz.	1432-1444	Limborch, Servaes Goessen van	1574-1577
Jan, Philipsz.	1614-1615	Lobbrant, Pietersz.	1515
Jan, Pietersz.	1462	Louweris, Heyckesz.	1466-1472
Jan, Pilgrimsz.	1417	Lubbrant, Maertsz.	1512-1517
Jan, Reyersz.	1469	Luytgen, Leytgesz.	1465-1474
Jan, Simonsz.	1474-1482	Lijn, Antonij van der	1695-1696
Jan, Taemsz., timmerman	1550-1555	Lijn, Cornelis van der	1700-1701
Jonge, Adriaen Dircksz. de	1623-1624	Lijn, Mr. Jacob van der	1720-1728
Jonge, Mr. Dirk de	1732-1741†	Madder van de Graft, Jacob	1460-1473
Jongh, Pieter Jansz.	1476	Madder, Jacobs	1556-1568
Joost, Dirkcxz.	1512	Madder, Jan Jacobsz.	1570
Kelder, Cornelis Lourisz. In de	1596	Maerten, Gerritsz.	1408
Kempenaer, Mr. Ludovicus		Maerten, Simonsz.	1482-1490
Timon de	1781-1782	Matthijs, Claes, lakenkooper	1563-1566

Matthijs, Gerritsz.	1585	Nieustadt, Jacob van de	1647-1651
Maurijn, Jan	1431-1480	Nijenburg, Johan Gerritsz. van de	1647-1651
Meer, David van der	1647-1653	Nijenburg, Mr. Johan Jansz. van de	1643-1655
Meerlaan, Anthonie	1772-1773	Nijenburg, Jhr. Johan Jansz. van de	1673-1677
Medemblick, Doede Jansz.	1582-1589	Nijenburg, Jhr. Adriaen v.	
Medicus, Mr. Jacob	1533-1544	Egmond v.d.	1679-1694
Mensing, Dr. Johannes	1739-1749	Nijenburg, Jhr. Cornelis v.	
Meurs, Jan Willemsz.	1651-1652	Egmond v.d.	1681-1692
Meus, Gerritsz.	1408	Nijenburg, Jhr. Cornelis v.	
Meussen, Jacob Reyniersz. van de	1429	Egmond v.d.	1712-1713
Mey, Jan Fredrik de	1752-1757	Nijenburg, Jhr. Dirk v.	
Mey, Mr. Jan Govert de	1772-1782	Egmond v.d.	1721-1722
Mieden, Mr. Aris van der	1749-1752	Nijenburg, Jhr. Gerrit v.	
Mieden, Mr. Gualthérie George		Egmond v.d.	1671-1678
Gid. van der	1758-1759	Nijenburg, Jhr. Gerrit v.	
Mieden, Mr. Jacob Coren van der	1738-1739	Egmond v.d.	1703-1713
Mobachius, Mr. Vesalius	1728-1740	Nijenburg, Jhr. Johan v.	
Moere, Jhr. Adam van der	1689-1693	Egmond v.d.	1635-1646
Moere, Jhr. Julius van der	1681-1682	Nijenburg, Jhr. Johan v.	
Molenvliet, Willem Jansz.	1620-1638	Egmond v.d.	1708-1723
Moutmaker, Hendrick Willemsz.	1620-1624	Nijenburg, Jhr. Adriaan v.	
Moutmaker, Mr. Willem	1656-1657	Egmond v.d.	1698-1710
Mulick, Valerius	1644-1645	Nijenburg, Jhr. Thomas v.	
Muyden, Borrit Heynricxz.	1618	Egmond v.d.	1623-1632
Mijnheers, Harck Jansz.	1579-1584	Nijenburg, Jhr. Willem v.	
Naem, Jacob Claesz.	1563-1573	Egmond v.d.	1679-1684
Nan, Beyersz.	1504-1529	Nijenvelt, Jan Jansz.	1659-1664
Nan, Dircxz.	1440-1465	Ocker, Frans	1660-1661
Nanningh, Adriaenzs., brouwer	1565	Ocker, Pieter Fransz.	1651-1655
Neck, Dirck Simonsz. van	1525-1537	Olbrandt, Simonsz.	1479-1497
Neck, Pieter Dircxz. van	1573-1577	Olphert, Pauwelsz.	1510-1517
Nierop, Cornelis Jansz.	1627-1637	Oort, Jacob van der	1618
Nierop, Gerrit Claesz.	1581	Oosthoren, Dirck van	1449-1452†
Nierop, Pieter Jansz.	1562-1571	Oosthoren, Pieter van	1454
Nieuburg, Cornelis Jansz. van de	1590-1596	Oterleek, Pieter Cornelisz.	1629-1634
Nieuburg, alias Comis, Corns.		Oudensteyn, Mr. Gillis van	1655-1661
Jansz. van de	1560-1562	Oudensteyn, Mr. Jacob van	1687-1692
Nieuburg, Dirck Gerritsz. van de	1641-1646	Oudensteyn, Jr., Mr. Jacob van	1726-1727
Nieuburg, Gerrit Jansz. van de	1609-1617	Oudensteyn, Mr. Matthijs van	1612-1619
Nieuburg, Jan Cornelisz. van de	1577-1593	Outger Claesz.	1484-1489
Nieuburg, Jan Jansz. van de	1611-1612	Ouwens, Mr. Pieter	1749

Oyen, Jan Pietersz. van	1621-1627	Ras, Mr. Daniël	1763-1764
Oyen, Louis Anthonii van	1789-1792	Ras, Mr. Emanuël	1724-1733
Paeu, Gijsbert	1575	Ras, Leonard	1685-1691
Paeu, Jan Gijsbertsz.	1607-1622	Rembrant Jacobsz.	1685-1691
Paeu, Pieter	1630-1631	Rembrant Simonsz.	1427
Palinc, Louris Pietersz.	1505-1521	Reus, Jacob	1716†
Paludanus, Mr. Rutgerus	1761-1762	Reynst, Mr. Cornelis	1710-1711
Pan, Gerard	1762-1772	Reyer Jansz.	1442
Pan, Jan Nicolaas	1782-1786	Reyer Jan-Dircxz.	1478-1481
Paulus Jansz., Mr.	1556	Reyer Pietersz.	1487
Paulus Pietersz.	1430-1440	Ries, François du	1620-1624
Pauwels Augustijnsz.	1580†	Rietvelt, Claes Cornelisz.	1612-1617
Pauwels Willemsz.	1482-1498†	Rietwijck, Aelbert van	1517
Persijn, Pieter Harmensz. v.	Zie Clock.	Rietwijck, Mr. Willem van	1522
Philips Jansz.	1479	Rietwijck, Willem van	1555-1582
Philips Ronghsz.	1512-1535	Roest, Gerrit Maertensz.	1508-1526
Pichot. Mr. Arnoldus		Roest, Jan Jacobsz.	1537
Fredericus Johannes	1790-1794	Roest, Maerten Pietersz.	1494-1506
Pieter Arentsz., timmerman	1547-1554	Rongh Pietersz.	1477
Pieter Bartelmiesz.	1541-1548	Rusius, Jan Constantijn	1762-1770
Pieter Claesz., Mr.	1445-1474	Ruygh, Cornelis Garbrantsz.	1570
Pieter Comen Claesz.	1490-1517	Rijp, Cornelis Jansz.	1610-1620
Pieter Dircxz., verver	1507	Rijp, Jan Jan-Arentsz.	1602-1609
Pieter Dirck-Walighsz.	1457-1463	Rijp, Jan Steenhuis	1641-1642
Pieter Jacobsz.	1462-1484	Rijser, Mr. Hendrik	1767-1771
Pieter Jansz.	1415	Rijswijk, M. Otto van	1714-1719
Pieter Loeven	1478	Salines, Jan Willemsz.	1609-1616
Pieter Loys	1435	Saskerus, Mr. Theodorus	1720-1721
Poelenburg, Willem van	1498-1500	Schagen, Adriaen Cornelisz.	1609-1628
Pont, Aeriaen Heyndricxz.	1509	Schagen, Adriaen Pietersz.	1621-1622
Pont, Heyndrick Jansz.	1481-1493	Schagen, Mr. Adriaen	1657-1672
Presbiter, Mr. Jan Ariaensz.	1575-1589†	Schagen Steyn Pietersz.,	
Pros, Bartelmies Dircxz.	1508-1516	Mr. Andries	1649-1650
Puytman, Jan Jacobsz.	1458-1467	Schagen, Mr. Anthonij	1703-1704
Puytman, Pieter Jansz.	1468-1473	Schagen, Cornelis Matthijsz.	1584-1596
Quinting, Dirck Jansz.	1616-1617	Schagen, Cornelis Matthijsz.	1689-1690
Quinting, Jan Claesz.	1589-1608	Schagen, Dirck	1695-1696
Rabbi, Mr. Aeriaen Heyndricxz.	1580-1600	Schagen, Harck Cornelisz.	1621-1622
Rabbi, Cornelis	1575-1586	Schagen, Jan	1697-1707
Raephorst, Pieter Matthijsz.	1591-1599	Schagen, Johan Harcksz.	1648-1649
Ras, Daniël	1716-1721	Schagen, Nicolaes	1687-1696

Schagen, Pieter Adriaensz.	1667-1671	Sonnevelt, Mr. Cornelis van	1625-1639
Schagen, Pieter Adriaensz.	1699-1700	Soutman, Jacob Claesz.	1526
Schagen, Mr. Simon	1718-1722	Steen, Mr. Arend Jan van den	1751-1758
Schagen, Willem Harcksz.	1639-1646	Steenhuys, Mr. Bartelmies Jansz.	1527
Schooff, Jan	1716-1717	Steenhuys, Jacob Willemsz.	1591-1592
Schooff, Lucas	1741-1746	Steenhuys, Jan Cornelisz.	1588-1597
Schooff, Mr. Matthijs	1668-1676	Steenhuys, Jan Jansz.	1551-1556
Schoenmaker, Jacob	1722-1726	Steenhuys, Jan Jansz.	1573
Schoenmaker, Mr. Johannes		Steenhuys, Willem Jansz.	1557
Jacobus	1776-1783	Steenhuysen, Mr. Barthout	
Schoenmaker, Simon van de		(Dircksz. v.	1658-1666
Kastele	1747-1751	Steenhuysen, Mr. Barthout Jansz. v.	1649-1662
Schouten, Pieter Dircxz.	1608	Steenhuysen, Joan Barthoutsz. v.	1644-1648
Schuyt, Adriaan	1735-1738	Steenhuysen, Joan Dircksz. v.	1667-1668
Screvel, Dircxz.	1482-1509	Steenhuysen, Pieter Jansz. v.	1658-1659
Sevenhuysen, Adriaen Cornelisz.	1637-1653	Stoesak, Zacheus	1750-1754
Sevenhuysen, Cornelis Adriaensz.	1724-1725	Stoop, Jan Jacobsz.	1600-1611
Sevenhuysen, Mr. Cornelis	1662-1666	Stoop, Jan Pietersz.	1604-1605
Sevenhuysen, Cornelis Cornelisz.	1677-1681	Stoop, Pieter Jansz.	1580†
Sevenhuysen, Cornelis Cornelisz.	1698-1705	Straaten, Mr. Adrianus van der	1780-1785
Sevenhuysen, Cornelis Thomasz.	1625-1635	Straaten, Carel van der	1788-1792
Sevenhuysen, Harck Adriaensz.	1675-1676	Straaten, Mr. Samuël van der	1757-1758
Sevenhuysen, Simon	1673-1674	Stuurman, Christianus	1743-1747
Seylemaker, Jacob Claesz.	1608-1615	Stuyling, Evert Jansz.	1559-1563
Seylemaker, Cornelis Thomasz. Zie Sevenhuysen.		Stuyling, Geldolf	1666-1672
Six, Mr. Christoffel	1726-1729	Stuyling, Gerrit	1643-1653
Simon Baerthoutsz.	1448	Stuyling, Maerten Aeriaensz.	1623
Simon Claesz.	1437	Swaen, Simon Gerritsz.	1601-1605
Simon Heynricxz.	1437	Swart, Dr. Barent	1727-1728
Simon Jacobsz.	1451-1470	Syets Claesz., smid	1485-1496
Sijmon Olbrantsz.	1438-1444	Sijms, Adriaen	1664-1665
Sijmon Pieter-Heertgesz.	1452-1475	Sijms, Gerrit Stuyling	1720-1721
Sijmon Pietersz.	1448-1450	Sijms, Pieter	1679-1698
Sijmon Reyersz.	1506	Sijpesteyn, Mr. Maerten Adriaen v.	1713-1714
Sijmon Warmboutsz.	1430	Tets, Mr. Willem van	1736-1737†
Snel Claesz.	1494-1504	Teylingen, Augustijn van	1561-1579
Snellius, Dr. Godefridus	1656-1661	Teylingen, Bartelmies van	1548-1553
Snouck, Jan Ariensz.	1612-1618	Teylingen, Cornelis Florisz. v.	1639-1646
Somer, Hendrick	1658-1659	Teylingen, Jhr. Cornelis van	1716-1721
Sonck, Anthonis Willemsz.	1579-1580	Teylingen, Floris van	1543-1551
Sonck, Willem Anthonisz.	1553-1561	Teylingen, Jhr. Floris van	1683-1684

Teylingen, Jacob van	1560	Vladeracken, Jhr. Gerard van	1691-1696
Teylingen, Jhr. Jan van Lodewijk v.	1749-1754	Vladeracken, Jhr. Gerard	
Teylingen, Johan van	1663-1667	Cornelis van	1786-1788
Teylingen, Pieter Florisz. v.	1583-1585	Vladeracken, Jhr. Gerard	
Teylingen, Bas, Cornelis	1645-1646	Hendrik van	1760-1761
Teylingen, Bas Pieter Jacobsz. v.	1583-1585	Vladeracken, Jhr. Johan	
Thomas Bartelmiesz.	1557-1571	Anthonie van	1730-1741
Tieleman, Dr. Adolph	1685-1686	Vladeracken, Jhr. IJsbrand	
Tooren, Jan Lucas van der	1784-1788	Jacob van	1711-1712
Torenburch, Henrick van	1408-1412	Voller, Mr. Jan Peereboom	1792-1795
Torenburch, Mr. Jacob Aeriaensz. v.	1578	Vos, Abraham de	1718
Tour, Jhr. Gerrit Martijn du	1749-1757	Vos, Henricus de	1662-1670
Tour, Jhr. Joan du	1769-1784	Vos, Dr. Nicolaas van Wijk de	1763-1767
Tijkens, Mr. Christianus	1789-1790	Voshol, Gerrit Heyndricxz. van	1519-1529
Tijmen Claesz.	15191523†	Voshol, Heyndric Gerritsz. van	1490-1515
Tijmen verwer	1472	Vries, Hercules de	1791
Uytooch, Dirc Jansz.	1452-1454	Vrijburgh, Jacob Claesz. Zie	
Valken, Frederick	1482	Seylemaker	
Valken, Pieter Dircxz.	1431-1453	Vrijburgh, Dr. Jacob	1672-1679
Valckenier, Jan	1730-1735	Vrijburgh, Mr. Jacob Josias	1724-1725
Vallee, Arnoult de	1630-1640	Vrijburgh, Nicolaes	1647-1654
Veen, Joost	1788	Vrijburgh, Mr. Nicolaes	1685-1700
Veen, Adriaen van	1613-1614	Vrijburgh, Mr. Pieter	1666-1670
Veen, Mr. Adriaen van	1683-1687	Waarts, Jan	1780-1781
Veen, Mr. Jacob van	1639-1646	Wal, Frederik van de	1765-1770
Veen. Jhr. Jacob van	1730-1737	Waerdendel, Jacob Reyersz. v. Zie Booncooper	
Van, Jan Steven van	1462	Walich Gherytsz.	1408-1412
Veen, Simon Aerntsz. van	1539-1541†	Wamelen, Heyndrick van	1510†
Veen, Jr., Simon Aerntsz. van	1537-1553	Werve, Aert van	1434-1450
Veen, Simon Claesz. van	1480-1490	Westhoven, Mr. Anthonij van	1575-1776
Veen, IJssaäck van	1697-1704	Weveringh Jr., Mr. Adriaan	1755-1767
Velde, Mr. Bartholomeus		Wilde, Arent die	1439-1452
Gerard van de	1766-1769)	Wilde, Willem die	1399 ¹²⁶
Velde, François van de	1792-1793	Willem Aeriaensz.	1507-1526
Velingius, Mr. Willem Arnold	1789-1793	Willem Gheritsz., Mr.	1505-1519
Velthuys, Mr. Hendrik	1718-1719	Willem Jacobsz.	1451
Vinck, Jan Jacobsz.	1616-1626	Willem Maertsz.	1474-1481
Viscroon, Cornelis Claesz.	1624	Willem Willemsz.	1471
Vladeracken, Jhr. Geldolf van	1665-1682†	Winder, Gerrit	1716-1717
Vladeracken, Jhr. Geldolf van	1708-1719	Winder, Jacobus	1751-1752
Vladeracken, Jhr. Gerard van	1660-1661	Winder, Willem Jansz.	1717-1718

Winder, Willemsz., Mr. Willem	1740-1748	Ijsbrant Allertsz.	1567-1594
Winder, Jr., Mr. Willem	1776-1780	Ijsbrant Fransz.	1555-1562
Winkel, Mr. Pieter	1712-1715	Ijsbrant Oebelenz.	1429-1432
Wit, Huybert de	1788	Ijsbrant Pietersz., Mr.	1532-1539
Wit, Jan Dirksz. de	1794-1795	Zeevanck, Nicolaes Heyndricxz.	1615-1616
Wouter, Mr. (barbier)	1508	Zeger Claesz.	1485-1496
Wouter, Cornelisz.	1544-1563	Zeger pottebakker	1453-1459
Wouter, Heynricxz.	1434-1443	Zel, Andries Pietersz.	1517-1528
Wijbrant Nanningsz.	1466	Zel Lucas Andriesz.	1546-1557
Wijleneer, Willem Jansz.	1546	Zel, Pieter Simonsz.	1472-1502
Wijnkooper, Jacob Dircksz.	1558-1568	Zurck, Jhr. Adriaen Studler van	1685-1686
Ijff Jacobsz.	1453-1481	Zurck, Jhr. Anthonis Studler van	1673-1680
Ijff Jansz.	1476	Zuylen, Louis Laurens van	1790-1793
Ijff Simonsz.	1530-1537		

Voor het jaar 1795 waren door de Erfstadhouder benoemd:

Emanuël Johannes Daey
 Mr. Jan Peereboom Voller
 Wouter Aartsen
 Jacobus de Goyer
 Jan de Wit Dirkszoon
 Abraham Kok
 Johannes van Leeuwen.

Op 22 jan. 1795 werden zij afgezet, en werden door de *Representanten der burgerij* tot schepenen benoemd:

Mr. Pieter Panneboeter
 Willem Adriaan Boon
 Bernardus Hendrik van Gaart
 Mr. Joan Jacob van der Mieden
 Mr. Joan Groot
 Abraham Kok
 Willem Schut.

¹²⁶ Van hem is het oudste Alkmaarse schepenzegel bewaard gebleven (zie pag. 67).

Door de *Vertegenwoordigers der inwoners* werden vervolgens tot leden van het *COMITÉ VAN RECHTSOEFENING* benoemd:

Op 22 mrt. 1795: Mr. Joan Groot.¹²⁷
Mr. Joan Jacob van der Mieden
Willem Adriaan Boon
Willem Schut
Abraham Kok.¹²⁸
Bernardus Hendrik van Gaart.¹²⁹
Simon Kleeff
Op 9 april: Pieter Schagen
Op 28 mei: Dr. Johannes van der Horst.¹³⁰
Op 4 juni: Mr. Zacheus van Foreest
Op 18 aug.: Pieter Klinkhamer.¹³¹
Abraham Kok.

Op 22 sept. 1795 werden de zeven toenmalige leden voor zes maanden gecontinueerd.

Op 15 mrt. 1796 werd in plaats van Willem Schut, die lid van de municipaliteit was geworden, benoemd:

Cornelis Warmenhuizen de Keen.

Ingevolge het regeringsreglement van 20 apr. 1796 verkoos de *Raad der Gemeente Alkmaar*, volgens loting 'afgaande'¹³² op 1 april:

Op 3 mei 1796:	Mr. Zacheus van Foreest	1797
	Simon Kleeff	1797
	Pieter Schagen	1797
	Mr. Joan Jacob van der Mieden ¹³³	1798
	Willem Adriaan Boon ¹³⁴	1798
	Dr. Johannes van der Horst	1797
	Adrianus Bolten	1798
Op 3 jan. 1797:	Wouter Aartsen. ¹³⁵	
Op 4 apr. 1797:	Pieter Prins	
	Jacob Mannory ¹³⁶	
	Rutgerus Antonius Lelyveld ¹³⁷	
	Henricus Blom	
Op 5 apr. 1797:	Klaas Nierop Pietersz.	
	Jan Pieter Goudsblom ¹³⁸	

¹²⁷ Werd op 19 mei 1795 maire.

¹²⁸ Werd in april 1795 lid van de municipaliteit.

¹²⁹ Werd op 11 aug. 1795 op zijn verzoek ontslagen.

¹³⁰ Werd op 2 juni 1795 op zijn verzoek ontslagen.

¹³¹ Werd in sept. 1795 lid van de municipaliteit.

¹³² Rooster van aftreden.

¹³³ Bedankt eind 1796.

¹³⁴ Werd op 5 jan. 1803 lid van de Raad.

¹³⁵ Op 3 apr. 1798 overleden.

¹³⁶ Aanvaardde zijn benoeming niet.

¹³⁷ Ibid.

¹³⁸ Ibid.

Op 18 apr. 1797: Matthijs Kuiper

De 2e Kamer van het *Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks* benoemde op 20 nov. 1798:

Pieter Schagen.

Van meer veranderingen is geen aantekening gevonden. Ten tijde van de ontbinding van het Comité van Rechtsoefening door een raadscommissie op 16 apr. 1803 waren de leden: Bolten, Prins, Blom Nierop, Schagen en vermoedelijk ook Kuiper en bestond de vacature-Boon.

Uit een door de Raad op 29 mrt. 1803 opgemaakt dubbeltal benoemde het *Departementaal Bestuur van Holland* tot schepenen volgens loting 'afgaande' op 1 januari:

Op 5 apr. 1803:	Adrianus Bolten	1808
	Jan Pieter Goudsblom	1806
	Michiel Johan de Lange	1808
	Pieter Prins	1806
	Pieter Schagen	1808
	François van de Velde	1807
	Gerard Cornelis van Vladeracken	1807
Op 7 nov. 1805:	Mr. Zacheus van Foreest	
	Meinder Monsieur	
Op 3 nov. 1806:	Abraham Kok	
	Dr. Johannes van der Horst	

Aangezien bij Koninklijk Besluit van 30 jan. 1807 door koning Lodewijk Napoleon was bepaald dat bij de plaatselijke rechtbanken in afwachting van een aanstaande reorganisatie voorlopig geen periodieke aftredingen zouden plaatsvinden, behielden Bolten, De Lange en Schagen per 1 jan. 1808 hun functies, zo ook van Foreest en Monsieur per 1 jan. 1809, en Kok en Van der Horst per 1 jan. 1810 en de drie eerstgenoemden weer per 1 jan. 1811.

Op 28 febr. 1811 werd de *rechtbank van eerste aanleg* geïnstalleerd en ontbond zich het college van schepenen, waarvan de archieven reeds twee dagen eerder door maire G. Fontein Verschuur, namens de onderprefect van het arrondissement Hoorn, waren verzegeld. Daarmee kwam een eind aan de eeuwenlange uitoefening van de rechtspraak door de stadsbestuurders zelf.

7. DE THESAURIER

Door de landsheer, de graaf van Holland, of zijn vertegenwoordiger werden jaarlijks uit door de vroedschap opgemaakte 'dubbeltallen' de thesauriers (ambtenaren) benoemd, aanvankelijk twee, maar vanaf het octrooi van de staten van Holland van 6 dec. 1588 één. Van 1554 tot 1571 nam in de regel slechts één van de twee benoemde personen de betrekking waar. Misschien was dit een gevolg van het feit dat in 1553 door het Hof van Holland Wouter Cornelisz. met het thesaurierschap werd belast, in plaats van de als zodanig benoemde Jacob Willemsz. Brouwer en Bartholomeus van Teylingen. Dit zal

hebben samengehangen met het toen door burgemeesteren gevoerde proces wegens beweerde vorderingen op vroegere thesauriers en burgemeesters. Vóór 1506 worden geen namen van thesauriers aangetroffen en over de jaren 1509-1517 ontbreken deze. De namen volgen hier in alfabetische volgorde; de jaren waarin een benoemde geen dienst deed zijn cursief aangegeven:

Adriaen Doedesz.	1558
Assendelft, Dr. Simon	1687-1693, 1697-1705
Baert, Cornelis Jansz.	1639-1640†
Baert, Jacob	1640-1642
Baert, Mr. Jacob	1782-1785
Baert, Gillisz.	1545
Bartelmies Ijsbrantsz.	1517
Barthout Gerritsz.	1526, 1530, 1540
Basgen, Cornelis Claesz.	1506
Basgen, Jacob	1508
Boon, Reyer Cornelisz.	1531
Booncooper, Jacob Reyersz.	1555, 1562, 1564
Bosch, Jacob	1714†
Brouwer, Baert Simonsz.	1560
Brouwer, Jan Jacobsz.	1562, 1565
Brouwer, Jacob Willemsz.	1535, 1537, 1539, 1542, 1544, 1546, 1548

*Dirck Jordensz. van Foreest,
thesaurier van 1580 - 1596.
Onbekende schilder.*

Brouwer, Simon Jansz.	1524, 1528
Buyser, Jan Jansz.	1529, 1531
Bijl, Mr. Willem	1706-1710
Calf, Jacob Gerritsz.	1601-1605
Carpentier, Pieter de	1729-1731
Claes Heyndricxz.	1547, 1549, 1563
Claes Lourisz.	1541, 1547, 1549
Comans, Albert Cornelisz.	1586
Comans, Jan Cornelisz.	1579, 1582
Comans, Simon Cornelisz.	1573, 1576, 1577
Cornelis Woutersz.	1525, 1527, 1529, 1535†
Cuyper, Adriaen Jacobsz.	1550, 1555
Daey, Mr. Hendrik	1714-1722
Dieu, Daniël Carel de	1787, 1788
Doeven IJsbrantsz., Jan	1539
Domis, Mr. Willem Jacob	1786
Druyff, Willem Cornelisz.	1607, 1609, 1610, 1614, 1615, 1618, 1619, 1622, 1623, 1626, 1627
Eggen, Albertsz.	1516
Elias, Cornelis	1748, 1749
Engel, Claes Gerritsz. in den	1567, 1568
Eyck, Cornelis van	1728
Foreest, Dr. Adam van	1597-1599
Foreest, Dirck van	1580-1596
Foreest, Jorden van	1532, 1543
Haes, Hendrick de	1674-1683
Hensbroek, Gerbrand Adriaensz.	1651-1657
Hoeve, Adriaan van der	1732-1735
Hoolewerff, Dr. Isaïc du Bois	1780, 1781
Hoorn, Mr. Paulus Jansz. van	1551, 1552, 1555
Jacob Pietersz.	1507, 1519, 1521, 1524, 1526
Jan Claesz.	1507
Kessel, Cornelis	1694-1996
Lakeman, Cornelis Willemsz.	1584
Lakeman, Willem Cornelisz.	1559, 1570, 1571, 1574
Laeckencooper, Floris Pietersz.	1538
Madder, Jacob Jacobsz.	1561, 156
Maerten Florisz., Mr.	1517
Matthijs Reyersz.	1579, 1580
Mey, Jan Frederik de	1760-1773
Neck, Dirck van	1536

Nieuburgh, Jan van de	1616, 1617
Nieuburgh, Cornelis Jansz. van de	1561
Oort, Pieter Olofsz. van der	1587
Ouborg, Adrianus	1789-1793
Oudensteyn, Dr. Gillis van	1630-1631
Ouwens, Mr. Pieter	1750-1759
Palinc, Pieter Claesz.	1534
Paludanus, Mr. Rutgerus	1774-1779
Pieter Bartholomeusz.	1542, 1551
Rabbi, Adriaen Heyndricxz.	1575-1578
Raephorst, Pieter Pietersz.	1628, 1629, 1632, 1633
Rietwijck, Mr. Willem van	1521, 1523
Roest, Gerrit Maertensz.	1522
Rijp, Mr. Cornelis	1647-1650
Saskerus, Mr. Theodorus	1723-1727
Schagen, Adriaen Cornelisz.	1624, 1625
Schagen, Pietersz., Mr. Andries	1643-1646
Schagen, Jacob Adriaensz.	1634, 1635
Schagen, Johan	1711-1713
Schagen, Pietersz., Laurens	1667-1671
Schagen, Willem Harcz.	1636-1638
Schenk, Albert Cornelisz.	1569, 1672, 1673
Schooff, Mr. Matthijs	1684
Schuijt, Adriaan	1741-1747
Sevenhuysen, Mr. Cornelis	1672, 1673
Seylemaker, Pieter Claesz.	1608, 1611, 1612
Six, Christoffel	1736-1740
Snel Claesz.	1506-1620
Sonck, Willem Anthonisz.	1554, 1556
Sonnevelt, Mr. Hendrik van	1600, 1601†
Steenhuys, Mr. Bartholomeus Jansz.	1528. 1533
Steenhuys, Jan Jansz.	1554, 1557
Steenhuys, Jan Jansz.	1583
Stoop, Jorden Pietersz.	1613
Straaten, Carel van der	1794, 1795
Teylingen, Augustijn van	1508, 1518, 1519, 1520, 1522, 1525, 1527, 1530, 1532, 1533†
Teylingen, Augustijn van	1560, 1564, 1574, 1575, 1585
Teylingen, Dirck van	1534, 1536-1538, 1540, 1541, 1543, 1544
Teylingen, Floris van	1546, 1548, 1550, 1556

Teylingen, Jacob van	1558, 1563, 1565, 1566, 1568, 1569, 1570, 1572, 1578
Teylingen, Pieter Florisz. van	1581, 1588
Torenburg, Adriaen Jacobsz. van	1550, 1555
Verdoes, Tamis Gerritsz.	1620, 1621
Vos, Hendrik de	1665, 1666
Vrijburgh, Dr. Jacob	1685-1687
Vrijburgh, Pieter Claesz.	Zie Seylemaker
Waerdendel, Jacob Reyersz.	Zie Booncooper
Winder, Willem	1722, 1723
Wouter Cornelisz.	1545, 1552, 1553, 1557
Zel, Andries Pietersz.	1516, 1523, 1533

Begin 1795 fungeerde als thesaurier Carel van der Straaten.

In mei 1795 werd de waarneming van de thesaurie opgedragen aan twee van de stadssecretarissen.

Op 10 jan. 1803 werd weer een thesaurier benoemd: Mr. Jacob Cornelis van Veen, die in 1809 secretaris van de stad werd.

Koning Lodewijk Napoleon benoemde op 23 jan. 1809: Mr. Isaac Groen. Deze werd op zijn verzoek gepensioneerd op 11 jan. 1818.

In de Franse tijd heette de thesaurier 'receveur municipal', welke titel na 's *Lands herstelling* vervangen werd door 'ontvanger'.

De Raad benoemde sindsdien als ontvanger:

Op 11 jan. 1818	François Constantijn Willem Druyvesteyn. ¹³⁹
Op 19 febr. 1838	Samuël Cornelis Simon Holland. ¹⁴⁰
Op 8 dec. 1852	François Constantijn Willem Druyvesteyn. ¹⁴¹
Op 3 juni 1857	Andries Adriaan van der Ley Druyvesteyn. ¹⁴²
Op 13 juli 1865	Jacob Van der Sluys Veer. ¹⁴³
Op 4 dec. 1881	Jan Latenstein van Voorst. ¹⁴⁴
Op 14 sept. 1892	Dirk Poll. ¹⁴⁵
Op 1 apr. 1896	Gerrit Gillis Vonk.
Op 24 nov. 1921	Lippe van der Vegt. ¹⁴⁶
Op 22 febr. 1935	Roelof Jacob Schierbeek.
Op 16 dec. 1943	Tjerk Faber.
Op 16 mei 1947	Gerardus Josephus Maisson.
Op 3 nov. 1966	Adrianus Gerbrandus Groen.
Op 1 dec. 1971	Karel Lodewijk de Jonge.

¹³⁹ Hij werd burgemeester in 1838.

¹⁴⁰ Hij bedankte in 1852, en vertrok naar Wimmenum.

¹⁴¹ Hij bedankte in 1857.

¹⁴² Hij bedankte in 1865.

¹⁴³ Hij overleed op 21 okt. 1881.

¹⁴⁴ Hij overleed op 23 juli 1892.

¹⁴⁵ Hij werd geschorst en later ontslagen in de periode 1895-1896.

¹⁴⁶ Op zijn verzoek ontslagen bij raadsbesluit van 13 sept. 1934.

8. DE PENSIONARIS

De pensionaris¹⁴⁷ was tijdens de Republiek een rechtsgeleerde die, in plaats van een secretaris, de afgevaardigden ter dagvaart vergezelde en bijstond of wel deze verving, en burgemeesteren, de vroedschap, de schout, schepenen, weesmeesters en regenten van de godshuizen van advies diende en, voor zover nodig, de secretarissen behulpzaam was. De stad Alkmaar heeft tijdens de Republiek zeven pensionarissen gehad.

*Mr. Nanning van Foreest,
pensionaris van 1572 - 1582.
Onbekende schilder, 1591.*

Op 27 sept. 1572 werd dit ambt opgedragen aan het lid van de vroedschap *mr. Nanning van Foreest*. Hij kreeg op zijn verzoek op 25 febr. 1582 ontslag aangezien hij op 13 febr. 1582 was beëdigd als lid van de Hoge Raad van Holland, Zeeland en Westfriesland.

Op 6 okt. 1585 kreeg hij een opvolger in *dr. Frederik van Boeymer* (of Boymer), die op 20 febr. 1586 voor 3 jaar aangenomen werd, maar die na het eind 1587 niet meer genoemd wordt.

Op 30 dec. 1587 krijgt hij nog een 'gratuïteit' van $\frac{1}{4}$ jaarsalaris na 6 jan. 1588, vermoedelijk de dag van zijn aftreden. Wellicht was hij dezelfde als de raadsheer der baanderheeren van het graafschap Zutphen, die in de jaren 1576-1578 belangrijke zendingen volbracht heeft.

Pas op 16 okt. 1670 werd weer een pensionaris benoemd: *mr. Cornelis De Neyn* (vern. Denijs) die in 1674 raadsheer werd in het Hof van Holland.

Op 1 sept. 1674 is *mr. Adriaen Schagen* de volgende pensionaris. In 1682 werd hij rentmeester van de grafelijkheids Vroon- en Zijpelanden en der Egmondten, en kreeg ontslag op 3 aug. 1682.

Op 15 aug. 1682 werd zijn opvolger *mr. Adriaen Baert*, die, na zijn benoeming tot pensionaris van Delft, ontslagen werd op 29 jan. 1691 en zijn betrekking neerlegde op 13 mrt. 1691.

Op 21 apr. 1691 werd *mr. Dirk de Groot* aangesteld die al op 10 juni 1691 overleed.

¹⁴⁷ Met deze titel heeft begin 16^e eeuw Augustijn van Teylingen al de stad gediend, volgens een kwitantie van 20 jan. 1516 voor 20 ponden, wegens $\frac{1}{4}$ jaars pensie als zodanig, 'mits dat ick daerof ontsset bin'.

De laatste pensionaris was *mr. Nicolaes Kien*, op voorspraak van de stadhouder benoemd op 3 mrt. 1692. Op 28 sept. 1699 werd hij door de stadhouder met het ambt van rentmeester van de Vroon- en Zijpelanden bekleed. Eind 1699, eind 1700 en eind 1701 werd hij steeds voor een jaar in het ambt van pensionaris gecontinueerd.

9. VAN VROEDSCHAP TOT RAAD

In de door Hertog Albrecht in 1389 gegeven bevestiging van Alkmaars oudste privilege wordt gezegd, dat hem dit stuk getoond was namens *borghermeyster scep en raet ende gemene poirte*. Ook Jan van Beieren, ongewijd bisschop van Luik, spreekt in een schuldbekentenis van 1405 vanwege geleverde ossen, van *scoutet en schepenen ende raedt der stede*. Hoe die raad was samengesteld is onbekend. Misschien werd het college van de 16 hoofdmannen bedoeld, waarvan het privilege van gravin Jacoba (11 apr. 1426) de voortzetting toestond *ghelijck sij nu geordonneert hebben*.¹⁴⁸ Aan de 16 hoofdmannen, die zich zelf 'voltallig mochten houden' (coöptatie), werd opgedragen om jaarlijks met de dekens van de 9 gilden het gerecht (de 3 burgemeesters en de 7 schepenen) te kiezen. Of dit privilege het gewenste gevolg had is niet te zeggen, aangezien vrij snel erna gravin Jacoba het veld moest ruimen voor haar tegenstander hertog Filips van Bourgondië.

Op 24 apr. 1436, en ook op 15 mrt. 1437, verlengde Filips de nieuwe regeling voor 4 jaar en vervolgens tot 'wederzeggen'. De hertog stelde, op verzoek, 33 personen aan, die met de 3 burgemeesters en wie zij er verder zouden bijroepen, de stad *ten besten oirbar raden en regieren mogen*. Deze mochten de komende vacatures in hun midden zelf aanvullen, moesten jaarlijks op kerstavond de burgemeesteren verkiezen en de rekeningen der afgetreden burgemeesteren horen.

De benoemde personen waren:

1. Clais van Thorenborch	18. Ghijsse Buys
2. Jacob Jansz.	19. Jan Oetgersz.
3. Wouter Henricxz.	20. Aelbrecht Lievinck.
4. Jacob Jacobsz.	21. Wouter Beijersz.
5. Ijsbrant Oebelenz.	22. Jan Andriesz. Mouwerijn
6. Gerijt van de Couster.	23. Aernt van de Werve
7. Jan Bal	24. Dirck Pietersz. Comen
8. Huge Jansz.	25. Jan Heyloc
9. Jacob Pietersz.	26. Florijs Duver
10. Willem Barwoutsz.	27. Jan Hillinck
11. Clais van Adrinchem	28. Jan Woutersz.
12. Willem Meerijtsz.	29. Nanne Dircxz.
13. Michiel Ripprantsz.	30. Jacob Reynersz.
14. Gherijt Florijsz.	31. Sijmon Vredericzx.
15. Henric Jan Vredericzx.	32. Pieter Garbutz.
16. Mr. Willem Claisz.	33. Pieter Reyners.
17. Clais Jan Geijenz.	

¹⁴⁸ 'Sij' zijn de poorters.

Op 26 mrt. 1451 bevestigde de hertog een overeenkomst na ontstane geschillen tussen de *gemeenen rijkdom en de vroedschap*¹⁴⁹ over de naleving van een *deel jaren geleden* door zijne lieue *ende geminde gezellinne die Hertoginne* gegeven en sindsdien door hem bevestigd privilege, betreffende de jaarlijkse verkiezing van burgemeesteren en gerecht en het regiment der stede, gesloten tusschen gerecht, rijkdom en vroedschap, volgens welke 31 personen¹⁵⁰ gezamenlijk de stad zouden besturen, zowel voor wat betreft de jaarlijkse benoeming van de wet als van andere zaken *den oirbair ende welvaert* van de stad.

Aangezien er al twee van de 31 waren afgevallen, had men zes personen gekozen, waaruit de “31” twee opvolgers en twee wachtenden zouden aanwijzen, en elke vacature zou in het vervolg uit een dergelijk drietal vervuld worden. De 31 waren de hierboven genoemde nrs. 1, 9, 11, 14, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 31 en 33 en verder:

Arnt die Wilde.
 Pieter Dierick Walichs.
 Doeue Jansz.
 Dirck van Vtshoren.
 Pieter Pietersz.
 Clais die Wail.
 Jacop Gerijtsz.
 Simon Pieter Heertgensz.
 Jan Lubbrechtsz.
 Simon Bartoitsz.
 Vrederijck Jansz.

Jan Jacopsz.
 Pieter Claisz.
 Hüge Heinricxz.
 Jan Dircxz.
 Jan Claisz.
 Aelbert Claisz.
 Pieter Jonge.
 Jacop Muys.

De inhoud van dit privilege¹⁵¹ is niet bekend, maar betrof vermoedelijk de vergunning van een vroedschap van 40 leden. In 1518 vroeg men namelijk vernieuwing van een privilege van de hertog, waarbij aan 40 personen was opgedragen de wethouders in alle zaken bij te staan, en jaarlijks de schout een voordracht aan te bieden ter benoeming van burgemeesteren, schepenen en thesauriers, *waeraf zij sommels gebruyckt hebben ende sommels niet.*

¹⁴⁹ Dit is de oudste vermelding van het begrip ‘vroedschap’ in Alkmaar.

¹⁵⁰ Uit de oudste ordonnantie van het St. Elisabethgasthuis van 16 dec. 1459, blijkt dat er weer 33 vroedschappen waren.

¹⁵¹ A. Kluit, *Historie der Hollandsche Staatsregering tot aan het jaar 1795*, Amsterdam 1802-1805, meent dat het kort na 1437 door Isabella van Portugal verleend zal zijn.

Tevens stelde men toen een regeling voor ter opmaking van de voordracht, na expiratie van de pacht van de fungerende schout, jaarlijks in te dienen bij de stadhouder van het graafschap Holland.

Koning Karel stond, waarschijnlijk vanwege de achteruitgang van de stad als gevolg van de overval van de Geldersche Friezen in 1517, op 4 sept. 1517 voor een periode van 12 jaar een vroedschap toe van slechts 16 personen, door hem voltallig te houden uit aan te bieden dubbeltallen, terwijl hij ook de jaarlijkse vernieuwing van de wet aan zich hield.

De stadhouder, Hendrik graaf van Nassau, benoemde op 7 sept. 1517 tot leden van de vroedschap:¹⁵²

Jan Geritsz. (van Egmond)	O.	25.3.1523
Barthout Geritsz.		
Snel Claesz.	O.	1521
Gherit Maertsz.		
Claes Huychsz.		
Jan Jansz. (van Egmond)	O.	11.11.1555
Augustijn van Teylingen	O	1533
Claes-oom Pietersz.		
Lourijs Pietersz. Palinc.		
Jacob Pietersz.		
Jan Claesz. glaesmaker		
Doede Jansz.		
Philips Roynsz. (Rongsz.)	O.	1521
Jacob Bastgen.		
Mr. Willem Gerits.		
Dierick Alertsz.		

Op 26 sept. 1530 stond keizer Karel V, omdat door afwezigheid het zestiental vaak onvoldoende was gebleken, toe het aantal leden op 24 te brengen¹⁵³, voor de eerste keer te benoemen door zijn commissarissen en bij vacatures door hem of zijn stadhouder uit voor te dragen drietallen.

Wie in 1530 aangesteld zijn, is niet te boek gesteld. In 1534 worden als vroedschappen vermeld Claes Huychsz. en Jan Jansz. (van Egmond) in opvolging van zijn vader Jan Geritsz. (van Egmond) baljuw van de Nieuwburg, en Philips Roynsz. en verder:

Andries Pietersz. Zel	B.	20.1.1565
Sijmon Jansz. Brouwer	B.	18.12.1561

¹⁵² De afkortingen zijn:
 O = overleden;
 B = begraven;
 H = herbenoemd;
 Ont. = ontslagen,
 Ovo = op zijn verzoek ontslagen;
 V = vertrokken.

Mr. Bartelmies Jansz. Steenhuys	O.	1541
Jan Jansz. Buysen	O.	1560/61
Jacob Claesz. Soutman	O.	12.1543
Dirck Sijmonsz. van Neck	O.	1553
Jacobs Willemsz. Brouwer	O.	1567
Gerrit Jacobsz. Coen.		
IJf Sijmonsz.	O.	1539
Mr. IJsbrant Pietersz.	O.	1545
Pieters Bartelmiesz.		
Cornelis Woutersz.	O.	1535

De bestaande lijst, die over de 16^e eeuw geen aanvangs- of sterfjaren geeft, noemt 9 van de aangegeven 15 personen, en na en tussen hun namen die van anderen, waarmee het 24-tal vol te maken is te weten:

Pieter Claesz. Palinc.	O.	21. 3.1546
Jorden van Foreest.	O.	1559
Jan Nanningsz.	O.	1558
Jacob Jacobsz. Palinghcooper.	O.	1558
Pieter Claesz. Cannemaker	O.	1558
Mr. Jacob Medicus	O.	1556
Claes Lourensz.	O.	1553
Dirck van Teylingen.		1568 ¹⁵⁴
Jacob Florisz.	O	1545
Cornelis Claesz.	O.	15.4.1563
Bartholomeus Thomasz.	O.	1556
Adriaen Jacobsz.		
Dirck Reyersz.	O.	1551
Cornelisz Garbrantsz.	O.	1557
Sijmon Aertsz. van Veen	O.	1555
Willem Jansz. (van Egmond)	O.	1547
Gerrit Thamisz.	O.	1555
Baert Jelisz.	O.	1546
Jan Doeven IJsbrantsz.	O.	1550
Jan Dircxz. Brouwer	O.	1.2.1564
Claes Hendricxz. ¹⁵⁵		
Cornelis Philipsz.	O.	29.8.1549
Mr. Gerrit Pietersz.	O.	11.4.1569
Wouter Cornelisz.	O.	1568
IJsbrant Frans.	V.	
Claes Adriaensz.	O.	24.11.1571

¹⁵³ In het verzoek hiertoe werd gesteld, dat de vader van de keizer, Filips van Castilië (1482-1506) een vroedschap van 40 personen had toegestaan. Voor de juistheid hiervan is geen bewijs. Het is dan ook waarschijnlijk, dat men Filips van Bourgondië bedoeld heeft.

¹⁵⁴ Bedankt vanwege het proces tegen de graaf van Egmond.

¹⁵⁵ Bedankt omdat hij in het gasthuis ging.

Adriaen Doedes	O.	1586	
Jan Thamisz. ¹⁵⁶			
Claes Harcxz. van Houten	O.	6.11.1577	
Thomas Bartholomiesz. ¹⁵⁷			
Dirck Maertsz.	O.	24.10.1561	
Willem van Sonnevelt	O.	11.4.1569	
Allert Claesz.	O.	3.12.1571	
Willem Anthoniesz. Sonk.	O.	12.5.1563	
Garbrant Cornelisz.	V. ¹⁵⁸		
Evert Jansz. Stuyling	O.	20.9.1581	
Jacob Dircxz. Wijnkooper	B.	14.4.1608	
Maerten Lobbrantsz.	O.	10.12.1585	
Baert Sijmons. Brouwer			
Pieter Jansz. Nierop (Mostaert).	V.	1573 ¹⁵⁹	
Mattheus Claesz.	O.	dec.1572	
Cornelis Jansz. van de Nieuwburg.	H.	23.2.1610	
Hendrick Adriaenz.	O.	27.9.1570	
Ijsbrant Aldertsz.	B.	13.12.1600	
Jan Cornelisz. Comans	B.	17.1.1597	
Cornelis Willemsz. Croon	O.	28.3.1590	
Floris van Teylingen	O.	15.2.1585	
Jacob Jacobsz. Madder.	B.	6.1.1582	
Jan Jacobsz. Brouwer.	O.	1576	
Willem van Rietwijk.	O.	18.12.1589	
Cornelis Pietersz. Halfvasten.	O.	26.12.1607	
Jacob Reyersz. Booncooper of Waerdendel	B.	10.1575	
Adriaen Rippertsz.	O.	6.1572 ¹⁶⁰	
Matthijs Reyersz.	O.	1580	
Jan Jansz. alias Jan Claesz.	O.	1594	
Pieter Dircxz. Scelven.	O.	23.11.1573	
Jacob Allertsz.	O.	1581	
Philips Cornelisz. Boom.	V.	1578 ¹⁶¹	
Pieter Dircxz. Neck.	O.	15.12.1578	
Reiner Cromhout Adriaenz.	O.	1591	
Jan van Foreest.	O.	25.5.1580 ¹⁶²	¹⁵⁶ Bedankt omdat hij in het gast- huis ging.
Servaes Goes of Goossens.	V.	1581 ¹⁶³	¹⁵⁷ Bedankt.
Cornelis Claesz. Druyf.	O.	15.11.1593	¹⁵⁸ Naar Haarlem.
Claes Heynricxz. Edam.	B.	17.6.1583	¹⁵⁹ Naar Haarlem.
Cornelis Hendricxz. Rabbi	O.	19.1.1588	¹⁶⁰ Op reis naar Rome.
Mr. Adriaen Anthonisz.	H.	23.2.1610	¹⁶¹ Naar Amsterdam.
Harck Jansz. Mijheer.	O.	2.11.1584	¹⁶² Te Antwerpen. ¹⁶³ Naar Amsterdam.

Mr. Nanning van Foreest.	20.12.1575	¹⁶⁴	
Bruyn Gerritsz.	O.	15.11.1580	
Mr. Jacob van Torenburgh.	O.	21.9.1583	
Paulus Augustusijnsz.	O.	17.9.1580	
Harck Jansz. van Houten.	O.	10.6.1602	
Claes Mattheusz. Brouwer.	O.	14.9.1602	
Tijmen Baertsz.	O.	22.8.1584	
Floris Lourensz. Wildeman	O.	4.3.1584	
Dirck van Foreest	O.	16.7.1596	
Gerrit Heindricxz. Calf	O.	22.6.1592	
Cornelis Louwersz. in de kleder	O.	28.9.1596	
1583 Cornelis Matthijsz. Schagen. Zie 1618	Ont.	22.2.1610	
1583 Mr. Jan Adriaensz. Presbyter.	O.	30.1.1590	
1584 Heinrick Florisz.	H.	23.2.1610	
1584 Jan Claesz. Quintingh.	H.	23.2.1610	
? Anthonis. Willemsz. Sonck.	O.	21.6.1599	
1586 Doede Jansz. Medemblick.	B.	29.10.1612	
	Ont.	22.2.1610	
1586 Gerrit Jacobsz. Cooren. Zie 1618	Ont.	22.2.1610	
1588 Mr. Adriaen Heynrickxz. Rabbi	H.	23.2.1610	
1590 Harck Claesz. Boonstoppel.	B.	16.9.1606	
1590 Cornelis Heynricxz. Boom.	H.	23.2.1610	
1590 Jacob Willemsz. Steenhuys.	H.	23.2.1610	
1591 Pieter Florisz. van Teylingen	O.	1.4.1609	
1592? Frederick Dircxz. Ramp	V.	na 1593	
1593 Pieter Jacobsz. van Teylingen Bas.	H.	23.2.1610	
1594 Jan Pietersz. Camerlingh.	V.	vóór nov. 1605	
1596 Cornelis Jansz. van de Nieuburch Bas.	O.	27.1.1606	
1596 Jan Pietersz. Stoop.	H.	23.2.1610	
1596 IJf Maertensz. Laeckencooper	H.	23.2.1610	
1597? Jan Heindricxz. Keyser Brouwer	O.	16.8.1598	
1598 Pieter Dircxz. Schouten	H.	23.2.1610	
1599 Jan Jan-Arentsz. Rijp. Zie 1618.	Ont.	22.2.1610	
? Allert Allertsz. Schagen.		23.9.1602	¹⁶⁵
1602 Jacob Dierten Houtcooper.	H.	23.2.1610	¹⁶⁴ Ontslagen tijdens zijn pensionarisambt.
1602 Sijmon Gerritsz. Swaen.	B.	28.12.1605	¹⁶⁵ Verdronken in de Waal.

1602	Jan Lubbertsz.	B.	23.12.1606
1606	Mr. Jan van Wittendel.	H.	23.2.1610
1606	Pieter Harmensz. Clock (van Persijn).	Ont.	22.2.1610
1606	Pieter Jacobsz. van Dijck.	H.	23.2.1610
1606	Pieter Claesz. Seylemaecker (Vrijburch).	H.	23.2.1610
1607	Adriaen du Gardijn.	H.	23.2.1610
1608	Jan Willemsz. Salines.	H.	23.2.1610
1608	Pieter Jansz. Schagen. Zie 1618.	Ont.	22.2.1610
1609	Abraham Jasperz. Verdoes. Zie 1618.	Ont.	22.2.1610

Als gevolg van het daadkrachtige optreden van de schutterij eind 1609/begin 1610 naar aanleiding van de vele onderlinge familiebetrekkingen van vroedschappen, burgemeesteren en schepenen (die sinds 1579 zitting en stem in de raad hadden), werd op 22 febr. 1610 door commissarissen van de staten van Holland de vroedschap ontslagen. De commissarissen stelden op 23 febr. een nieuwe vroedschap in van 27 leden, te weten:

Cornelis Jansz. van de Nieuburch.	B.	14.11.1610 Niet aanvaard.
Mr. Adriaen Anthonisz.	H.	11.10.1618
Heynrick Florisz.	B.	17.4.1614
Jan Claesz. Quintingh.	B.	8.6.1617
Mr. Adriaen Heynricxz. Rabbi.	H.	11.10.1618
Cornelis Heynricxz. Boom.	B.	17.9.1611
Jacob Willemsz. Steenhuys.	B.	8.2.1612
Pieter Jacobsz. van Teylingen Bas.	B.	1.8.1617
Jan Pietersz. Stoop. O. 9.9.1634.	Ont.	11.10.1618
Ijf Maertensz. Laeckencooper.	Ont.	11.10.1618
Pieter Dircxz. Schouten (Vleeshouwer).	Ont.	11.10.1618
Jacob Dierten Houtcooper.	B.	8.8.1617
Mr. Jan van Wittendel.	Ont.	11.10.1618
	B.	1.4.1625.
Pieter Jacobsz. van Dijck.	Ont.	11.10.1618
Pieter Claesz. Seylemaecker (Vrijburch).	B.	14.11.1620
	Ont.	11.10.1618
Adriaen du Gardijn.	B.	15.1.1616
Jan Willemsz. Salines	H.	11.10.1618

Adriaen Maertensz. Coetenburch.	H.	11.10.1618
Jan Gijsbertsz. Pauw	H.	11.10.1618
Dr. Adam van Foreest.	H.	11.10.1618
Mr. Pieter Olofsz. van der Oort.	Ont.	11.10.1618
	B.	21.4.1620
Borrit Heynricxz. Muyden.	Ont.	11.10.1618
Gerrit Allertsz. Bel.	B.	19.10.1617
Dominicus Boot.	Ont.	11.10.1618
Jan Adriaensz. Croon (Snoeck).	Ont.	11.10.1618
Jan Jacobsz. Graef.	O.	1610
Jan Philipsz.	Ont.	11.10.1618
Jhr. Floris van Teylingen	H.	11.10.1618 ¹⁶⁶

Bij octrooi van de staten van Holland van 15 mrt. 1610 tot regeling der jaarlijkse magistraatsbestelling werd tevens aan de vroedschap toegestaan, zich bij volstreckte meerderheid van stemmen zelf aan te vullen. Aldus benoemde zij in de ontstane vacatures:

29.11.1610	Cornelis Dircxz. Coorncooper.	Ont.	11.10.1618
11.12.1611	Jan Jacobsz. Stoop.	Ont.	11.10.1618
		B.	6.12.1633
25.11.1612	Claes Nannincxz. Houtkooper.	B.	1.6.1613
7.12.1613	Willem Jacobsz. Steenhuis.	B.	17.5.1614
8.12.1614	Frederick Houtman.	H.	11.10.1618
8.12.1614	Mr. Jacob Lubbrantsz. Coren	Ont.	11.10.1618
		B.	1.11.1631
26.11.1616	Mr. Jacob van Teylingen.	Ont.	11.10.1618
		B.	5.9.1643
12.12.1617	Baert Jansz. Steenhuis.	Ont.	11.10.1618
		B.	7.6.1625
12.12.1617	Willem van den Hove	Ont.	11.10.1618
12.12.1617	Claes Cornelisz. Rietveldt.	Ont.	11.10.1618
12.12.1617	Dirck Jansz. Quatingh.	Ont.	11.10.1618

Na de nederlaag van de remonstrants-staatkundige partij ontbond prins Maurits op 11 oktober 1618 de vroedschap en benoemde hij een nieuwe van 24 leden, te weten:

Mr. Adriaen Anthonisz.	B.	20.11.1620
Cornelis Matthijsz. Schagen.	O.	2.2.1628
Gerrit Jacobsz. Coren.	O.	1625

¹⁶⁶ In plaats van Van de Nieuburch (122) die 'wegens zijne hooge jaren' zich verontschuldigde.

Mr. Adriaen Heynricxz. Rabbi	B.	4.3.1620
Jan Jansz. Rijp	B.	19.1.1619
Jan Willem Salines.	B.	2.8.1624
Pieter Jansz. Schagen.	O.	28.4.1636 Nov. 1627 ¹⁶⁷
Abraham Jaspersz. Verdoes.	B.	21.4.1634
Adriaen Maertsz. Coetenburch.	B.	3.11.1618
Jan Gijsbertsz. Pauw	B.	28.7.1638
Dr. Adam van Foreest	B.	21.5.1640
Jhr. Floris v. Teylingen.	B.	30.10.1624
Fredrick Houtman.	O.	21.10.1627 ¹⁶⁸
Gerrit Jansz. van de Nieuburch	B.	22.5.1636
Jan Pierersz. Hoogtwood	B.	27.9.1619
Pieter Jacobsz. Pauw.	O.	26.11.1647 ¹⁶⁹
Frans Pietersz. Pottebacker	B.	6.9.1623
Barthout Loeven van der Hoolck	B.	10.3.1627
Zeger Dircxz. Goudsmit	O.	27.5.1627
Cornelis Claesz. Viscroon.	O.	12.2.1624
Thomas Dircxz. Vleeshouwer	O.	26.8.1619
Pieter Willemsz. Kessel.	O.	25.11.1644
Diert Anthonisz. Houtcooper.	B.	30.3.1620
Hendrick Willemsz. Moutmaker		1630

Bij octrooi van 12 dec. 1619 verleenden de staten van Holland *confirmatie en aggregatie* op de door de Prins gedane benoeming, voor zoveel de vermindering van het aantal leden betrof, en consent om het op 24 te houden. Het in 1610 verleend recht tot zelfaanvulling werd in dit nieuwe octrooi niet aangeroerd. Op 7 dec. 1619 besloot de vroedschap, bij meerderheid van stemmen, 'voor ditmaal en zonder prejuditie voor het vervolg' er gebruik van te maken ter aanvulling van 4 ontstane vacatures; en op 9 dec. werden verkozen:

Cornelis Jansz. Rijp.	O.	23.8.1630
Willem Heindricxz. Vleyshouder	B.	1.9.1643
Maerten Adriaensz. Stuyling	B.	16.10.1635
Adriaen Dircxz. Lakencoper	B.	18.8.1636

Tot behoud van de *goede affectie van Zijne Prinselijke Excellentie*, die men door het in 1610, *apparentelijk tot stijvinge van de factiën van de partijen*, verworven privilege in zijn rechten beperkt achtte, werd op 30 nov. 1620 besloten om, volgens de oude privilegiën, de verkiezing uit een drietal aan de stadhouder te laten.

¹⁶⁷ Schout geworden.

Volgens resolutie van 1 febr. 1616 mocht een schout gedurende zijn ambtsbediening niet verkozen worden tot vroedschap en moest een vroedschap, tot schout benoemd, zijn zetel in de raad prijsgeven. Zelfs besloot men op 27 nov. 1627 een vroedschap, die 'geneigd was tot het schoutambt, niet voor te dragen, tenzij hij alvorens van zijn lidmaatschap afstand deed'. Op 10 mrt. 1674 werd opnieuw bepaald, dat een schout geen vroedschap mocht worden; en op 18 nov. 1708, dat een vroedschap, schout geworden, raadslid mocht blijven, maar slechts aan de vergadering deelnemen bij de jaarlijkse lezing der privilegiën betreffende de regeringsbestelling en het formeren van de nominatie voor de magistraat van het volgend jaar.

¹⁶⁸ Dec. 1618 - 1624 naar Oost-Indië.

¹⁶⁹ Te Delft overleden.

Prins Maurits benoemde vervolgens:

1620	Jacob Meindertsz. Groot	B.	27.9.1634
1620	Sijmon Jansz. Verlaen	B.	4.11.1627
1620	Cornelis Jansz. Nierop	B.	21.6.1650
1623	Jhr. Thomas van de Nieuburg	O.	24.9.1675
1624	Jan Pietersz. van Oyen	B.	19.1.1639

Na het overlijden van prins Maurits werd op 24 jan. 1626 goedgevonden, bij provisie zelf de ontstane vacatures te vervullen. Op 5 dec. 1626 zou men aldus de 3 vacante plaatsen invullen, maar op 13 dec. Besloot de vroedschap, *ingevolge instantie van Prins Frederik Hendrik en tot behoud zijner goede affectie*, de prins de keuze te laten. Door hem zijn benoemd:

1626	Pieter Cornelisz. Oterleek.	B.	4.9.1640
1626	Jacob Brasker.	B.	6.6.1645
1626	Nanning van Foreest.	B.	6.11.1668
1627	Pieter Weyertsz. Harencarspel	B.	11.10.1638
1627	Mr. Jacob Cooren	B.	13.10.1644
1627	Pieter Cornelisz. Houtcooper (Grootewal)	B.	5.7.1640
1628	Cornelis Thomasz. Zeylemaker (Sevenhuysen).	O.	8.9.1649
1628	Claes Pietersz. Zeepzieder	B.	19.9.1636
1628	Jacob Vermeer.	O.	10.12.1642
1630	Jacob Cornelisz. Kinnemaet.	O.	9.1.1652
1630	Harck Gerritsz. Bijwaert.	B.	26.12.1635
1634	Adriaen Cornelisz. Schagen.	B.	5.10.1639
1634	Jan Lourensz. Clock.	O.	10.8.1653
1635	Taems Gerritsz. Verdoes	O.	13.2.1657
1636	Jacob van der Geest	O.	21.9.1642
1636	Mr. Cornelis Schagen.	O.	26.1.1665
1636	Mr. Cornelis van Sonnevelt.	O.	15.1.1654
1636	Jhr. Jacob van Teylingen.	B.	8.7.1645
1638	Willem Jansz. van Molenvliet	B.	17.3.1639
1638	Jhr. Cornelis van Teylingen.	O.	20.10.1661
1639	Arnold de Vallee	B.	16.9.1641
1639	Cornelis Jansz. Baert.	O.	13.5.1640
1640	Jacob Schagen Hoogland	B.	16.3.1672
1640	Dr. Dick Vrijburgh	O.	5.1.1664
1640	Dirck van de Nieuburg. ¹⁷⁰	Ovo.	17.12.1650

¹⁷⁰ Vertrokken naar Naarden.

1640	Jan Steenhuys Rijp.	O.	1.12.1654
1640	Willem Cooren	O.	10.10.1667
1641	Jan Willemsz. Meurs	O.	2.12.1657
1642	Cornelis van der Geest.	B.	26.5.1670
1643	David van der Meer.	O.	26.6.1666
1643	Valerius Mulick.	O.	24.11.1646
1643	Johan van Steenhuysen Baertsz.	B.	18.2.1662
1645	Willem Willemsz. Kessel.	B.	4.3.1645
1645	Jacob Baert Cornelisz.	O.	17.10.1688
1645	Cornelis van Teylingen Pietersz.	O.	27.8.1657
1645	Jacob van de Nieustadt.	O.	2.6.1664

Cornelis van der Lijn, lid van de vroedschap van 1668 - 1679

Toen prins Frederik Hendrik overleden was, besloot de vroedschap op 10 juni 1647 eenstemmig, volgens het privilege van 1610 in de bestaande en alle volgende vacatures te voorzien, en zij hield zich aan dit besluit zowel gedurende het korte stadhouderschap van Willem II als in het op zijn dood gevolgde stadhouderloze tijdperk. De vroedschap benoemde:

9.7.1647	Pieter Fransz. Ocker.	O.	6.3.1665
21.6.1648	Cornelis Jacobsz. Groot.	O.	13.10.1661
13.11.1649	Adriaen Cornelisz. Sevenhuysen	B.	12.3.1669
24.9.1650	Mr. Hendrik Druyff.	Ovo.	5.7.1661 ¹⁷¹
		O.	19.11.1690
24.12.1650	Johan van de Nieuburg Gerritsz.	Ovo.	2.6.1687 ¹⁷²
9.11.1652	Arent van der Graef	O.	19.11.167
			21.12.1672 ¹⁷³
1.12.1653	Jacob van Houten	B.	18.10.1678
12.12.1654	Dr. Godefridus Snellius	O.	13.1.1671
7.12.1655	Mr. Willem Moutmaker	O.	2.4.1658
16.6.1657	Jan Jansz. Nijeveld	O.	26.10.1664
15.12.1657	Hendrick Somer.		12.9.1666 ¹⁷⁴
26.10.1658	Mr. Gillis van Oudensteyn	O.	4.5.1661
24.12.1658	Jhr. Gerard van Vladeracken	O.	3.11.1674

¹⁷¹ Hij was op 19 nov. 1660 raadsheer in de Hoge Raad geworden. Hij werd op 25 nov. 1690 te Alkmaar begraven.

¹⁷² Overleden op 26.10.1712.

¹⁷³ Rekenmeester van de grafelijkheidsdomeinen geworden.

¹⁷⁴ Gefailleerd.

28.6.1661	Hendrick de Vos	B.	5.12.1671
12.11.1661	Jhr. Jan van Teylingen	O.	5.6.1677
24.12.1661	Jhr. Anthonij Studler v. Zurck	O.	1.1.1666 ¹⁷⁵
24.12.1661	Mr. Pieter de Groot Cornelisz.	B.	6.12.1667
24.12.1662	Adriaen Sijms.	O.	6.9.1686
16.3.1665	Mr. Pieter Vrijburgh.	O.	27.4.1681
6.3.1666	Johan v. Steenhuysen Dircksz.	O.	2.7.1692 V. 1672 ¹⁷⁶
3.4.1666	Mr. Barthold Steenhuysen Dircksz.	B.	26.10.1669 ¹⁷⁷
17.4.1666	Dr. Dirck Steenvelt	O.	11.4.1675
1.5.1666	Pieter Adriaensz. Schagen Winckel	O.	23.5.1692
15.5.1666	Michiel Harcksz. Bijwaert	O.	24.12.1678
14.8.1666	Mr. Bartholdus Steenhuysen Jansz.	B.	24.9.1670
23.10.1666	Jacob Stassaert.	B.	26.9.1667
25.2.1668	Cornelis van der Lijn.	O.	27.7.1679 ¹⁷⁸
10.3.1668	Lourens Schagen	O.	7.9.1683
		Ovo.	10.10.1682
24.3.1668	David Colterman	O.	23.11.1669

Op 26 okt. 1669 werd, *conform het exempel van andere steden*, met twee stemmen tegen, besloten om, nu er door overlijden vier plaatsen vacant waren, van de gelegenheid gebruik te maken om het aantal leden tot 20 te beperken.

5.1.1670	Dirck van der Does. Zie 1682	Schout gew. Maart 1674
24.6.1670	Mr. Cornelis Sevenhuysen Adriaensz.	O. 14.3.1682
18.10.1670	Pieter van Steenhuysen Jansz.	O. 14.4.1692
2.3.1671	Jacob Dierten Cromhout.	O. 7.3.1671 ¹⁷⁹
20.4.1671	Willem Baert Jacobsz.	O. 28.1.1684
21.12.1671	Mr. Jacob Cooren.	O. 25.12.1679
23.4.1672	Hendrick Brant	O. 4.1.1713

Nadat op 2 juli 1672 was besloten prins Willem III vanwege de stad te benoemen tot kapitein- en admiraal-generaal als mede tot stadhouder, werd op 1 oktober goedgevonden, het aantal leden weer op 24 te brengen en Z.H. daartoe een nominatie van drietallen aan te bieden.

De prins benoemde:

9.10.1672	Dr. Jacob Vrijburgh	O.	2.4.1692
9.10.1672	Jhr. mr. Johan van de Nieuburg Johansz.	O.	3.4.1690
9.10.1672	Anthonie Studler van Zurck	O.	19.10.1691 ¹⁸⁰

¹⁷⁵ Heer van Swijburg en Bergen.

¹⁷⁶ Naar Beverwijk.

¹⁷⁷ Boelesz.

¹⁷⁸ Oud-gouverneur-generaal van Indië.

¹⁷⁹ Vóór zijn beëdiging overleden.

¹⁸⁰ Heer van Bergen.

¹⁸¹ Schout geworden.

9.10.1672	Simon van Veen		Juni 1682 ¹⁸¹	
		O.	22.3.1690	
22.8.1673	Hendrick de Haes.	O.	31.10.1684	
8.5.1674 ¹⁸²	Mr. Matthijs Schooff	O.	28.8.1686 ¹⁸²	
20.12.1674	Cornelis Kessel	O.	24.1.1699	
16.6.1675*	Mr. Cornelis Sevenhuysen Cornelisz.	O.	31.12.1681	
11.12.1675	Mr. Hendrick Heykens.			
9.8.1677	Johan Colterman	O.	11.12.1681	
21.9.1678	Jhr. Willem van Egmond van de Nijenburg	O.	21.2.1728	
16.12.1678	Dr. Sijmon Assendelft	O.	21.4.1722	
10.3.1679	Nicolaes Bruyningh.	O.	12.11.1680	
29.4.1679*	Pieter Bijwaert	O.	24.1.1704	
19.9.1679	Johan Grootesteyn	O.	3.11.1691	
29.4.1680†	Jhr. Geldolph Van Vladeracken	O.	26.2.1682	
4.5.1680§	Dr. Jacob van Focquenbrock.	O.	19.7.1688	
22.12.1680	Jhr. Julius van der Moere	V.	1682	
		O.	15.7.1689 ¹⁸³	
19.7.1681*	Jhr. Floris van Teylingen	Ovo.	24.2.1728	
		O.	7.4.1728 ¹⁸⁴	
7.2.1682§	Mr. Adriaen van Veen Nanningsz.	O.	17.11.1687	
26.3.1682	Dirck van der Does	O.	4.6.1693	
12.5.1682	Johan Kien		1.6.1701	
4.7.1682§	Sijmon Sevenhuysen Adriaenz.	O.	5.10.1694	
17.12.1682	Mr. Adriaen Schagen	O.	8.4.1699	
23.12.1683	Mr. Willem Bosch		9.4.1696	
20.3.1684	Leonard Ras		4.5.1707	
7.12.1684	Dr. Adolph Tieleman		14.10.1688	
28.10.1686	Mr. Johan Baert Jacobsz.		15.9.1721	
2.11.1686	Mr. Jacob van Oudensteyn	Ovo.	16.9.1727.	
		O.	27.3.1735	
12.7.1687§	Jhr. Gerard v. Egmond v. d. Nijenburg	O.	27.11.1712 ¹⁸⁵	
3.1.1688§	Cornelis Schagen Jansz.	O.	24.4.1709	
			April 1690 ¹⁸⁶	
16.8.1688§	Adriaen Eenhoorn	O.	17.10.1691	
14.1.1689	Jhr. Adam van der Moere	O.	24.9.1694	
9.6.1690	Jhr. Gerard van Vladeracken Geldolphsz.	O.	20.5.1706	
7.8.1690	Pieter Sijms Adriaenz.	O.	24.2.1713 ¹⁸⁷	
15.16.1691§	Mr. Willem Cromhout	O.	10.10.1702	

¹⁸² Datum van beëdiging [*]. †= datum van zittingneming. § = datum van nominatie

¹⁸³ Hij was in 1682 naar Delft vertrokken; hij overleed te Alkmaar en werd in Delft begraven.

¹⁸⁴ Heer van Oudcarspel en in Koedijk, in 1689 van Harencarspel.

¹⁸⁵ In 1691 heer van Petten en Nolmerban

¹⁸⁶ Schout geworden.

¹⁸⁷ Te 's-Gravenhage overleden.

7.7.1692§ ¹⁸⁸	Mr. Hendrick Daey.	O.	11.1.1712
29.1.1693§)	Mr. Nicolaes Schagen	O.	1.3.1704
29.1.1693§)	Anthonie van der Lijn Cornelisz.	O.	6.11.1698
23.4.1693	Jhr. Adriaen van Egmond v. d. Nijenburg	O.	3.5.1702
23.4.1693	Mr. Nicolaes Vrijburgh	Ovo.	16.12.1723
		O.	1.6.1737
28.7.1693	Cornelis Sevenhuysen Cornelisz.	O.	29.10.1715
8.11.1694	Jhr. Isaïc van Veen Sijmonsz.	O.	10.11.1708
8.11.1694	Dr. Sijbrand Hand.	O.	25.9.1721
24.6.1696	Jacob Bosch	O.	27.11.1702
24.11.1698	Cornelis van der Lijn	O.	25.4.1719
10.3.1699	Mr. Willem Bijl Adriaenz.		
12.5.1699	Johan Lodewijk van Kinschot	O.	28.2.1725
25.11.1701	Nicolaes Clock.	O.	24.9.1726

Op 6 aug. 1702 besloot de vroedschap unaniem, aangezien na het overlijden van stadhouder Willem III geen nieuwe was benoemd, het privilege van 1610 weer toe te passen voor de vervulling der vacatures:

21.8.1702	Mr. Anthonie Schagen	O.	1.10.1704
25.11.1702	Gerbrand Brouwer.	O.	13.9.1712 ¹⁸⁹
8.1.1703	Mr. Jacob Bosch Willemsz.	O.	14.4.1714
10.3.1704	Jan Schagen Jansz.	O.	13.12.1725
26.4.1704	Josias Grootesteyn Jansz.	O.	17.5.1705
22.11.1704	Dr. Gerrit Bywaert Michielsz.	O.	10.4.1722
12.7.1705	Mr. Pieter Velthuys	O.	29.3.1742
13.7.1706	Jhr. IJsbrand J.v. Vladeracken Geldolphsz.		Dec. 1718 ¹⁹⁰
21.3.1707	Alexander van Lanschot	O.	1.4.1728
22.12.1708	Mr. Cornelis Reynst.	O.	29.4.1712
1.3.1712	Jacob van Hoorn	O.	2.10.1713
22.6.1712	Mr. Nicolaes Kien		9.10.1722 ¹⁹¹
3.11.1712	Mr. Maerten Adriaen van Sijpesteyn	O.	25.6.1717
28.2.1713	Mr. Adriaen Sevenhuysen Sijmonsz.	O.	19.11.1719
28.2.1713	Mr. Hendrik Daey	O.	30.4.1736
29.4.1713	Jhr. Johan A. v. Egmond v.d. Nijenburg	O.	5.4.1728 ¹⁹²
29.11.1713	Johan Schooff Matthijsz.	O.	6.9.1754
6.6.1714	Jan Bontekoe	O.	6.8.1714
4.10.1714	Mr. Pieter Winkel	O.	9.12.1715

¹⁸⁸ Van de benoeming werd pas op 9 febr. 1693 in de vroedschapsvergadering mededeling gedaan.

¹⁸⁹ In de Beemster overleden.

¹⁹⁰ Schout geworden. Overleden op. 20.10.1727.

¹⁹¹ Te Amsterdam verdronken.

¹⁹² Heer van Petten en Nolmerban, in 1722 ook van Schoorl en Kamp.

23.12.1715	Willem Winder	O.	18.11.1748
23.12.1715	Gerrit Winder	O.	8.11.1719
14.8.1717	Abraham de Vos.	O.	20.8.1727
7.11.1718	Mr. Aris van der Mieden	O.	15.5.1739
12.6.1719	Mr. Theodorus Saskerus	Ont.	22.5.1749
		O.	12.7.1762
12.12.1719	Gerrit Stuyling Sijms	Ovo.	1.6.1738
		O.	6.11.1748
23.12.1719	Mr. Sijmon Schagen	O.	11.7.1743
11.11.1721	Jacobus Schoenmaker	O.	15.4.1747
11.11.1721	Mr. Daniël Baart.	Ont.	22.5.1749
		O.	25.5.1757
28.6.1722	Cornelis van Eyck.	Ont.	22.5.1749
		O.	13.2.1751
28.6.1722	Mr. Gerard Fannius, heer v. Kortembosch	O.	20.3.1733
30.11.1722	Mr. Johan Kien.	O.	1.5.1727
23.12.1723	Mr. Jacob Josias Vrijburg	O.	9.3.1755
2.5.1725	Pieter de Carpentier	O.	10.4.1742
23.12.1725	Jhr. Dirk van Egmond v.d. Nijenburg	O.	22.1.1740 ¹⁹³
11.11.1726	Mr. Dirk Sevenhuysen Cornelisz.	O.	7.5.1754
19.6.1727	Adriaan van der Hoeven	O.	20.12.1736
22.9.1727	Mr. Jacob van Oudensteyn Jr.	O.	9 12.1739
29.9.1727	Dr. Jacob Elias	O.	6.11.1731
30.11.1727	Mr. Jacob van der Lijn.	O.	8.10.1731 ¹⁹⁴
2.3.1728	Jhr. Cornelis v. Teylingen	O.	22.1.1738 ¹⁹⁵
5.4.1728	Jhr. Johan van Egmond v.d. Nijenburgh	O.	4.3.1745
17.5.1728	Mr. Emanuël Ras	O.	16.10.1761
17.5.1728	Christoffel Six, heer van Oterleek	O.	2.1.1743
12.11.1731	Jhr. Johan Anthonie van Vladeracken	O.	22.10.1745
17.12.1731	Jhr. Jacob van Veen	Ont.	22.5.1749
		O.	9.1.1752
11.5.1733	Adriaan Schuit	O.	17.10.1751
12.6.1736	Mr. Hendrik Nanning Daey	O.	23.7.1772
23.12.1736	Adriaan Bijl	Ont.	22.5.1749
		O.	26.6.1765
10.3.1738	Mr. Arend Klaver	O.	4.9.1741
14.7.1738	Lucas Knuyse	O.	26.11.1761
29.6.1739	Lucas Schooff	Ovo.	19.11.1754

¹⁹³ In 1727 heer der Egmonden,
1728 van Petten en Nolmerban,
Schoorl en Kamp.

¹⁹⁴ Te 's-Gravenhage overleden.

¹⁹⁵ Heer van Oudcarspel en in
Koedijk.

23.12.1739	Mr. Dirk de Jonge	O.	4.6.1741
10.3.1740	Cornelis Elias	O.	21.8.1765
13.8.1741	Mr. Jacob Lycochthon Hoogcamer	O.	7.1.1763
24.10.1741	Dr. Johannes Menssing Zie 1754	Ont.	22.5.1749
22.5.1742	Mr. Adriaan Baart.	O.	15.2.1763
11.6.1742	Mr. Jan Hendrik de Carpentier	B.	3.6.1777
21.2.1743	Mr. Gerard Kloek	O.	29.2.1760
3.9.1743	Christianus Stuurman	O.	9.5.1759
17.4.1745	Carel de Dieu Zie 1751	Ont.	22.5.1749
21.12.1745	Jhr. Jacob van Cats	O.	10.5.1773 ¹⁹⁶

Aangezien prins Willem IV in 1747 stadhouder was geworden, maakte de vroedschap op 31 mei 1747 een voordracht op ter vervulling van de vacature (ontstaan door het overlijden van Jacobus Schoenmaker), waaruit hij benoemde:

11.6.1747 Mr. Aris van der Mieden. 4.4.1757 ¹⁹⁷

Nadat de vroedschap op 7 febr. 1749, in navolging van andere steden, besloten had hun zetels en ook die van burgemeesteren en schepenen ter beschikking van de Erfstadhouder te stellen, ontsloeg deze bij publicatie van 19 mei, de vroedschap. De prins benoemde een nieuwe vroedschap, waarvan 8 ontslagen leden uitgesloten waren. In plaats van deze leden en de overleden Willem Winder waren de nieuwe leden:

Mr. Pieter Ouwens	O.	10.12.1786
Mr. Hendrik Adriaan Daey	O.	24.9.1770
Nicolaas Hendrik Domis	O.	14.12.1762
Mr. Willem Winder Jr.	H.	30.5.1788
Jhr. Jan Lodewijk van Teylingen	O.	29.11.1758 ¹⁹⁸
Gerrit Martijn de Tour	Ovo.	1.11.1787
	O.	1.9.1788
Jhr. Willem Jan le Chastelain	O.	16.7.1778
Jacob van Bodeghem	O.	31.12.1777
Simon van de Kastele Schoenmaker	O.	23.2.1751
24.4.1751 Carel de Dieu	Ovo.	1.11.1787
	O.	25.10.1789

De Vrouwe Gouvernante, weduwe van Prins Willem IV, als voogdes van prins Willem V, benoemde:

26.7.1754 Wigbold Adriaan van Nassau-Bergen H. 30.5.1788 ¹⁹⁹

¹⁹⁶ Heer van Cats, Coulster, Heiloo en Oesdom, vrijheer van Veenhuizen.

¹⁹⁷ Treedt terug na zijn benoeming tot tweede secretaris van de Staten van Holland.

¹⁹⁸ Heer van Harencarspel en in Koedijk.

¹⁹⁹ Graaf van Nassau-Bergen; heer van Woudenberg, 1792 ook van Bergen.

23.11.1754	Dr. Johann Menssing	O.	18.6.1775
30.11.1754	Jan Fredrik de Mey	O.	9.1.1776
5.4.1755	Mr. Arend van den Steen	O.	31.10.1779 ²⁰⁰
9.4.1757	Mr. Gualthéus G. G. van de Mieden	Ont.	30.5.1788 ²⁰¹
19.12.1758	Mr. Adriaan Weveringh Jr.	O.	12.12.1768

Nadat het overlijden van de Vrouwe Gouvernante stelden de Staten van Holland, als voogden van de minderjarige prins, aan:

6.6.1759	Mr. Dirk van Foreest	O.	27.3.1782 ²⁰²
26.3.1760	Mr. Willem Jacob Kloek	Ont.	30.5.1788
		O.	3.12.1811
17.11.1761	Mr. Daniël Ras	O.	22.2.1785
9.12.1761	Jhr. mr. Jacob van Foreest	O.	6.11.1763 ²⁰³
5.1.1763	Mr. Rutgerus Paludanus	Ovo.	1.11.1787
		O.	23.10.1788
2.2.1763	Gerardus Assuerus Avenhorn	O.	2.12.1772
9.3.1763	Christianus Besemaker	O.	21.3.1772
23.10.1765	Pieter Elias Cornelisz.	O.	29.12.1774

De Erfstadhouder prins Willem V benoemde:

jan. 1769	Mr. Pieter Brinkhorst	H.	30.5.1788
15.11.1770	Mr. Anthonij van Westhoven	O.	15.6.1779
16.7.1772	Mr. Jacob Baart, heer van Cranenbroek	Ont.	30.5.1788
10.9.1772	Dr. Isaïc du Bois Hoolewerff	O.	7.12.1781
2.1.1773	Mr. Lucas Dijl	Ont.	30.5.1788
		O.	7.10.1822
10.7.1773	Mr. Willem Jacob Domis	Ont.	30.5.1788
27.1.1775	Daniël Carel de Dieu	H.	30.5.1788
12.8.1775	Mr. Jacobus Johannes Schoenmaker	Ont.	30.5.1788
1.2.1776	Mr. Jan Govert de Mey.	O.	5.6.1782
18.7.1777	Mr. Pieter de Carpentier	Ont.	30.5.1788
		B.	23.1.1794
5.3.1778	Mr. Adriaan Klaver	Ont.	30.5.1788
12.9.1778	Adrianus van der Straaten	H.	30.5.1788
11.8.1779	Jan Waarts	O.	5.1.1784
24.11.1779	Mr. Ludovicus Timon de Kempnaer.		11.10.1787 ²⁰⁴
22.12.1781	Mr. François David C. Druyvesteyn	Ont.	30.5.1788
24.5.1782	Mr. Cornelis van Foreest	O.	24.3.1825 ²⁰⁵

²⁰⁰ Datum van beëediging.

²⁰¹ Overleden 18.11.1798.

²⁰² Heer van Schoorl en Kamp.

²⁰³ Heer van Petten en Nolmerban.

²⁰⁴ Afgezet bij *der Staten schrijven* van die datum.

²⁰⁵ Heer van Schoorl en Kamp.

12.8.1782 Mr. Maarten Adriaan Daey Ont. 30.5.1788

Op 24 febr. 1783 nam de vroedschap met 19 tegen 3 stemmen²⁰⁶ een voorstel²⁰⁷ aan om de nominatie en verkiezing van vroedschappen, burgemeesteren, schepenen en thesauriërs niet meer aan de erfstadhouder aan te bieden, en ook het vragen van *recommandatiën* voor de benoeming van leden van stadswege in de hoge regeringscolleges af te schaffen. Men besloot voortaan zelf de stadsregering te benoemen. Op 17 nov. 1783 protesteerde de erfstadhouder tegen deze ontneming van zijn recht. Gedurende het hierover ontstane, langdurige geschil, deden de staten van Noord-Holland, volgens hun besluit van 16 dec. 1783, de volgende benoemingen:

19.12.1783 Christianus Stuurman Bucerus Ont. 30.5.1788
19.2.1784 Jhr. Gerard Cornelis van Vladeracken Ont. 30.5.1788
14.4.1785 Jan Nicolaas Pan Ont. 30.5.1788
25.1.1787 Cornelis Domis Ont. 30.5.1788

Bij besluit van 24 mei 1788 veranderde de - in zijn rechten herstelde - erfstadhouder de stedelijke regering, ontsloeg alle leden en benoemde een nieuwe, wat door zijn commissarissen op 30 mei werd geëffectueerd. Vijf leden van de ontbonden vroedschap werden opnieuw en daarnaast 15 nieuwe leden benoemd, voor een groot deel vreemdelingen. Het niet in acht nemen van de eis van poorterschap of poorterschapjaren werd verklaard tot meerdere rust en dienst der stad, en *zonder prejuditie of consequentie voor het toekomstige ten aanzien der stedelijke privilegiën en rechten*.

Mr. Willem Winder Jr. O. 3.2.1789 ²⁰⁸
Wigbold Adriaan van Nassau-Bergen Ovo. 29.11.1788
O. 23.10.1797
Mr. Pieter Binkhorst O. 22.2.1810
Daniël Carel de Dieu O. 13.1.1800
Mr. Adrianus van der Straaten Niet aanvaard.
Mr. Hendrik Hop
Mr. Dirk Rooleeuw l' Epie
Mr. Ijsbrand de Kock C.F.
Mr. Isäac van Homrich
Mr. Johannes Wilhelmus van Hanswijk O. 3.9.1808 ²⁰⁹
Mr. Jacob Haksteen, heer van Cadier en Blankenberg
Huibert de Wit Ovo. 27.12.1792
Joost Veen O. 23.12.1790
Nicolaas Dilhoff
Adrianus Ouburg

²⁰⁶ Die van de leden Ras, Daey en Binkhorst, waarbij zich later nog Ouwens en Nassau-Woudenberg voegden.

²⁰⁷ Op 18 febr. door president-burgemeester Carel de Dieu ter tafel gebracht.

²⁰⁸ Graaf van Nassau-Bergen, heer van Woudenberg. Te Bergen overleden.

²⁰⁹ Overleden te Grave.

Carel der Straaten
Adnries Andriaan van der Ley O. 28.6.1825
Gabriël Adrianus de Saint Glain Ovo. 10.5.1791
Mr. Willem Arnold Velingius
Dirk Bootsman de Jonge

Ter aanvulling van het ontbrekende aantal leden en ter aanvulling van ontstane vacatures benoemde de prins:

25.10.1788 Mr. Christianus Tijken
25.10.1788 Louis Anthonij van Oijen Ovo. 21.10.1794
25.10.1788 Louis Laurens van Zuylen
12.12.1788 Mr. Gijsb. Fontein Verschuur O. 2.1.1838
11.5.1789 Dr. Arnoldus Nicolaas Kulenkamp
7.6.1789 Mr. Arnoldus Fredericus Johannes Pichot
15.3.1791 Emanuël Johannes Daey
20.12.1791 François van de Velde
20.12.1791 Mr. Jan Peereboom Voller.

De laatste bijeenkomst van de vroedschap vond plaats op 20 jan. 1795.

Deze bestond toen uit de leden:

Mr. Pieter Brinkhorst
Daniël Carel de Dieu
Mr. Hendrik Hop
Mr. Dirk Rooleeuw l'Epie
Mr. Ijsbrnd de Kok C.F.
Mr. Isaäc van Homrigh
Mr. Johannes Wilhelmus van Hanswijk
Mr. Jacob Haksteen, heer van Cadier en Blankenberg
Nicolaas Dilhoff
Adrianus Ouburg
Carel van der Straaten
Andries Adriaan van der Ley
Mr. Willem Arnold Velingius
Dirk Bootsman Dirksz.
Mr. Christianus Tijken
Louis Laurens van Zuylen
Mr. Gijsbert Fontein Verschuur
Dr. Arnoldus Nicolaas Kulenkamp
Mr. Arnoldus Fredericus Johannes Pichot

Emanuël Johannes Daey
François van de Velde
Mr. Jan Peereboom Voller
Twee vacatures.

Enige bijzonderheden betreffende de Vroedschap

Op 6 mei 1600 werd door de vroedschap besloten een gebed te doen opstellen dat vóór het begin van de vergaderingen gelezen zou worden, in plaats van de particuliere gebeden door de leden bij het binnenkomen gesproken.

Had men zich voor de aanbeveling of keuze van leden van de vroedschap lang gehouden aan de voor het lidmaatschap van het gerecht gestelde eisen van zesjarig poorterschap en geen bloedverwantschap in of beneden de derde graad, bij het aan de staten van Holland gevraagde octrooi van 26 mei 1728 werd het poorterschap tot driejaar beperkt, en zelfs niet geëist van een ingekomen maar binnen de provincie geboren vreemde, die met een poortersdochter trouwde. Ook de uitsluiting vanwege bloedverwantschap werd te niet gedaan, althans voor zover dat vaders en schoonzons, ooms en neven en zwagers onderling naast elkaar in de vroedschap mochten worden toegelaten. Dit was in de gouden tijd der regenten en hun familieregering!

Dat niet alle 24 leden van de vroedschap hiervan de voordelen genoten en zich zelfs door samenspanning van anderen uitgesloten zagen, blijkt uit hetgeen in de vergadering van 24 dec. 1718, na de verkiezing van den magistraat voor 1719, voorviel. De leden jhr. W. v. Egmond v.d. Nijenburg, jhr. F. v. Teylingen, mr. J. Baert, mr. N. Vrijburg, C. v.d. Lijn, J.L. v. Kinschot, A. v. Lanschot en mr. N. Kien lazen toen een uitvoerige verklaring voor. Deze hield in dat zij geen biljet voor de nominatie ingeleverd hadden en niet konden inleveren, alvorens aan hun bezwaren, al 3 jaar eerder door een van hen met instemming van de anderen ingebracht en toen zonder gevolg *commissoriaal* gemaakt, zou zijn tegemoet gekomen. Deze bezwaren waren dat 16 leden, *met miskennis der privilegiën, zich de aanstelling der regeering toeëigenden en hen buiten de zaken hielden.*

Op 20 dec. 1718 had een aantal van deze acht vroedschapsleden beleefd ver-

zocht, de onenigheden bij minnelijke samenspreking te vereffenen, maar te vergeefs. De 14 aanwezige leden deden hiertegen *contra-aantekening*, waarbij zich de, van de dagvaart thuiskomende, leden mr. P. Velthuys en G. Winder voegden. Op 2 jan. 1719 werden burgemeesteren gemachtigd, de heren Baert en Kien voor hen en hun medestanders afschriften te verstrekken van enige resoluties betreffende de magistraatsbestelling en de benoeming van gecommiteerden in de Landscollegiën. Bij de verkiezing van 30 jan. 1719 voor de Gecommitteerde Raad, de Raad ter Admiraliteit en Rekenmeester in Westfriesland en het Noorderkwartier, bleven de acht leden weer uitgesloten. Zij wendden zich daarop met een verzoek, vergezeld van verscheidene bijlagen, *ter fine van vernietiging der verschillende verkiezingen als onwettig en informeel*, tot de staten van Holland, die op 15 februari 1719 besloten, het rekest en de bijlagen te stellen in handen van de 16 andere vroedschappen, opdat die ook hun belangen schriftelijk zouden kunnen inbrengen. De vroedschap droeg op 27 febr. aan vijf van haar leden op, het rekest te examineren en verenigde zich op 10 maart met de mening van de commissie, dat de 16 *'behoorden te confereeren en delibereeren, alvorens zij consideratie en advies'* kon uitbrengen. In de vergadering kwam de kwestie niet meer ter sprake.

Bij de staten van Holland werd op 29 juni 1719 door de gedeputeerden van Alkmaar het bericht van de 16 overhandigd en besloten, dit (samen met het rekest van de 8) *tot nadere examinatie en dienen van advies in handen te stellen van de heeren van de ridderschap en andere gecommiteerden tot de zaken van justitie*. Wat en of deze ooit gerapporteerd hebben is onbekend - bij commissies zijn wel meer zaken begraven geraakt.

De vroedschap besloot op 12 apr. 1692 het presentiegeld, dat toen 12 stuivers bedroeg, naar het voorbeeld van andere steden te vervangen door een vroedschapspenning. Op 6 aug. 1692 werd deze op een waarde van 25 stuivers bepaald, om voor twee vergaderingen te kunnen strekken, hetgeen duurde tot 1747, toen in een bui van bezuiniging één penning voor 4 vergaderingen voldoende werd geacht. Evenals in andere steden werd de penning voorzien van een belangrijke gebeurtenis uit het verleden van de stad: de succesvolle verdediging tegen de Spanjaarden in 1573. Men kon de penningen inruilen tegen 25 stuivers per stuk, dan wel 27 zilveren tegen één gouden penning, waarvoor *f* 33 : 15 : - werd terugbetaald.²¹⁰ Toen op 30 april 1695 besloten was ook gouden penningen te doen slaan en daarvan een aan ieder lid toe te kennen, vond men ook goed dat later aankomende leden er ook een zouden krijgen, maar wel verplicht waren *f* 100,-- te storten *tot stijving der stads-financiën*. Op 23 dec. 1732 werd deze *don gratuit* tot *f* 300,-- en op 28 nov. 1747 tot *f* 700,-- verhoogd, telkens tot herstel van *de vervallen financiën*.

²¹⁰ Een uitvoerige beschrijving van de Alkmaarse vroedschapspenningen staat in het *Tijdschrift van het Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde*, jaargangen III, IV en XI [1894-1905].

²¹¹ Onderlinge, schriftelijke afspraken over de verdeling van ambten c.a.

Het was een geschikt middel om het lidmaatschap van de raad te beperken tot de gegoede ingezetenen, die echter voor hun opoffering op vergoeding mochten rekenen door hun deel in de bezoldigde en voordelige commissiën - voor zover zij daarvan niet door *contracten van correspondentie*²¹¹ uitgesloten bleven.

Na de opheffing van de vroedschap werden op 21 jan. 1795 werden door *de burgerij* van Alkmaar voor twee maanden verkozen tot
REPRESENTANTEN:

Mr. Adriaan Klaver
Mr. Ludovicus Timon de Kempenaer
Jacobus Verhoeve
Jan Hendrik Ruys
Mr. Cornelis van Foreest
Willem Bolten
Mr. Lucas Dijn
Nicolaas Catenius
Gerard Cornelis van Vladeracken
Johannes van Leeuwen
Jan Pieter Goudsblom
François David Constantijn Druyvesteyn
Jan Walraven
Cornelid van Oostveen
Jan de Wit Dirksz.
Joan du Tour
Pieter Prins
Klaas Bakker
Mr. Maarten Adriaan Daey

Op 21 mrt. 1795 voor één jaar:

Mr. Adriaan Klaver.²¹²
Mr. Ludovicus Timon de Kempenaer
Jacobus Verhoeve
Mr. Lucas Dijn
Jan Hendrik Ruys
Willem Bolten
Jan Pieter Goudsblom
Jan Walraven
Mr. Pieter Panneboeter

²¹² Hij werd op 22 maart 1795 maire.

Joan du Tour
Hendrik Vlasbloem
Mr. Cornelis van Foreest.²¹³

Voor zes maanden:

Klaas Bakker
Pieter Prins
Cornelis van Oostveen
Dr. Petrus de Sonnaville
Gerard Cornelis van Vladeracken
Jan de Wit Dirksz.
Frans Voorhout
François David Constantijn Druyvesteyn
Mr. Maarten Adriaan Daey
Pieter Roose Kz.²¹⁴

In plaats van Klaver: Nicolaas Catenius.
In plaats van Roose: Johannes van Leeuwen.²¹⁵
In plaats van Van Leeuwen: Abraham Kok

In sept. 1795 ter vervanging van de niet-herkiesbare leden:

Jan Kleeff
Lourens Bergen
Arent de Raet
Jan Regter Schagen²¹⁶
Jacob Best
Jacob van Leuven
Timon Henricus Blom
Pieter Klinkhamer
Gerbrand Kley
Hendrik Wentel.²¹⁷
Mr. Willem Jacob Kloek.²¹⁸

In de plaats van de drie vrijgelaten leden en van de vertrokken Van Foreest:

Jan de Goyer
Frans de Wit
Jan van der Meulen
Barend Groenendijk

In maart 1796, in plaats van De Kempenaar²¹⁹: Willem Schut.

²¹³ In sept. 1795 vertrokken.

²¹⁴ Op zijn verzoek vrijgelaten.

²¹⁵ Hij werd op 24 mrt. 1795 luitenant-kolonel der schutterij.

²¹⁶ Op zijn verzoek vrijgelaten.

²¹⁷ Op zijn verzoek vrijgelaten.

²¹⁸ Op zijn verzoek vrijgelaten.

²¹⁹ Representant ter Nationale Vergadering geworden, en vervolgens bedankt had als lid.

Eind april 1796 zijn door *de stemgerechtigde burgers* verkozen tot leden van het stadsbestuur, dat op 5 mei 1796 besloot zich te noemen *RAAD DER GEMEENTE ALKMAAR*.

Jacobus Verhoeve	
Jan Hendrik Ruys	Lootte 7 maart 1797 uit
Dr. Petrus de Sonnaville	Idem
Lourens Bergen	Idem
Jan Pieter Goudsblom	Idem
Willem Schuut	Idem
Klaas Bakker	Idem
Jacob van Leuven	Idem
Pieter Prins	Idem
Gerbrand Kley	Lootte 7 maart 1798 uit
Jan Kleeff	
Mr. Pieter Panneboeter	Idem
Hendrik Vlasbloem ²²⁰	
Timon Henricus Blom	
Abraham Kok	
Jan van der Meulen	Lootte 7 maart 1797 uit
Willem Bolten	
Jacob Best	
Jan Walraven ²²¹	
Cornelis Warmenhuizen de Keen	

In de plaats van de vrijgelatenen:

Pieter Klinkhamer
Jan de Goyer

In maart 1797 ter vervanging van de aftredenden:

Cornelis van Oostveen
Dr. Johannes van der Horst
Mr. Lucas Dijn
Barend Groenendijk
Isaac Arnold van Harencarspel
Mr. Zacheus van Foreest ²²²
Frans de Wit
Jan Klaverweyde
Rijkman de Moord
P. Gramser

In de plaats van Van Foreest: Willem ten Houte

²²⁰ Op zijn verzoek vrijgelaten.

²²¹ Op zijn verzoek vrijgelaten.

²²² Werd op 4 apr. 1797 schout.

Door de *Commissie tot zuivering*, in opdracht van de Constituerende Vergadering, werd op 15 mrt. 1798 de Raad ontbonden en werd vervolgens een **ADMINISTRATIEF BESTUUR** benoemd bestaande uit:

Jacobus Verhoeve
Dr. Johannes van der Horst
Isaac Arnold van Harencarspel
Timon Henricus Blom Simonsz.
Rijkman de Moor
Abraham Kok
Jan Kleeff
Gerbrand Kley
Lourens Bergen
Willem Schut ²²³

Nadat het Departementaal Bestuur op 24 dec. 1802 het door *Commissarissen der burgerij* ontworpen regeringsreglement had goedgekeurd, zijn op 5 jan. 1803 benoemd tot leden van de **RAAD**: ²²⁴

Willem Bolten
Willem Adriaan Boon
Christianus Stuurman Bucerus ²²⁵
Mr. Maarten Adriaan Daey
Mr. Lucas Dijn
Mr. Dirk Rooleeuw l' Epie
Mr. Willem Jacob Kloek
Johannes van Leeuwen
Cornelis van Oostveen
Jan Hendrik Ruys ²²⁶
Dr. Petrus de Sonnaville
Mr. Gijsbert Fontein Verschuur

Op 26 apr.: Mr. Johan Gerard de Loches ²²⁷

Op 10 apr. 1804: Nanning van Foreest van Petten ²²⁸

²²³ Bedankte eind maart 1799 vanwege zijn verkiezing tot lid van het Departementaal Bestuur.

²²⁴ De raad vormde 4 Kamers: van wethouders 4, van financiën 2, van fabricatie en plantsoenen 3 en tot de weeszaken 3, samen 12 leden. Van elk der drie laatstgenoemde kamers werd het voorzitterschap, dat om de 3 maanden wisselde, bekleed door een van de leden of door een toegevoegd wethouder.

²²⁵ Begraven 15 Maart 1804.

²²⁶ Overleden op 11 April 1803.

²²⁷ In plaats van Ruys.

²²⁸ In plaats van Stuurman Bucerus.

Ingevolge het regeringsreglement van 23 oktober 1807 benoemde koning Lodewijk Napoleon tot leden van de *VROEDSCHAP*²²⁹:

Op 20 jan. 1808:

Mr. Pieter Binkhorst²³⁰
Willem Adriaan Boon²³¹
Willem Bolten²³²
Mr. Maarten Adriaan Daey
Mr. Lucas Dijn
Johannes van Leeuwen
Mr. Johan Gerard de Loches
Cornelis van Oostveen²³³
Anne Gerrit du Tour

Op 20 mrt. 1808:

Dr. Jan Baptist Peeters²³⁴
Gerrit van der Gragt
François Constantijn Willem Druyvesteyn
Bartholomeus Zutt
Mr. Jan Pieter Theodoor Tinne van Egmond²³⁵
Pieter Roose Kz

Op 6 april 1808: Abraham Kok

Op 17 juni 1808: Mr. Isaïc van Homrigh

Op 28 juni 1810: Meindert Monsieur

Na de vereniging van het Koninkrijk Holland met Frankrijk werd ingesteld een *MUNICIPALE RAAD*²³⁶ en benoemde keizer Napoleon tot leden:

Op 19 mei 1811:

Mr. Maarten Adriaan Daey
Mr. Johan Gerard de Loches
François Constantijn Willem Druyvesteyn
Johannes van Leeuwen
Abraham Kok²³⁷
Meindert Monsieur²³⁸
Mr. Jan Carel du Tour

²²⁹ Voorzitter was burgemeester mr. Gijsbert Fontein Verschuur.

²³⁰ Werd wethouder in juni 1808.

²³¹ Afgezet op 17 oktober 1810 door de Prins-Stedehouder.

²³² Overleden vóór de beëdiging, die op 4 februari plaats vond; begraven op 6 febr. 1808.

²³³ Hij werd op 20 maart wethouder.

²³⁴ Overleden op 8 aug. 1809.

²³⁵ Hij werd op 28 juni 1810 wethouder.

²³⁶ Voorzitter de maire mr. Gijsbert Fontein Verschuur, in hetzelfde jaar opgevolgd door Nanning van Foreest van Petten.

²³⁷ Overleden op 4 juni 1813.

²³⁸ Overleden op 3 mei 1813.

Pieter Prins
Isaäcus Petrus Poppelman
Jan Bolten
Barend Groenendijk
Pieter Bruinvis Cornelisz.
Jacob Helling
Mr. Joachim Nuhout van der Veen
Mr. Jacob Nuhout van der Veen
Willem Schut
Jan Bruinvis
Gerard de Wijs
Willem de Mulert ²³⁹
Mr. Willem Jacob Kloek ²⁴⁰
Mr. Zacheus van Foreest
Andries Adriaan van der Ley
Mr. Lucas Dijl
Bartholomeus Zutt
Mr. Isaäc van Homrigh ²⁴¹
Dr. Johannes van der Horst ²⁴²
Adrianus Bolten
Timon Henricus Blom Simonsz
Frans Voorhout ²⁴³

Op 30 Apr.1812:

Mr. Hendrik Jan van de Graaff
Mr. Jan Pieter Theodoor Tinne van Egmond ²⁴⁴
Mr. Jacob Cornelis van Veen
Herbertus Johannes Vonk

Na goedkeuring van een reglement voor de regering op 5 nov. 1815 benoemde
koning Willem I tot leden van de *RAAD*:

Op 28 dec. 1815:

Mr. Gijsbert Fontein Verschuur
Jhr. Nanning van Foreest van Petten
Dhr. Petrus de Sonnaville
Cornelis van Oostveen ²⁴⁵
Jan Bruinvis ²⁴⁶
Mr. Maarten Adriaan Daeij ²⁴⁷

²³⁹ Komt na mei 1813 niet meer onder de aanwezige leden voor.

²⁴⁰ Overleden op 3 dec. 1811.

²⁴¹ Vertrok naar Zijpe in november 1811.

²⁴² Overleden op 15 juni 1813.

²⁴³ Niet beëdigd, vertrok eind 1811 naar Utrecht.

²⁴⁴ Overleden op 6 juni

²⁴⁵ Overleden op 12 febr. 1822.

²⁴⁶ Overleden op 25 aug. 1816.

²⁴⁷ Overleden op 14 jan. 1820.

François Constantijn Willem Druyvesteyn ²⁴⁸

Mr. Lucas Dijnl ²⁴⁹

Mr. Zacheus van Foreest

Mr. Hendrik Jan van de Graaff ²⁵⁰

Gerrit de Heer ²⁵¹

Johannes van Leeuwen

Andries Adriaan van der Ley

Mr. Johan Gerard de Loches

Willem Schut

Jhr. Anne Gerrit du Tour ²⁵²

Mr. Jacob Cornelis van Veen

Mr. Joachim Nuhout van der Veen

Bartholomeus Zutt

Op 2 aug. 1816: Timon Henricus Blom Simonsz

Vervolgens zijn door het *KIESCOLLEGE* benoemd:

Op 3 October 1816

Jacob Helling

Adrianus Petrus de Lange

Pieter Bruinvis Cornelisz

Den 18 October 1818 Mr. Jan Andries Kluppel

Den 5 October 1820 Gerbrand Kley

Den - October 1821 Laurens Veen

Den 3 October 1822 Jhr. Mr. Dirk van Foreest

Ingevolge het op 4 jan. 1824 goedgekeurde regeringsreglement werden door de *Koning* benoemd tot leden van de *RAAD*:

Op 13 febr. 1824:

Mr. Gijsbert Fontein Verschuur	O.	2 jan. 1838
Jhr. Nanning van Foreest van Petten	O.	28 sept. 1828
Dr. Petrus de Sonnevill	O.	17 aug. 1837
Mr. Zacheus van Foreest	O.	21 okt. 1824

²⁴⁸ Hij werd ontvanger in januari 1818.

²⁴⁹ Overleden op 7 okt. 1822.

²⁵⁰ Vertrok 'eerlang' naar Oost-Indië.

²⁵¹ Hij werd secretaris in januari 1821.

²⁵² Vertrok in september 1816 naar Breda.

Johannes van Leeuwen	O.	11 juni 1841
Andries Adriaan van der Ley	O.	28 juni 1825
Willem Schut	O.	11 mei 1844
Mr. Jacob Cornelis van Veen	O.	11 dec. 1825
Mr. Joachim Nuhout van der Veen	O.	12 apr. 1833
Bartholomeus Zutt	O.	30 okt. 1838
Timon Henricus Blom Simonsz	O.	38 mei 1843
Jacob Helling	O.	7 April 1836
Adrianus Petrus de Lange	Ovo.	sept. 1851
Pieter Bruinvis Cornelisz	B.	sept. 1844
Mr. Jan Andries Kluppel		
Gerbrand Kley	O.	2 mrt. 1836
Jhr. Mr. Dirk van Foreest	O.	17 apr. 1833

Vervolgens zijn door het *KIESCOLLEGE* benoemd:

Op 7 okt. 1825

Adolf Holland O. 12 mei 1829

Jacob Seba Marcus V. naar Bergen

Op 5 okt. 1826

Mr. Bernardus van Laar

Dr. Gerhard Johan Diederik de Roock O. 2 aug. 1837

Op 5 okt. 1828

Mr. Arnold Lambert Uitenhage de Mist O. 8 dec. 1835

Op 5 okt. 1829

Adriaan van Daalen Ovo. GS 28 okt. 1830

Op 5 okt. 1830

Mr. Pieter Buyskes V. sept. 1833 naar Leiden

Op 7 okt. 1833

Mr. Cornelis Sandenberg Matthiessen ²⁵³ V. sept. 1836

Arnoldus van de Velde Gerritsz O. 16 okt. 1850

Martius de Crane V. mrt. 1839 ²⁵⁴

Op 17 okt. 1836

Mr. Hendrik Baron Collot d'Escury V. okt. 1840 ²⁵⁵

Mr. Adriaan J.C. Maas Geesteranus

²⁵³ Voluit C. Sandenberg
Matthiessen van Petten en
Nolmerban. Vertrokken naar
Haarlem.

²⁵⁴ Naar 's-Gravenhage.

²⁵⁵ Ibid.

van Zuidscharwoude

Jacobus Theodorus Koorn

Op 5 okt. 1837

Dr. Leonard de Sonnaville

Mr. Matthijs Hendrik Weldijk

Mr. Joachim Elisa Nuhout van der Veen B. Niet aanvaard

juni 1838

Op 2 okt. 1838

François Constantijn Willem Druyvesteyn

Mr. Matthijs Hendrik Weldijk O. 8 juni 1846

Arnoldus van de Velde Françoisz O. 5 juli 1843

Op 2 okt. 1839

Gerard Pieter van Dijk O. 21 febr. 1848

Dr. Lubertus Josephus Westendorp

Op 7 okt. 1841

Dr. Dirk Willem van Leeuwen

Jan Schoehuizen

Op 4 okt. 1843

Jhr. Mr. Cornelis van Foreest B. mei 1851

Burghardus Abbring

Op 1 okt. 1844

Jhr. Mr. Gijsbrecht Cornelis Fontein Verschuur B. juni 1851

Op 7 okt. 1845

Pieter Hendrik van der Nolle O. 26 sept. 1846

Op 5 okt. 1846

Jan Bakker Klaasz

Hermanus Helling O. 8 dec. 1848

Op 4 okt. 1848

Jacob van der Sluys Veer

Op 3 okt. 1849

Jan Wentholt

Naar aanleiding van de Kieswet van 7 juli 1850 en de gemeentewet van 29 juni 1851, werden bij *rechtstreekse verkiezing* benoemd tot leden van de **GEMEENTERAAD**:

Op 9 sept. 1851

François Constantijn Willem Druyvesteyn.		Dec. 1852 ²⁵⁶
Jacobus Theodorus Koorn.	B.	8 dec. 1857 ²⁵⁷
Jacob Teengs Telting.	B.	April 1858 ²⁵⁸
Burghardus Abbring.	O.	27 sept. 1856
Jan Schoehuizen.	B.	mrt. 1852
Mr. Jan Andries Kluppel	O.	16 aug. 1862
Dr. Leonard de Sonnaville	B.	juli 1870
Petrus Adrianus van der Drift	B.	febr. 1881
Dr. Dirk Willem van Leeuwen		Tot sept. 1861

Op 23 sept. 1851

Jan Bakker Klaasz	O.	15 nov. 1859
Dr. Lubertus Josephus Westendorp.	O.	18 nov. 1857
Jacob Cornelis Vonk.	B.	dec. 1894
Jacob van der Sluys Veer.		Juli 1865 ²⁵⁹
Cornelis Bruinvis.	O.	10 mei 1857
Mr. Pieter Abraham de Lange ²⁶⁰		

Mei 1852

Mr. Bernardus van Laar.	O.	17 nov. 1852
-------------------------	----	--------------

April 1853

Jhr. Daniël Carel de Dieu Fontein		
Verschuur van Heiloo.	O.	19 aug. 1874
Hendrik Coster Hermanusz.	B.	1 mei 1862 ²⁶¹

Januari 1857

Johan Gustaaf Adolf Verhoeff.	O.	14 dec. 1883
-------------------------------	----	--------------

Augustus 1857

Mr. Joachim Elisa Nuhout van der Veen.	O.	28 sept. 1871
--	----	---------------

Februari 1858

Johannes Christianus Koorn.	O.	17 febr. 1888
Jacob Helling.	B.	nov. 1876 ²⁶²

²⁵⁶ Hij werd ontvanger.

²⁵⁷ Hij overleed op 11 dec. 1857.

²⁵⁸ Vertrekt naar Edam.

²⁵⁹ Hij werd ontvanger.

²⁶⁰ Aanvaardt in 1861 zijn herbenoeming niet.

²⁶¹ Vertrokken naar New York.

²⁶² Vertrokken naar Leiderdorp.

Juni 1858 Hendrik van den Berg	O.	17 apr. 1876
Januari 1860 Theodorus Lambertus Koorn.	O.	4 aug.1894
Juli 1861 Archibald Maclaine Pont.		Tot 1 sept.1891
Mei 1862 Mr. Pieter Abraham de Lange.	O.	21 apr. 1869
October 1862 Mr. Willem van der Kaay.	B.	dec. 1893 ²⁶³
Juli 1863 Pieter Bruinvis de Lange.	O.	31 mrt. 1889
November 1865 Meinardus Cohen Stuart.		Tot sept. 1869
Juli 1869 Simon Blom Henricusz.	O.	11 dec. 1871
Juli 1869 Mr. Dirk François van Leeuwen.		Tot sept. 1877
Juli 1870 Hendricus Johannes Conijn.	O.	25 nov.1885
Januari 1872 Meinardus Cohen Stuart.	B.	sept. 1878 ²⁶⁴
Januari 1872 Dr. Casper Jacob de Lange.	B.	juni 1873
Juli 1873 Mr. Corneille Ripert Hendri van Lelyveld		Niet aanvaard
Februari 1874 Cornelis Bosman		Tot sept. 1887

²⁶³ Vertrokken naar Leiden.

²⁶⁴ Vertrokken naar Rotterdam.

Februari 1874 Cornelis Willem Bruinvis.		Tot sept. 1899
December 1874 Jean Marius Frédéric Wellan.	B.	mei 1881 ²⁶⁵
Augustus 1876 Willem Frederik Stoel.		Tot sept. 1883
Januari 1877 Simon Cornelis Coster.	O.	20 okt. 1878
Juli 1877 Hendrik Jacobus Bruinvis.	O.	25 juni 1894
November 1878 Mr. Adrianus Petrus de Lange.	B.	eind 1887
December 1878 Willem Helling.	O.	19 juli 1890
April 1881 Mr. Jacobus Petrus Kraakman		
Augustus 1881 Barend Preijrt.		Tot sept. 1901
Juli 1883 Antonie Goede Dirksz.		Tot sept. 1901
Februari 1884 Mr. Matthijs Buchner.	B.	aug. 1887
Februari 1886 Anthonius Conijn Adrianusz.		Tot sept. 1895
Juli 1887 Willem Frederik Stoel.	B.	juni 1902
November 1887 Claas Janssen Claasz.		

²⁶⁵ Vertrokken naar
's-Hertogenbosch.

Maart 1888
Jean Marie de Sonnaville.
Pieter Rentmeester. Tot sept. 1901

Mei 1889
Jan de Lange Corn. Johannesz.

October 1890
Mr. Hendrik Boelmans ter Spill

Juli 1891
Cornelis Johannes Canters. B. apr. 1899 ²⁶⁶

Juli 1891
Jan de Wit Dirksz.

Augustus 1891
Mr. Adrianus Petrus de Lange B. juli 1894 ²⁶⁷

Juli 1894
Mr. Frans Frederik Karseboom. O. 14 nov. 1895

September 1894
Gerardus Theodorus Maria van den Bosch

Januari 1895
Gerrit de Groot Jacobsz.

Juli 1895
Johannes Casparis Witte. O. 16 nov. 1898

Februari 1896
Herbertus Johannes Vonk

Mei 1899
Cornelis Gerardus de Wild Tot sept. 1901

Mei 1899
Nicolaas Glinderman

²⁶⁶ Vertrokken naar 's-Gravenhage.

²⁶⁷ Vertrokken naar 's-Gravenhage.

10. DE GEMEENTERAAD VANAF 1851

Naar aanleiding van de Kieswet van 7 juli 1850 en de gemeentewet van 29 juni 1851 werden voortaan de leden van de gemeenteraad rechtstreeks verkozen. De wethouders werden door de gemeenteraad uit hun midden benoemd. Dit monistische systeem is per 2002 vervangen door een dualistisch bestuursstelsel waarbij de wethouders niet langer meer tevens lid van de gemeenteraad zijn.

<i>Naam</i>	<i>Voorl.</i>	<i>Aanv. Zitt. Periode</i>	<i>Einde Zitt. Periode</i>	<i>Politieke Partij</i>
Abbring	B.	27-10-1851(v.)	27-09-1856(overl.)	
Alsemgeest	drs. N.M.C.	14-04-1998(v.)		D66
Amsterdam - Coelingh	mw. M.M. van	11-04-1986(v.)	12-04-1994(o.)	PvdA
Andriesma	N.P.	29-11-1945(v.)	11-04-1947(overl.)	KVP
Appel	B.	03-09-1935(v.)	06-04-1939(o.)	Rev. Soc. Arb. P.
Appel	B.	1937		Onafh.
Apperloo	M.	03-09-1974(v.)	07-09-1982(o.)	VVD
Ardewijn	W.J.	11-09-1997	14-04-1998(o.)	D66
Ardewijn	W.J.	22-06-2000	13-03-2002(o.)	D66
Asjes	J.	29-11-1945(v.)	06-09-1949(n.h.)	CPN
Aukes -Timmers	mw. A.	02-09-1919	14-12-1922(o.)	Vrijz. Dem.
Ausma	mw. M.	14-04-1998(v.)	13-03-2002(o.)	SP
Baat	Mr. P. de	18-04-2002		VVD
Bak	F.	26-07-1916(v.)	06-09-1927(n.h.)	RKSP
Bak	H.J.J.	29-11-1945	04-09-1946(n.h.)	RKSP
Bakker	A.	04-10-1928(b.)	26-11-1936(o.)	
Bakker	A.	27-01-1938(b.)	11-05-1939(o.)	SDAP
Bakker	A.	1943	1944	
Bakker Kzn	J.	14-10-1851(v.)	15-11-1859(overl.)	
Bakker	R. (van Zinderen)	29-11-1945(v.)	17-03-1955(o.)	PvdA
Bakkum	P.G.W.	01-10-1972(v.)	22-02-1974(o.)	KVP/VCP-CDA
Bakkum	P.G.W.	03-09-1974(v.)	05-09-1978(o.)	CDA
Bakkum	P.G.W.	07-09-1982(v.)	21-04-1983(o.)	CDA
Baltus	W.	22-12-1966(b.)	01-09-1970(n.h.)	KVP
Bandsma	P.	05-11-1977(b.)	21-02-1985(o.)	VVD
Bannink	G.P.J.	14-03-2002(v.)		LA
Beckhoven	R.C. van	29-01-1998		VVD
Beekhoven	mw. E.	10-12-1987(b.)	01-05-1990(o.)	PvdA
Beekhoven	mw. E.	22-04-1991(b.)	14-10-1993	PvdA
Beekum	G.P. van	21-08-1947(b.)	06-09-1949(n.h.)	CPN
Benjamin	S.P.	07-09-1982(o.)	01-05-1990(o.)	VVD

Benning	P.M.	03-09-1974(v.)	27-04-1986(o.)	PvdA
Berg	B.B. van den	03-01-1952(b.)	01-09-1953(n.h.)	KVP
Berg	G.P. van den	01-05-1990(v.)	11-06-1998	GroenLinks
Berg	H. van den	28-07-1858(v.)	12-04-1876(overl.)	
Berkhouwer	Mr. C.	06-09-1949(v.)	11-01-1962(o.)	VVD
Beveren	W. van	02-09-1958(v.)	01-07-1965(o.)	PvdA
Bie	Mr. Dr. J.M.P. de	05-02-1959(b.)	12-02-1970(o.)	PvdA
Bijl - Baerselman	I.S. de	14-04-1998(v.)	13-03-2002(o.)	VVD
Bijlsma - Boomsma	mw. T.	10-02-1972(b.)	30-01-1991(o.)	VCP(KVP)/CDA
Bilbal	B.	25-10-2004		CDA
Binnendijk	S.H.	31-05-1990(v.)	18-04-2002(o.)	CDA
Blaauw	R.W.	01-09-1970	11-11-1971(o.)	PSP/PPR
Blom Hzn.	S.	07-09-1869(v.)	10-12-1871(overl.)	
Blom	Mr. J.N.M.	05-09-1978(v.)	27-04-1986(o.)	CDA
Blom	mw. J.	12-04-1994(v.)	14-04-1998(o.)	PvdA
Blom	mw. J.	23-09-1999	26-01-2004(overl.)	PvdA
Blum	J.H.	05-09-1899(v.)	13-11-1901(o.)	AR
Boelmans ter Spill	Mr. H.	10-12-1890(v.)	17-02-1915(o.)	
Boer - Nagtegaal	mw. W. de	19-12-1996	17-09-2004(overl.)	CDA
Boer	C. de	14-12-1922(b.)	04-09-1923(n.h.)	Vrijz.Dem.
Boer	W. de	27-01-1949(b.)	06-09-1949(n.h.)	
Boer	W. de	24-05-1951(b.)	01-09-1953(n.h.)	KVP
Boesterd	A.G. den	05-09-1911(v.)	04-09-1917(n.h.)	AR
Bogaerde	H.J.J. van den	9-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	PvdA
Bokhove	mw. W.	14-03-2002(v.)		OPA
Bolte - Janmaat	mw. M.N.	12-04-1994(v.)		PvdA/LA
Boltje	Ir. W.G.	02-09-1958(v.)	08-08-1968(o.)	VVD
Bonsema	T.	06-09-1927(v.)	29-11-1945(n.h.)	SDAP
Bont, de	mw. J.C.	14-04-1998(v.)	13-03-2002(o.)	VVD
Boon	P.J.S.	03-09-1974(v.)	01-11-1975(o.)	VVD
Borden	P. van der	03-03-1938(b.)	05-09-1939(n.h.)	
Borden	P. van der	29-11-1945(v.)	01-09-1970(n.h.)	CHU
Borgstede	J.H.J.	07-09-1982(v.)	27-04-1986(o.)	VVD
Borsboom	J.G.W.	14-03-2002(v.)	13-08-2003	SP
Bos	W.K.	04-09-1946(v.)	17-04-1952(o.)	PvdA
Bosch, van den	G.T.M.	31-10-1894(v.)	04-09-1923(n.h.)	RKSP
Bosman	C.	18-03-1874(v.)	06-09-1887(n.h.)	
Bosman	C.	13-09-1894(v.)	03-09-1907(n.h.)	
Bosman	H.E.	02-09-1919(v.)	05-07-1923(o.)	RKSP
Bosman	Mr. J.P.	10-12-1925(b.)	06-09-1927(n.h.)	Vrijh. B.
Bosman	Mr. W.C.	07-10-1919(b.)	04-09-1923(n.h.)	Vrijh. B.

Boxmeer	J.	24-02-1969(b.)	10-02-1972(o.)	PvdA
Brakel - Visser	mw. Y. van den	18-04-2002		CDA
Bres	J.	27-03-1919(v.)	02-09-1919(n.h.)	CHU
Breur	A.	01-09-1970(v.)	01-10-1972	VCP (CHU)
Brink	Ir. J.A.D.M. ten	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	RKSP
Brons	J.J.A.	12-04-1994(v.)		Stadsbelang/OPA
Bruijn-Eriks	mw. C. de	23-02-2004		PvdA
Bruinvis	C.	14-10-1851(v.)	10-05-1857(overl.)	
Bruinvis	C.W.	12-03-1874(v.)	05-09-1899(n.h.)	
Bruinvis	H.J.	04-09-1877(v.)	25-06-1894(overl.)	
Bruinvis de Lange	P.	01-09-1863(v.)	31-03-1889(overl.)	
Büchner	Mr. M.	19-03-1884(v.)	01-02-1888(o.)	
Bulens	W.J.	24-10-1929(b.)	27-01-1938(o.)	SDAP
Buysen	Ir. C. van	01-11-1905(v.)	02-09-1913(n.h.)	
Canters	C.J.	01-09-1891(v.)	07-06-1899(o.)	
Carels	mej. N.	04-09-1923(v.)	03-09-1935(n.h.)	
Carels	mej. N.	05-09-1939(v.)	27-09-1943(overl.)	Vrijz. Dem.
Carpentier	IJ. de	2-08-1986(b.)	11-11-1989(overl.)	Stadsbelang
Cloeck	J.	17-02-1915(v.)	11-10-1923(o.)	Vrijz. Dem.
Coerts	M.	05-09-1939(v.)	01-09-1970(n.h.)	SDAP/PvdA
Cohen Stuart	M.	07-02-1866(v.)	07-09-1869(n.h.)	
Cohen Stuart	M.	28-02-1872(v.)	22-01-1879(o.)	Lib.
Cohen Stuart	Mr. K.A.	03-09-1901	03-09-1907(n.h.)	
Conijn	H.J.	27-07-1870(v.)	25-11-1885(overl.)	RK
Conijn Azn	A.	07-04-1886(v.)	03-09-1895(n.h.)	RK
Coster	S.C.	05-03-1877(v.)	20-10-1878(overl.)	
Coster Hzn	H.	11-05-1853(v.)	19-06-1862(o.)	Lib.
Couwenhoven	C.	06-04-1939(v.)	01-09-1941	
Couwenhoven	C.	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	
Couwenhoven	C.	06-09-1949(v.)	08-11-1956(o.)	SDAP/PvdA
Dantzig, Mr. van	L.J.A.	02-09-1958(v.)	23-11-1961(o.)	PvdA
De Dieu Fontein Verschuur	Jhr. D.C.	11-05-1853(v.)	18-08-1874(overl.)	
Dekker	P.	06-09-1907(v.)	24-10-1929(o.)	
Dekker	P.	26-11-1936(b.)	29-11-1945(n.h.)	SDAP
Dielemans	mw. K.M.	17-01-2003		PvdA
Dijk	Mr. W. van	30-09-1949(b.)	03-01-1951(o.)	KVP
Dijkstra	Mr. W.J.	02-10-1972	30-05-1974	PvdA
Diktas	R.	12-04-1994(v.)		GroenLinks
Dingerdis	A.J.	11-04-1986(v.)	19-12-1996	CDA
Dobber	Drs. B.S.	12-04-1994(v.)	29-01-1998	VVD/Onafh.
Dorbeck	A.J.F.M.N.	05-09-1905	23-06-1915(o.)	RKSP

Dorgelo - Bierman	mw. J.H.M.	11-04-1986(v.)	01-09-1996	Stadsbelang
Douma	A.J.	12-04-1994(v.)		CDA
Douma	J.	18-12-1969(b.)	14-04-1998(o.)	VCP(AR)/CDA
Driessen	C.A.	01-09-1970(v.)	01-10-1972(o.)	VCP(KVP)
Driessen	D.W.	06-10-1978(b.)	12-07-1980(o.)	D66
Driessen	D.W.	07-09-1982(v.)	06-09-1984(o.)	D66
Driessen	D.W.	24-09-1992	14-04-1998(o.)	D66
Drift	P.A. van der	14-10-1851(v.)	30-04-1881(o.)	RK
Droog	C.T.J. de	14-04-1998(v.)	13-03-2002(o.)	VVD
Drunen	H. van	13-10-1921(b.)	06-09-1927	
Drunen	H. van	10-04-1930(b.)	06-04-1939(o.)	SDAP
Druyvestein	F.C.W.	31-01-1838	01-03-1853	
Druyvestein	F.C.W.	14-10-1851(v.)	11-05-1853(o.)	
Dubois	J.E.J.	08-11-1956(b.)	02-09-1958(n.h.)	PvdA
Duinker	Drs. W.J.	07-09-1982(v.)	27-04-1986(o.)	
Dulk - Winder	mw. S.C.G.M. den	25-01-2001		VVD
Eggermont	H.A.	01-05-1990(v.)	18-04-2002	PvdA
Eland	J.W.	05-09-1978(v.)	07-09-1982(o.)	PSP/PPR
Elfring	J.H.	04-09-1917(v.)	27-03-1919(o.)	CHU
Elk-Kalkhuis	mw. G.J. van	06-07-1995	15-09-2001	PvdA
Epskamp	A.J.	01-05-1990(v.)	16-12-2000	VVD
Eriks	A.	05-09-1939(v.)	01-09-1941(o.)	
Eriks	A.	27-04-1950(b.)	13-03-1953(o.)	PvdA
Erp Taalman Kip -				
Nieuwenkamp	mw. Mr. G.G. van	01-09-1970(v.)	02-10-1972(n.h.)	VVD
Exter	mw. I. van	23-02-2004		PvdA
Feen de Lille	Mr. B. van der	05-12-1906(v.)	02-09-1913(n.h.)	
Feringa	J.J.	29-11-1945(v.)	18-12-1946(o.)	PvdA
Fortuin	A.	05-09-1905(v.)	26-07-1916(o.)	
Gastel	J. van	02-09-1958(v.)	04-09-1962(n.h.)	KVP
Geels	C.J.	03-09-1974(v.)	04-11-1977(o.)	VVD
Geels	C.J.	12-11-1977(b.)	05-09-1978(o.)	VVD
Geels	D.	04-03-1926(b.)	06-09-1927(n.h.)	
Geels	D.	10-04-1930(b.)	02-09-1935(n.h.)	RKSP
Geluk	J.J.C.	01-09-1970(v.)	10-02-1972(o.)	VCP(AR)
Giling	A.A.J.	23-03-1974(b.)	03-09-1974(o.)	CPN
Giling	A.A.J.	31-05-1990(v.)	12-04-1994(o.)	GroenLinks
Giling	A.A.J.	11-10-1994	13-03-2002(o.)	GroenLinks
Glinderman	N.	05-07-1890(v.)	07-09-1915(n.h.)	AR
Godijn	A.M.	08-11-1994	18-04-2002	Stadsbelang/OPA
Goede Dzn	A.	04-09-1883(v.)	03-09-1901(n.h.)	AR

Gomes	J.P.A.	01-05-1990(v.)	13-03-2002(o.)	D66
Gomes	J.P.A.	01-09-1970(v.)	15-06-1972(o.)	D66
Gomes	J.P.A.	03-09-1974(v.)	05-09-1978(o.)	D66
Goudsblom	T.	06-09-1949(b.)	24-05-1951(o.)	KVP
Govers Jzn.	D.	28-10-1908(v.)	02-09-1913	
Govers Jzn.	D.	06-08-1914(v.)	24-05-1938 (overl.)	Lib. Unie/Vrijh.B.
Graaf	A. van der	16-11-1978(b.)	09-08-1980(o.)	PvdA
Graatsma	D.	12-04-1994(v.)	14-04-1998(o.)	SP
Groen	P.J.	09-12-1954(b.)	02-09-1958(n.h.)	
Groen	P.J.	06-09-1966(v.)	22-12-1966(o.)	KVP
Groen	mw. A.J.	07-09-1982(v.)	12-04-1994(o.)	GroenLinks
Groet	J.	12-07-1980(b.)	07-09-1982(o.)	D66
Grondsma	G.	13-09-1934(b.)	03-09-1935(nh.)	
Grondsma	G.	19-12-1935(b.)	29-11-1945(n.h.)	CHU
Groot	P.W.	10-01-1946(v.)	06-09-1949(n.h.)	VVD
Groot Jzn	G. de	27-02-1895(v.)	02-09-1915(n.h.)	Lib.
Groot	Mr. C.A. de	31-10-1935(b.)	29-11-1945(n.h.)	Vrijh.B.
Guillot	J.C.	04-09-1962(v.)	19-01-1967(o.)	PSP
Haak	mw. J. van den	18-04-2002		OPA
Haan	J.J.R. de	14-03-2002(v.)	17-10-2003	OPA
Hagenaar	L.	14-03-2002(v.)		OPA
Hal	P.W. van	03-09-1974(v.)	05-09-1978(o.)	PSP/PPR
Ham	W. van der	01-05-1990	13-03-2002(o.)	D66
Hamann	Drs. R.	06-09-1966(v.)	21-02-1981	VCP/CHU
Helder	J.H.	01-09-1970(v.)	07-09-1982	PvdA
Helleman - Hardebol	C.	24-10-1929(b.)	01-09-1931(o.)	SDAP
Helling	Jb.	14-04-1858(v.)	05-03-1877(o.)	
Helling	W.	22-01-1879(v.)	19-07-1890(overl.)	
Henkelman	mw. R.C.	31-05-1990(v.)	01-12-1997	CDA/onafh.
Hilbrand	P.J.J.	02-09-1958(v.)	06-09-1966(n.h.)	KVP
Hoedemaker	E.	02-09-1971(b.)	03-09-1974(o.)	D66
Hoedemaker	E.	05-09-1978	07-09-1982(o.)	D66
Hoijtink	G.H.	25-09-1930(b.)	01-09-1941(n.h.)	AR
Hoijtink	G.H.	29-11-1945	06-09-1966	AR
Holsmuller	H.W.	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	
Holsmuller	H.W.	06-09-1949(v.)	03-09-1974	VVD
Holz Müller - Teengs	mw. G.A.A.	06-09-1949(v.)	01-09-1970(n.h.)	VVD
Hoogheem	K.	21-11-1929(b.)	24-05-1930(overl.)	SDAP
Ho-Ten-Soeng	Mr. K.L.R.	12-04-1994(v.)	01-01-2000	CDA
Houtman	mw. J.M.H.Th.	14-03-2002(v.)		LA/Onafh.
Hovel	R.W.	08-06-1995	14-04-1998(o.)	GroenLinks

Hovel	R.W.	11-06-1998	13-03-2002(o.)	GroenLinks
Huisman	A.J.C.	01-09-1953(v.)	18-12-1969(o.)	AR
Hulskes	ing. D.	23-02-2004		PvdA
Ibink Melenbrink	H.P.	24-04-1907(v.)	02-09-1919(n.h.)	RK
Ijssels	P.	01-09-1970(v.)	16-04-1991	PvdA
Jager	J.H. de	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	Stadsbelang
Jansen	J.H.	11-11-1971(b.)	03-09-1974(o.)	PPR/PSP
Jansen	drs. J.W.G.J.	14-03-2002(v.)		PvdA
Janssen	mw. A.V.	29-03-2001	13-03-2002(o.)	GroenLinks
Janssen Czn.	C.	01-07-1888(v.)	01-09-1903(o.)	
Jong	G.W. de	17-04-1952(b.)	01-10-1972(n.h.)	PvdA
Jong	P.H. de	16-04-1970(b.)	01-09-1970(n.h.)	PvdA
Jong	P.H. de	03-09-1974(v.)	05-09-1978(o.)	PvdA
Jonge Poerink - van Beek	mw. H.W.	03-09-1974(v.)	27-04-1986(o.)	VVD
Jorritsma - Sjoerts	mw. A.	27-04-1922(b.)	04-09-1923(n.h.)	
Jorritsma - Sjoerts	mw. A.	22-11-1934(b.)	03-09-1935(n.h.)	Grp. Verkerk/SDAP
Kaay	Mr. W. van der	19-11-1862(v.)	18-03-1874(o.)	Lib.
Kamphuys	mw. M.A.J.	04-09-1946(v.)	01-09-1970(n.h.)	KVP
Karseboom	Mr. F.F.	13-09-1894(v.)	14-11-1895(overl.)	
Keesom	S.J.A.	06-09-1927(v.)	03-09-1935(n.h.)	RKSP
Kempees	A.E.	03-09-1974(v.)	11-11-1977(o.)	Stadsbelang
Kempees	A.E.	05-09-1978	06-10-1978	Stadsbelang
Kempees	A.E.	11-04-1986(v.)	23-01-1997	Stadsbelang
Kerkhoven - Mulder	mw. C.	07-09-1982(v.)	01-05-1990(o.)	PvdA
Keysper	C.W.	02-09-1919(v.)	04-03-1926(o.)	RKSP
Keysper	V.P.	01-09-1931(v.)	01-03-1943(o.)	RKSP
Kieft	J.	01-07-1965(b.)	24-07-1969(o.)	PvdA
Kirpensteijn	Mr. K.A.J.E.	11-04-1986(v.)	24-11-1994	PvdA
Kirpensteijn	K.	04-09-1946(v.)	03-09-1974	PvdA/DS70
Klaver	H.	05-07-1923(b.)	29-11-1945(n.h.)	RKSP
Klaver	Mr. Drs. P.B.	26-02-1987(b.)	13-03-2002(o.)	VVD
Klink	G.P.	18-04-2002(v.)		PvdA
Kloos	V.H.	02-09-1996	18-04-2002	Stadsbelang/OPA
Klooster	Drs. J.	12-04-1994(v.)	14-04-1998(o.)	VVD
Kluppel	Mr. J.A.	14-10-1851(v.)	16-08-1862(overl.)	
Knuistingh Neven	H.	04-09-1946(v.)	06-06-1957(o.)	CPN
Koelermij	D.F.	14-04-1998(v.)	01-01-2004	PvdA
Kohlrautz	Mr. F.	05-09-1978(v.)	01-05-1990(o.)	PvdA
Kok van Berkum	A.J.	04-09-1946(v.)	18-12-1946(o.)	CPN
Kolk	Ir. B.J. van der	21-02-1981(b.)	27-04-1986(o.)	CDA
Kommer van der Zwaard	J.H.	04-09-1946(v.)	06-09-1949(n.h.)	PvdA

Kool Pzn.	J.P.	18-09-1901(v.)	05-12-1906(o.)	
Koomen	mw. M.J.I.	11-04-1986(v.)	18-03-1992	Stadsbelang
Koorn	J.C.	18-03-1858(v.)	17-02-1888(overl.)	RK
Koorn	J.T.	14-10-1851(v.)	08-12-1858(o.)	RK
Koorn	T.L.	29-02-1860(v.)	04-08-1894(overl.)	RK
Koot	H.	06-09-1949(v.)	04-09-1962(n.h.)	PvdA
Kort	P.J. de	05-09-1939(v.)	29-11-1945(n.h.)	
Kort	P.J. de	29-05-1947(b.)	06-09-1949(n.h.)	RKSP/KVP
Koster - Schouw	A.	13-03-1953(b.)	01-10-1970	PvdA
Kraakman	Mr. J.P.	30-04-1881(v.)	07-01-1907(overl.)	RK
Kramer - Schuit	mw. G.	06-09-1966(v.)	02-10-1972(n.h.)	KVP/VCP
Kramer - Schuit	mw. G.	26-01-1974(b.)	03-09-1974(o.)	
Kreetz	mej. S.J.J.	01-09-1970(v.)	05-09-1978(o.)	VCP(KVP)
Kuijper	Ch.P.	07-09-1982(v.)	12-04-1994(o.)	Stadsbelang
Kuijper	N.J.	01-10-1972(v.)	23-03-1974(o.)	GroenLinks
Kunst	A.J.G.	05-09-1978(v.)	27-04-1986(o.)	CDA
Kusters	Mr. H.A.J.M.	04-09-1923(v.)	10-04-1930(o.)	RKSP
Laar	Mr. B. van	L29-06-1852(v.)	17-11-1852(overl.)	
Lakeman	J.	28-06-1939(b.)	05-09-1939(n.h.)	Vrijh.B.
Lange C.J.zn.	J. de	14-08-1889(v.)	02-09-1919(n.h.)	
Lange	J.A.M.G. de	03-09-1974(v.)	22-05-1976(o.)	CDA
Lange	J.F.J. de	02-09-1958(v.)	22-08-1974	KVP/VCP
Lange	Dr. C.J. de	14-03-1872(v.)	24-09-1873(o.)	
Lange	Mr. A.P. de	22-01-1879(v.)	30-05-1888(o.)	
Lange	Mr. A.P. de	24-09-1891(v.)	12-09-1894(o.)	Lib.
Lange	Mr. P.A. de	14-10-1851(v.)	03-09-1861	
Lange	Mr. P.A. de	19-06-1862(v.)	21-04-1869(overl.)	Lib.
Langeveld	Mr. P.	01-09-1931(v.)	31-10-1935(o.)	Vrijh.B.
Lansen - van de Kamer	mw. G.M.J.	26-12-1970	01-10-1972(n.h.)	VCP(KVP)
Lansen - van de Kamer	mw. G.M.J.	23-02-1974(b.)	03-09-1974(o.)	
Lansen - van de Kamer	mw. G.M.J.	22-05-1976(b.)	27-04-1986(o.)	CDA
Leek	A.J.	01-05-1990(v.)	14-04-1998(o.)	D66
Leesberg	Mr. A.J.M.	23-06-1915(v.)	04-09-1917(n.h.)	
Leesberg	Mr. A.J.M.	11-04-1918(v.)	06-11-1930(o.)	
Leesberg	Mr. A.J.M.	03-09-1935(v.)	01-09-1941(n.h.)	
Leesberg	Mr. A.J.M.	04-09-1946(v.)	21-10-1954(overl.)	RKSP/KVP
Leesberg	Mr. A.V.M.	03-02-1955(b.)	26-01-1974(o.)	KVP/VCP
Leeuwen	Dr. D.W. van	09-09-1851(v.)	01-09-1863(n.h.)	
Leeuwen	Mr. D.F. van	07-09-1869(v.)	04-09-1877(n.h.)	
Leguit	P.N.	05-09-1911(v.)	04-09-1917(n.h.)	Lib. Unie
Levijjn - Rademaker	mw. A.M.C.	12-04-1994(v.)	14-04-1998(o.)	CDA

Leyen	C.M. van	01-09-1970(v.)	14-01-1971(o.)	
Lind	A.C.	01-10-1972(v.)	13-03-2002(o.)	Stadsbelang
Lubbe	J.F.	02-09-1913(v.)	02-09-1919(n.h.)	Vrijz. Dem.
Luiting	D.A.	18-09-1901(v.)	02-09-1919(n.h.)	Lib. Unie
Maarleveld	J. van	11-01-1960(b.)	04-09-1962(n.h.)	
Maarleveld	J. van	06-09-1966(v.)	02-10-1972(n.h.)	VVD
Maassen	Drs. M.M.C.	01-05-1990(v.)	26-05-2000	D66
Maclaine Pont	A.	03-09-1861(v.)	01-09-1891(n.h.)	Cons.
Mak	E.	30-06-1938(b.)	28-06-1939(o.)	Vrijh.B.
Manen	G.G. van	08-08-1966(b.)	05-09-1978(o.)	VVD
Martin	W.J.	01-09-1970(v.)	30-09-1971(o.)	Kab.
Meelis	F.J.	01-12-1946(b.)	21-08-1947(o.)	CPN
Meelissen	J.L.A.	25-01-1990(b.)	01-05-1990(o.)	Stadsbelang
Meeteren, Drs. van	Sj.	05-09-1978(v.)	26-02-1987(o.)	VVD
Meijer	J.C.	14-04-1998(v.)	23-02-2004	PvdA
Melchers	G.W.	03-09-1907(v.)	28-10-1908(o.)	SDAP
Menen - van Lienen	mw. A.O. van	18-10-2001		PvdA
Menen	R.P. van	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	PvdA
Menen	R.P. van	18-10-1993	12-04-1994(o.)	PvdA
Meyerink	H.Th.	17-03-1955(b.)	05-02-1959(o.)	PvdA
Moens	J.F.	03-09-1901(v.)	01-11-1905(o.)	
Mol	Drs. P.W.	01-05-1990(v.)	21-01-1992	D66
Mulder	J.A.M.	21-08-1947(b.)	15-07-1948(o.)	CPN
Mulder	P.G.	01-10-1972(v.)	27-04-1986(o.)	PvdA
Nagengast	P.J.	01-09-1953(v.)	04-09-1962(n.h.)	KVP
Neef	E.	01-10-1972(v.)	10-12-1987(o.)	PvdA
Niele	M.	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	RKSP
Nierop	G.	01-09-1935(v.)	05-09-1939(n.h.)	SDAP
Nieuwpoort	M.H.	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	Stadsbelang
Niggebrugge - Schouten	mw. F.P.	15-06-1972(b.)	03-09-1974(o.)	D'66
Nuhout van der Veen	Mr. J.P.	10-05-1857(v.)	28-09-1871(overl.)	
Oever	A. van den	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	CHU
Offereins	F.	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	CDA
Offers	Mr. P.A.	04-09-1923(v.)	10-12-1925(o.)	Vrijh.B.
Opdam - Pieterse	mw. T.	14-04-1998(v.)		PvdA
Oskam	A.	02-09-1919(v.)	27-04-1922(o.)	Grp. Verkerk
Otten	F.A.H.	01-09-1953(v.)	03-02-1955(o.)	
Otten	F.A.H.	13-08-1957(b.)	02-09-1958(n.h.)	KVP
Özçelik	A.	30-01-1991(b.)	12-04-1994(o.)	CDA
Özçelik	A.	18-12-1997		CDA
Peereboom	L.	19-01-1967(b.)	01-09-1970(n.h.)	PSP/Onafh.(1969)

Peeters - Hoogendoorn	mw. P.A.	01-10-1972(v.)	05-09-1978(o.)	PvdA
Pieterse	mw. M.E.	14-03-2002(v.)	01-12-2004	GroenLinks
Pijper-Valkhoff	mw. A.	10-09-1971	07-09-1982(o.)	
Plevier	D.	10-05-1921(b.)	06-09-1927(n.h.)	SDAP
Post	mw. L	14-03-2002	01-07-2005	SP
Posthuma - de Bruin	mw. C.C.	09-08-1980(b.)	12-04-1994(o.)	PvdA
Postma	F.P.J.	11-04-1986(v.)	12-04-1994(o.)	CDA
Pot	J.	25-11-1908(v.)	05-09-1911(n.h.)	Lib. Unie
Preyer	B.	06-09-1888(v.)	03-09-1901(n.h.)	
Prins	M.	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	Stadsbelang
Prins	M.	12-04-1994(v.)	01-11-1994	Stadsbelang
Prins	Mr. A.	23-04-1918(v.)	02-04-1919(n.h.)	Vrijh.B.
Puhl	K.W.F.	30-09-1971(b.)	02-10-1972(n.h.)	Kab.
Raat	J.H.	03-09-1935	29-11-1945(n.h.)	RKSP
Raksowidjojo	J.S.	07-09-1982(v.)	12-09-1984(o.)	GroenLinks
Ranzijn	D.G.P.	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	PvdA
Rhee	J. van der	14-03-2002(v.)		OPA
Rentmeester	P.	30-05-1888(v.)	02-09-1901(n.h.)	
Resoort	W.J.	01-10-1972(v.)	03-09-1974(o.)	VVD
Ringers	J.	02-09-1919(b.)	13-09-1934(o.)	CHU
Ringers sr.	F.H.	05-09-1911(v.)	02-09-1919	CHU
Roeden	W. van	01-05-1990(v.)	05-06-1995(overl.)	PvdA
Ruchti	H.	29-11-1945	04-09-1946	CPN
Schaik	J.H. van	14-04-1998(v.)		SP
Schats	N.	06-09-1927(b.)	24-10-1928(o.)	SDAP
Scheepmaker - Abels	mw. T.S.	31-05-1990(v.)	12-04-1994(o.)	CDA
Schie	G. van	01-09-1970(v.)	30-01-1982(o.)	CPN
Schoehuijs - de Vries	mw. T.A.C.	14-11-1991(b.)	14-04-1998(o.)	VVD
Schoehuizen	J.	27-10-1851(v.)	29-06-1852(o.)	
Schouten	H.	29-11-1945(v.)	27-01-1949(o.)	KVP
Sietsma	A.	11-10-1923(b.)	23-01-1954(overl.)	Vrijz. Dem./PvdA
Sikkens	drs. J	04-09-2003		SP
Slingerland	G. van	04-09-1923(v.)	01-09-1941	
Slingerland	G. van	29-11-1945(v.)	03-12-1953(o.)	RKSP/KVP
Sloof-Doornbos	M.R.G.	01-09-1953(v.)	02-09-1958(n.h.)	PvdA
Sluijs Veer	J. van der	14-10-1851(v.)	07-02-1866(o.)	
Sluis	Mr. D.	07-09-1915(v.)	21-07-1930(overl.)	AR
Smit	N.P.	05-09-1978(v.)	11-04-1986(o.)	CDA
Snijders	J.	04-09-1962(b.)	16-05-1968(o.)	PvdA
Snijders - de Jong	mw. K.J.	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	VVD
Sonnaville	J.M. de	30-05-1888(v.)	05-09-1905(n.h.)	RKSP

Sonnerville	Dr. L. de	14-10-1851(v.)	27-07-1870(o.)	RK
Spiekerman	F.F.	01-09-1953(v.)	02-09-1958(n.h.)	
Spiekerman	F.F.	04-09-1962(v.)	01-09-1970(n.h.)	KVP
Steenbergen - Spanjer	mw. A.M. van	21-04-1983(b.)	12-04-1994(o.)	CDA
Steenis	A.	04-09-1946(v.)	23-02-1950(overl.)	PvdA
Steenmeijer	A.F.	05-09-1978(v.)	01-05-1990(o.)	CDA
Steenmeyer	F.	04-09-1962(v.)	01-09-1970(n.h.)	KVP
Sterken	Drs. J.Ph.	03-09-1974(v.)	13-09-1994	PPR/PSP-GroenLinks
Steur-van der Stok	mw. I.M. van der	06-09-1984(b.)	01-06-1992	D66
Stoel	E.E.	07-09-1915(v.)	23-04-1918(o.)	
Stoel	W.F.	30-08-1876(v.)	04-09-1883(n.h.)	
Stoel	W.F.	06-09-1887(v.)	21-01-1903(o.)	
Stom	T.K.C.	01-09-1970(v.)	30-07-1999(overl.)	PvdA
Stoutjesdijk	H.C.	01-10-1931(b.)	29-11-1945(n.h.)	Vrijh.B.
Talsma	Dr. J.	18-01-1995	18-01-2003	PvdA
Tammer	A.	14-04-1998(v.)	15-03-2002	SP
Tanger	H.J.F.	14-03-2002(v.)		VVD
Teengs Telting	J.	14-10-1851(v.)	28-02-1858(o.)	
Thomsen	A.F.	05-09-1911(v.)	01-09-1931(overl.)	Lib. Unie/Vrijh.B.
Tielrooy	J.	08-10-1975	05-09-1978(o.)	VVD
Tomassen	J.A.	06-09-1927(v.)	07-08-1928(overl.)	SDAP
Torenvlied	C.	04-09-1946(v.)	21-08-1947(o.)	
Torenvlied	C.	15-07-1948(b.)	01-09-1953(n.h.)	CPN
Tromp	J.C.	06-09-1966(v.)	01-09-1970(n.h.)	KVP
Tros	C.A.M.	11-04-1986(v.)	16-09-1991(o.)	VVD
Tuin	E.	31-05-1990(v.)	12-04-1994(o.)	D66
Tuyn	Ir. J.W.N.	01-09-1970(v.)	02-09-1971(o.)	D'66
Udo	A.W.	02-09-1913(v.)	11-04-1918(o.)	
Uitenbosch	M.	03-09-1901(v.)	05-09-1911(o.)	SDAP
Uitenbosch - Slabbekoorn	mw. T.M.	07-09-1982(v.)	27-04-1986(o.)	VVD
Vall	W. van de	01-09-1931(v.)	29-11-1945(n.h.)	SDAP
Veen	G.	03-09-1919(v.)	24-10-1929(o.)	SDAP
Veen	G. van	02-09-1919(v.)	04-09-1923(n.h.)	RKSP
Veen	W. van	01-12-2004		GroenLinks
Veer	K. van 't	02-09-1919(v.)	11-04-1921(overl.)	SDAP
Veldhuis - Moreno Rubic	mw. M.	11-04-1986(v.)	05-09-1989(o.)	PvdA
Vellenga-van Nieuwkerk	mw. Mr. L.B.	21-01-1992	11-09-1997	D66
Vellinga	A.	04-03-1954(b.)	01-09-1970(n.h.)	PvdA
Vellinga	A.	01-10-1972(b.)	03-09-1974(o.)	PvdA
Ven	mw. A.J.A. van de	14-04-1998(v.)	03-12-2005	GroenLinks
Venneker	C.	06-11-1930(b.)	01-09-1941	

Venneker	C.	04-09-1946(b.)	06-09-1966(n.h.)	RKSP/KVP
Verboom	H.J.	14-03-2002(v.)		Leefbaar Alkmaar
Verhoeff	J.G.A.	04-03-1857(v.)	14-12-1883(overl.)	
Verkerk	O.J.	02-09-1913(v.)	13-10-1921(o.)	Grp. Verkerk (club. soc. dem.)
Verrey	F.	21-02-1985	11-04-1986(o.)	VVD
Versluys	C.	06-09-1966(v.)	01-09-1970(n.h.)	PSP
Verwoort	mw. G.C.J.	12-04-1994(v.)	23-09-1999	SP
Visscher	G.J.	03-09-1974(v.)	07-09-1982(o.)	CDA
Vleugel	F.H.M.	27-01-2000		CDA
Vleugel	I.	29-11-1945(v.)	03-09-1974(o.)	KVP
Vliet	C.G. van	14-09-1989(b.)	18-04-2002	PvdA
Vlotman	F.W.	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	partijloos
Vogelaar	J.	04-09-1923(v.)	02-01-1938(overl.)	CHU
Vonk	H.J.	01-04-1896(v.)	18-09-1901(n.h.)	Lib.
Vonk	H.J.	13-11-1901(v.)	25-11-1908(o.)	Lib.
Vonk	Mr. J.C.	14-10-1851(v.)	07-06-1877(o.)	
Vonk	Mr. J.C.	28-11-1877(v.)	27-02-1895(o.)	Lib.
Vries-Vrieze	mw. J. de	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	SDAP
Vroomen	drs. W.J.M. de	21-10-1999	13-03-2002(o.)	SP
Vroomen	drs. W.J.M. de	26-09-2005		SP
Waal	L. de	23-11-1961(b.)	06-09-1966(n.h.)	
Waal	L. de	16-05-1968(b.)	03-09-1974	PvdA
Wagenaar	J.J.G.	29-11-1945(v.)	04-09-1946(n.h.)	RKSP
Wal	W. van der	06-04-1939(b.)	05-09-1939(n.h.)	Rev. Soc. Arb. p.
Wanna	H.J.F.	01-09-1903(v.)	06-08-1914(o.)	RKSP
Wel	H. van	10-02-1971(b.)	07-09-1982(o.)	PvdA
Wellan	J.M.F.	03-02-1875(v.)	06-09-1881(o.)	
Westendorp	Dr. L.J.	14-10-1851(v.)	18-11-1857(overl.)	RK
Westerhof	J.	04-09-1917(v.)	24-10-1929(o.)	
Westerhof	J.	24-07-1930(b.)	22-11-1934(o.)	SDAP
Westerhof - Koopal	mw. J.	02-09-1919(v.)	06-09-1927(n.h.)	SDAP
Wever	mw. E.M.	07-09-1982(v.)	27-04-1986(o.)	GroenLinks
Wever	mw. E.M.	15-04-1987(b.)	09-05-1995	GroenLinks
Wicherink	Dr. J.W.	21-01-1903(v.)	05-09-1905(n.h.)	
Wiese	J.	18-12-1946(b.)	04-10-1957(overl.)	PvdA
Wiggermans	mw. E.M.	14-03-2002(v.)		OPA
Wijk	J.W. van	03-09-1974(v.)	07-09-1982(o.)	CDA
Wijkhuizen	M.J.	14-03-2002(v.)		OPA/Onafh.
Wijnings	C.	06-09-1984(b.)	27-04-1986(o.)	GroenLinks
Wild	C.G. de	05-09-1899(v.)	03-09-1901(n.h.)	RK
Wilde	K. de	04-09-1947(v.)	06-09-1949(n.h.)	PvdA

Winder - Zomerdijk	mw. C.A.M.	07-09-1982(v.)	27-04-1986(o.)	Stadsbelang
Wingen	mw. M.M.C.	12-04-1994(v.)	15-03-2001(o.)	GroenLinks
Wisman	F. M.	22-11-1957(b.)	02-09-1958(n.h.)	PvdA
Wit - de Rooij	mw. L.P. de	05-09-1978(v.)	12-04-1994(o.)	PvdA
Wit Dzn	J. de	01-09-1891(v.)	07-10-1919	Lib. Unie
Witte	J.C.	03-09-1895(v.)	16-12-1898(overl.)	
Wokke	ing. S.P.A.M.	14-04-1998(v.)		CDA
Woldendorp	D.J.	06-09-1927(v.)	29-11-1945(n.h.)	
Woldendorp	D.J.	04-09-1946(v.)	06-09-1953(n.h.)	
Woldendorp	D.J.	07-01-1954(b.)	15-07-1957(overl.)	RKSP/KVP
Wolzak Gzn	H.	04-09-1917(v.)	02-09-1919(n.h.)	AR
Wortel	C.W.F	23-10-2003		OPA
Worm	L.W.M.	05-09-1978(v.)	12-04-1994(o.)	VVD
Zaadnoordijk	C.G.	03-09-1907(v.)	02-09-1919(n.h.)	
Zandbergen	J.J.	01-09-1953(v.)	07-09-1982	KVP
Zeegers	A.F.	11-05-1939(b.)	05-09-1939(n.h.)	SDAP
Zeegers	P.	05-09-1939(v.)	29-11-1945(n.h.)	RKSP
Zeeuw	G.H.A. de	04-09-1946(v.)	05-09-1978(o.)	KVP/VCP
Zeilemaker	F.C.	06-06-1957(b.)	17-04-1975	CPN
Zeilemaker	G.J.	12-06-1975(b.)	05-09-1978(o.)	CPN/Li comb.
Zeilemaker	G.J.	30-01-1982(b.)	15-04-1987(o.)	
Zijta - Balder	mw. M.	11-04-1986(v.)	01-05-1990(o.)	Stadsbelang
Zijta - Balder	mw. M.	10-04-1992	12-04-1994(o.)	Stadsbelang
Zijta - Balder	mw. M.	23-01-1997	14-04-1998(o.)	Stadsbelang

Afkortingen:

- v. door rechtstreekse verkiezing in de raad gekomen.
- b. benoemd verklaard tot raadslid.
- o. ontslag.
- n.h. niet herkozen, ook indien de betrokkene niet meer op de kandidatenlijst voorkwam.
- overl. overleden.

11. DAGELIJKS BESTUUR VANAF 1795

A. De periode 1795 - 1851

Naast de vier burgemeesteren (zie hfdst.4c., p.53) verkozen de *Representanten der burgerij* op 22 mrt. 1795 tot leden van het *COMITE VAN ALGEMEEN WELZIJN*:

Jacobus Verhoeve	voor 12 maanden
Mr. Cornelis van Foreest	Voor 12 maanden
Jan Walraven	Voor 6 maanden
Jan Hendrik Ruys	Voor 6 maanden

Op 22 sept. 1795 werden de aftredenden herkozen en werd de vacture, ontstaan door het vertrek van mr. C. van Foreest, vervuld door:

Jan Pieter Goudsblom

Vanaf mei 1796 heette het college de *COMMISSIE VAN ALGEMEEN WELZIJN*:

bestaande uit de voor 3 maanden verkozen voorzitter en ondervoorzitter en twee andere leden van de vergadering van Representanten volgens een bepaald schema. De leden waren:

Mr. Pieter Panneboeter
Jacobus Verhoeve
Jan Hendrik Ruys
Jan Pieter Goudsblom
Pieter Prins
Abraham Kok
Willem Bolten
Mr. Lucas Dijl
Dr. Johannes van der Horst
Timon Henricus Blom Sz.

Na de ontbinding op 15 mrt. 1798 door de Commissie van zuivering was de samenstelling:

Jacobus Verhoeve
Willem Schut
Dr. Johannes van der Horst
Isaïc Arnold v. Harcencarspe

Lourens Bergen
Abraham Kok
Jan Kleeff
Gerbrand Kley
Timon Henricus Blom Sz.

Ingevolge het regeringsreglement van 24 dec. 1802 verkoos de Raad tot leden van de *KAMER VAN WETHOUDERS*:

Op 10 jan. 1803:	Mr. Willem Jacob Kloek	Bleef aan tot einde 1805
	Mr. Dirk Rooleeuw l'Epie	
	Mr. Lucas Dijn	Bleef aan tot einde 1805
	Jan Hendrik Ruys	O. 11 apr. 1803
Op 14 apr. 1803	Willem Adriaan Boon	
Op 1 jan. 1806	Mr. Maarten Adriaan Daey	
	Mr. Gijsbert Fontein Verschuur	

Bij koninklijk besluit van 20 jan. 1808 werden benoemd tot:

Burgemeester:	Mr. Gijsbert Fontein Verschuur	
Wethouders:	Mr. Dirk Rooleeuw l'Epie	O. 5 Juni 1808.
	Dr. Petrus de Sonnaville	
	Nanning van Foreest van Petten	
	Cornelis van Oostveen [op 20 mrt. 1808]	

Na het overlijden van Rooleeuw l'Epie trad op zijn (op 20 jan. 1808 aangewezen) plaatsvervanger:

Mr. Pieter Binkhorst.	O. 22 Februari 1810
-----------------------	---------------------

In zijn plaats werd bij K. B. van 28 juni 1810 benoemd:

Mr. Jan Pieter Theodoor Tinne van Egmond

Begin 1811 werd de burgemeester maire en werden de vier wethouders adjunct-maires.

Keizer Napoleon herbenoemde bij besluit van 19 mei 1811 als maire resp. adjunct-maires:

Mr. G. Fontein Verschuur

Dr. Petrus De Sonnaville
Nanning van Foreest van Petten
Cornelis van Oostveen

Fontein Verschuur werd later in 1811 aangesteld tot onderprefect van het arrondissement Hoorn²⁷⁰, waarna de Keizer op 23 okt. 1811 tot maire benoemde:

Nanning van Foreest van Petten

Begin 1814 namen de maire en de adjunct-maires de namen aan van burgemeester en adjuncten.

Bij koninklijk besluit van 28 dec. 1815 zijn benoemd tot
BURGEMEESTEREN:

Mr. Gijsbert Fontein Verschuur ²⁷¹	
Jhr. Nanning van Foreest van Petten	
Cornelis van Oostveen	O. 12 febr. 182
Dr. Petrus de Sonnaville	

Na het overlijden van Van Oostveen trad, bij ziekte van het oudste raadslid, als tijdelijk burgemeester op Mr. Joachim Nuhout van der Veen, die ook op 10 okt. 1822 door de Raad als eerste kandidaat werd gebracht op de aan de Koning aan te bieden voordracht. Hij is echter niet als zodanig benoemd.

Bij koninklijke besluiten zijn benoemd:

13 febr. 1824	Burgemeester	Jhr. Mr. Gijsbert Fontein Verschuur	O. 2 jan. 1838
	Wethouder	Jhr. Nanning van Foreest van Petten	O. 28 sept. 1828
	Wethouder	Dr. Petrus de Sonnaville	O. 17 aug. 1837
23 nov. 1828	Wethouder	Jhr. Mr. Dirk van Foreest	O. 17 apr. 1833
23 juni 1833	Wethouder	Johannes van Leeuwen	O. 11 juni 1841
19 okt. 1837	Wethouder	Jacobus Theodorus Koorn	
31 jan. 1838	Burgemeester	François Constantijn Willem Druyvesteyn	Ovo. 11 jan. 1853
14 okt. 1841	Wethouder	Willem Schut	O. 11 mei 1844
19 juni 1844	Wethouder	Adrianus Petrus de Lange	Ovo 16 sept. 1851

²⁷⁰ Vanaf november 1812 arrondissement Alkmaar.

²⁷¹ Vanaf 25 aug. 1822 jonkheer.

B. De colleges van burgemeester en wethouders sinds 1851:

1851	F.C.W. Druyvesteyn	1851 - 1853	Burg.
	Mr. P.A. de Lange	1853 - 1857	Burg.
	J.T. Koorn	14 okt. 1851 – 9 dec. 1857	RK
	Dr. D.W. v. Leeuwen	14 okt. 1851 – 1 sep. 1863	Lib.
	Jhr. D.C. de Dieu Fontein Verschuur	1826 - 1853	Secr.
	P. Spanjaardt	Vanaf 1853	Secr.
1858	A. Maclaine Pont	Vanaf 1858	Burg.
	Dr. L. de Sonnaville	18 mrt. 1858 – 8 sep. 1866	RK
	Dr. D.W. van Leeuwen		Lib.
	P. Spanjaardt		Secr.
1863	A. Maclaine Pont		Burg.
	J.G.A. Verhoeff	1 sep. 1863 – 14 dec. 1883	-
	Dr. L. de Sonnaville		RK
	P. Spanjaardt		Secr.
1866	A. Maclaine Pont		Burg.
	P.A. v.d. Drift	8 sep. 1866 – 30 apr. 1881	RK
	J.G.A. Verhoeff		-
	P. Spanjaardt	tot 1869	Secr.
	J. Nuhout van der Veen	vanaf 1870	Secr.
1881	A. Maclaine Pont		Burg.
	P. Bruinvis de Lange	30 apr. 1881 – 16 jan. 1889	
	J.G.A. Verhoeff		-
	J. Nuhout van der Veen		Secr.
1884	A. Maclaine Pont		Burg.
	C. Bosman	19 mrt. 1884 – 6 sep. 1887	-
	P. Bruinvis de Lange		-
	J. Nuhout van der Veen		Secr.
1887	A. Maclaine Pont		Burg.
	C.W. Bruinvis	6 sep. 1887 – 5 sep. 1899	-
	P. Bruinvis de Lange		-
	J. Nuhout van der Veen		Secr.

1889	A. Maclaine Pont H.J. Bruinvis C.W. Bruinvis J. Nuhout van der Veen	16 jan. 1889 – 25 jun. 1894	Burg. - - Secr.
1894	A. Maclaine Pont J.M. de Sonnaville C.W. Bruinvis J. Nuhout van der Veen C.D. Donath	13 sep. 1894 – 2 sep. 1902 tot 1895 vanaf 1896	Burg. RKSP - Secr. Secr.
1899	G. Ripping A. de Goede Dzn J.M. de Sonnaville C.D. Donath	vanaf 1899 5 sep. 1899 – 3 sep. 1901	Burg. AR RKSP Secr.
1901	G. Ripping H. Boelmans ter Spill De Sonnaville C.D. Donath	3 sep. 1901 – 28 okt. 1914	Burg. - RKSP Secr.
1902	G. Ripping J. de Wit Dz H. Boelmans ter Spill C.D. Donath	2 sep. 1902 – 9 sep. 1919	Burg. Lib. Unie - Secr.
1911	G. Ripping C.G. Zaadnoordijk J. de Wit Dz H. Boelmans ter Spill C.D. Donath	5 sep. 1911 – 22 jul. 1918	Burg. - Lib. Unie - Secr.
1914	G. Ripping J.F. Lubbe C.G. Zaadnoordijk J. de Wit Dz C.D. Donath	28 okt. 1914 – 16 okt. 1916	Burg. Vrijz. Dem. - Lib. Unie Secr.

1916	G. Ripping A.F. Thomsen C.G. Zaadnoordijk J. de Wit Dz C.D. Donath	25 okt. 1916 – 27 nov. 1930	Burg. Lib.U./Vrijh.B - Secr.
1918	G. Ripping Mr. W.C. Wendelaar A.J.M. Leesberg A.F. Thomsen J. de Wit Dz C.D. Donath	tot 1919 vanaf 1919 1 aug. 1918 – 6 nov. 1930 4 sep. 1946 – 21 okt. 1954	Burg. Burg. RKSP/KVP Lib.U./Vrijh. Lib. Unie Secr.
1919	Mr. W.C. Wendelaar Mr. D. Sluis J.B. Cloeck A.J.M. Leesberg A.F. Thomsen C.D. Donath	9 sep. 1919 – 12 aug. 1921 25 aug. 1921 - 4 sep. 1923 tot 1923	Burg. AR Vrijz. Dem. RKSP/KVP Lib.U./Vrijh.B. Secr.
1923	Mr. W.C. Wendelaar J. Westerhof J. Ringers A.J.M. Leesberg A.F. Thomsen Mr. A. Koelma	4 sep. 1923 – 6 sep. 1927 27 nov. 1930 – 22 nov. 1934 4 sep. 1923 – 27 nov. 1930 vanaf 1923	Burg. SDAP CHU RKSP/KVP Lib.U./Vrijh.B. Secr.
1927	Mr. W.C. Wendelaar J. Ringers A.J.M. Leesberg A.F. Thomsen Mr. A. Koelma		Burg. CHU RKSP/KVP Lib.U./Vrijh.B. Secr.
1930	Mr. W.C. Wendelaar H. Klaver G. van Slingerland	6 nov. 1930 – 5 sep. 1939 27 nov. 1930 – 1 mrt. 1943 29 nov. 1945 – 1 sep. 1953	Burg. RKSP RKSP/KVP

	T. Bonsema J. Westerhof (zie ook 1923) Mr. A. Koelma	27 nov. 1930 – 5 sep. 1939	SDAP SDAP Secr.
1934	Jhr.mr. F.H. v. Kinschot H. Klaver G. van Slingerland T. Bonsema Mr. A. Koelma	vanaf 1934	Burg. RKSP RKSP/KVP SDAP Secr.
1939	Jhr.mr. F.H. v. Kinschot B.A. van der Sluis V.P. Keijsper Mr. C.A. de Groot G. van Slingerland Mr. A. Koelma	tot 1942 vanaf 1942 5 sep. 1939 – 1 mrt. 1943 Idem	Burg. Burg. (NSB) RKSP Vrijh.B. RKSP/KVP Secr.
1943	B.A. van der Sluis J. Barkman A. Bakker J. Temme Mr. A. Koelma	1 mrt. 1943 – 25 okt. 1944 1 mrt. 1943 – 5 mei 1945 8 apr. 1943 – 5 mei 1945 tot 1944	Burg. (NSB) SDAP Secr.
1945	Jhr.mr. F.H. v. Kinschot G.H. Hoijtink C. Couwenhoven G. van Slingerland (zie ook 1930) Prof. mr. A. Koelma	tot 1946 29 nov. 1945 – 4 sep. 1946 1 sep. 1953 – 2 sep. 1958 4 sep. 1962 – 6 sep. 1966 29 nov. 1945 – 4 sep. 1946 tot 1946	Burg. AR SDAP/PvdA RKSP/KVP Secr.
1946	Prof. mr. A. Koelma Mr. H.J. Wytéma M. Coerts R. Bakker G. van Slingerland Leesberg (zie ook 1918) Mr. R. Veendorp	van 1946 tot 1948 vanaf 1948 4 sep. 1946 – 1 sep. 1953 2 sep. 1958 – 18 mei 1961 4 sep. 1946 – 1 sep. 1953 vanaf 1946	Burg. Burg. SDAP/PvdA PvdA RKSP/KVP RKSP/KVP Secr.

1949	Mr. H.J. Wytema M. Coerts R. Bakker G. van Slingerland Leesberg (zie ook 1918) Mr. R. Veendorp		Burg. SDAP/PvdA PvdA RKSP/KVP RKSP/KVP Secr.
1953	Mr. H.J. Wytema C. Venneker H.W. Holsmüller A.J.M. Leesberg G.H. Hoijtink (zie ook 1945) D.J. Woldendorp Mr. R. Veendorp Mr. C.J.M.A. Gast	1 sep. 1953 – 4 sep. 1962 1 sep. 1953 – 1 sep. 1970 tot eind 1954 9 dec. 1954 – 15 jul. 1957 tot 1955 vanaf 1955	Burg. RKSP/KVP VVD RKSP/KVP AR RKSP/KVP Secr. Secr.
1958	Mr. H.J. Wytema G.H.A. de Zeeuw C. Venneker M. Coerts (zie ook 1946) H. W. Holsmüller Mr. C.J.M.A. Gast	2 sep. 1958 – 2 okt. 1972 3 sep. 1974 – 5 sep. 1978	Burg. KVP/VCP RKSP/KVP DSAP/PvdA VVD Secr.
1961	Mr. H.J. Wytema K. Kirpenstein G.H. Hoijtink (zie ook bij 1945) G.H.A. de Zeeuw H.W. Holsmüller Mr. C.J.M.A. Gast	4 sep. 1961 – 1 sep. 1970	Burg. PvdA/DS70 AR KVP/VCP VVD Secr.
1966	Mr. H.J. Wytema J.F.J. de Lange G.W. de Jong K. Kirpenstein G.H.A. De Zeeuw Mr. C.J.M.A. Gast	6 sep. 1966 – 22 aug. 1974 6 sep. 1966 – 2 okt. 1972	Burg. KVP/VCP PvdA PvdA/DS70 KVP/VCP Secr.
1970	Mr. H.J. Wytema Drs. R.J. de Wit		Burg. Burg.

	G.G. van Manen G.H.A. De Zeeuw J.F.J. De Lange G.W. De Jong Mr. C.J.M.A. Gast Mr. H.C. Blokhuis	1 sep. 1970 – 5 sep. 1978 tot 1972 vanaf 1972	VVD KVP/VCP KVP/VCP PvdA Secr. Secr.
1972	Drs. R.J. de Wit J.H. Helder F.C. Zeilemaker G.G. Van Manen J.F.J. De Lange Mr. H.C. Blokhuis	2 okt. 1972 – 7 sep. 1982 2 okt. 1972 – 3 sep. 1974	Burg. PvdA CPN VVD KVP/VCP Secr.
1974	Drs. R.J. de Wit C.M.L. Roozemonnd P. IJssels J.H. Helder G.G. Van Manen G.H.A. De Zeeuw (zie ook 1958)	tot 1976 vanaf 1977 3 sep. 1974 – 1991	Burg. Burg. PvdA PvdA VVD KVP/VCP
1976	J. Douma (5 ^e weth. 1976) Mr. H.J. Blokhuis	2 sep. 1976 – jun. 1990	CDA Secr.
1978	C.M.L. Roozemonnd A.F. Steenmeijer P. IJssels J. Douma J.H. Helder Mr. H.J. Blokhuis	5 sep. 1978 – 7 sep. 1986	Burg. CDA PvdA CDA PvdA Secr.
1982	C.M.L. Roozemonnd L.W.M. Worm T.K.C. Stom P. IJssels J. Douma A.F. Steenmeijer Mr. H.C. Blokhuis	7 sep. 1982 – 1994 7 sep. 1982 – 1998	Burg. VVD PvdA PvdA CDA CDA Secr.

1986	C.M.L. Roozemon Mr. J.J.H. Pop L.W.M. Worm T.K.C. Stom P. IJssels J. Douma Mr. H.C. Blokhuis	tot 1988 vanaf 1988	Burg. Burg. VVD PvdA PvdA CDA Secr.	
1990	Mr. J.J.H. Pop I.M. van der Stok W.B. van der Ham E.M. Wever L.W.M. Worm T.K.C. Stom P. IJssels mw. C.C. Posthuma-de Bruin Mr. H.C. Blokhuis	Juni 1990 – 1992 vanaf 1992 Juni 1990 – 1994 tot 1991 ²⁷² 16-04-91 - 1994	Burg. D66 D66 GroenLinks VVD PvdA PvdA PvdA Secr.	
1994	Mr. J.J.H. Pop R.J.G. Bandell J. Douma H.A. Eggermont A.J. Epskamp W.B. van der Ham mr. K.L.R. Ho-Ten-Soeng T.K.C. Stom Mr. H.C. Blokhuis Drs. J.C.M. Cox	tot 1995 vanaf 1995 tot nov. 1996 vanaf nov. 1996	Burg. Burg. CDA PvdA VVD D66 CDA PvdA Secr. Secr.	
1998	R.J.G. Bandell Mw. drs. M. van Rossen H.A. Eggermont A.J. Epskamp W.B. van der Ham mr. K.L.R. Ho-Ten-Soeng C.G. van Vliet drs. S.H. Binnendijk C.T.J. de Droog Drs. J.C.M. Cox	tot 2000 vanaf 2001 (wnd.burgemeester in 2000) 1994-2000 ²⁷³ 1992-2002 1994-1999 ²⁷⁴ vanaf 2000 2001-2002	Burg. Burg. PvdA VVD D66 CDA PvdA CDA VVD Secr.	²⁷² Per 16 april 1991 burgemeester van Gorichem ²⁷³ Per 1 jan. 2000 burgemeester van Ter Aar. ²⁷⁴ Eind 1999 burge- meester van Venhuizen.

2002	Mw. drs. M. van Rossen H.A. Eggermont drs. S.H. Binnendijk A.M. Godijn V.H. Kloos C.G. van Vliet J.C. Meijer Drs. J.C.M. Cox	2002-2003 ²⁷⁵ vanaf 2004	Burg. PvdA CDA OPA OPA PvdA PvdA Secr.
------	---	--	---

²⁷⁵ Per 1 jan. 2004 burgemeester van Stedebroec.

Colofon

“De Heeren van Alkmaar” *Regeerders en regenten, vroedschap en raad, 1264 - 2005* is in 2005 uitgegeven door de gemeente Alkmaar.

De vormgeving en opmaak waren in handen van de afdeling DTP, gemeente Alkmaar.

De tekst is gezet uit de Minion.

Gedrukt door drukkerij Dékavé te Alkmaar.

De afbeeldingen zijn afkomstig uit de collecties van het Stedelijk Museum Alkmaar respectievelijk het Regionaal Archief Alkmaar.

Oplage: 2250

Over de auteur

Drs. Joost (J.C.M.) Cox (Eindhoven 1955) studeerde bestuurswetenschappen en rechten aan de Universiteit van Leiden. Na zijn afstuderen (1979) vervulde hij functies bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en de gemeente Valkenburg aan de Geul. Daarna werd hij benoemd tot gemeentesecretaris van Schijndel (1986-1990) en vervolgens Smalingerland (1990-1996). Sinds 1996 is hij gemeentesecretaris van Alkmaar.

Hij publiceerde eerder *En bracht de schare tot kalmte. Bespiegelingen over de gemeentesecretaris door de eeuwen heen*, (meerdere auteurs)'s-Gravenhage 1997; “*Der beden des poerters der stede van Alcmair goedertierlijc toe ghenegen*” *Stadsrecht Alkmaar – 11 juni 1254*, Alkmaar 2003; “*Onse heerlijcke Stadt-Huys binnen Alckmaer*” *De geschiedenis van het stadhuis van Alkmaar*, (meerdere auteurs) Alkmaar 2004; *Repertorium van de stadsrechten in Nederland – ‘Quod vulgariter statreghte nuncupatur’*, Den Haag 2005 [verschenen als nr. 33 in de serie *WERKEN VAN DE STICHTING TOT UITGAAF DER BRONNEN VAN HET OUD-VADERLANDSE RECHT*], als mede artikelen over uiteenlopende geschiedkundige onderwerpen. Hij werkt aan een proefschrift betreffende een vergelijkend onderzoek naar ‘De stadsrechtverleningen in de Nederlanden in de landsheerlijke periode’ (Universiteit van Amsterdam).